

Sammanträdesdatum
25.4.2023

Nr
4

Paragrafer
41-60

Plats och tid	Kommunkansliet i Klemetsby, Lumparland. Tisdag 25.4.2023 kl. 19.00–20.50.			
Beslutande	Eriksson Pia, ordförande Mörn Tomas, vice ordförande Alm-Ellingsworth Göta Jansson Eva Malén Johan			
Frånvarande	Rosbäck Mikael			
Övriga deltagande	Jansryd Mattias, kommundirektör, föredragande och sekreterare Williams Robert, kommunfullmäktiges ordförande Wilhelms Brage, kommunfullmäktiges II vice ordförande			
Underskrifter	<table><tr><td>Pia Eriksson Ordförande</td><td>Johan Malén Ordförande § 45</td><td>Mattias Jansryd Sekreterare</td></tr></table>	Pia Eriksson Ordförande	Johan Malén Ordförande § 45	Mattias Jansryd Sekreterare
Pia Eriksson Ordförande	Johan Malén Ordförande § 45	Mattias Jansryd Sekreterare		
Protokolljustering Plats och tid	Lumparland 25.4.2023			
Underskrifter	Göta Alm-Ellingsworth Johan Malén			
Protokollet framlagt till påseende Plats och tid	Kommunkansliet i Lumparland 27.4.2023			
Intygar				
Utdragets riktighet bestyrker Plats och tid	Lumparland / 20			
Underskrift				

För närmare information om besluten i detta protokoll, kontakta kommundirektör Mattias Jansryd per telefon +358 18 359 025 eller +358 40 1763 314 eller e-post mattias.jansryd@lumparland.ax.

Plats: Kommunkansliet i Klemetsby, Lumparland

Tid: Tisdag 25.4.2023 kl. 19.00

ÄRENDEN

41 §	Sammanträdet konstituerande	1
42 §	Anmälningssärenden	2
43 §	Kommunfullmäktiges beslut 5.4.2023	3
44 §	Budgetuppföljning per mars månad (Dnr: 81/2023)	4
45 §	Arvodering av byggnadskommittén (Dnr: 77/2023).....	5
46 §	Långnäs farledsstödjepunkt 438-401-1-79 i Klemetsby, Passagerarterminal (Dnr: 75/2023).....	7
47 §	Ordnandet av integrationsarbetet (Dnr: 23/2023)	11
48 §	Involvering av ungdomar i kommunens beslutsprocess (Dnr: 90/2023)	12
49 §	Principer för beviljande av skolskjuts (Dnr: 49/2022)	14
50 §	Upphandling av skolskjutsar läsåret 2023–2024 (Dnr: 91/2023)	19
51 §	Förfrågan från Folkhälsan på Åland r.f. om sponsorering för att anordna en alkohol- och drogfri skolavslutning (Dnr: 68/2023)	20
52 §	Indexjusterade belopp inom närståendevården 2023 (Dnr: 82/2023)	21
53 §	Trygghetslarm för äldre (Dnr: 83/2023).....	22
54 §	Snöplogning av infarter (Dnr: 84/2023).....	24
55 §	Subventionerad fotvård för pensionärer (Dnr: 85/2023)	25
56 §	Förslag till ändring av klientavgiftslagen (Dnr: 80/2023).....	26
57 §	Ansökan om utmärkelsetecken (Dnr: 37/2023).....	27
58 §	Bibliotekets öppettider under sommaren (Dnr: 86/2023)	28
59 §	Lokal justeringspott 2023 (Dnr: 92/2023)	29
60 §	Sammanträdet avslutande	30

---

41 § Sammanträdets konstituerande

Laglighet och beslutförhet

Konstaterades att kommunstyrelsen sammanträder i beslutfört antal på lagenlig kallelse.

Protokolljustering

Till protokolljusterare utsågs Göta Alm-Ellingsworth och Johan Malén.

Protokolljustering sker direkt efter sammanträdets avslutande.

Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes enhälligt oförändrad.

---

42 § Anmälningssärenden

Ks § 42/25.4.2023

1. Beslut fattade av kommundirektören januari-mars:
  - 1 § Omvandling av anställning
  - 2 § Individuellt tillägg
  - 3 § Individuellt tillägg
  - 4 § Anställande av kock
  - 5 § Uppsägning av lägenhet
  - 6 § Anställande av ekonomibiträde
  - 7 § Avslutande av anställning under provotid
  - 8 § Utlåtande över lagförslag om anpassad kommunal avfallshantering.
2. Beslut fattade av äldreomsorgschefen januari-mars:
  1. Hemservice
  2. Förordnande av anställning
  3. Förordnande av anställning.
3. Beslut fattade av barnomsorgsledaren januari-mars:
  - 1 § Beviljande av barnomsorgsplats
  - 2 § Beviljande av barnomsorgsplats.
4. SÅUD förbundsfullmäktige 27.4.2023.
5. Motion i Lemlands kommun om att säga upp samarbetsavtalet inom den byggnadstekniska sektorn.
6. Diskussionskväll med Lumparlands politiker 18.4.2023.
7. Oasen förbundsfullmäktige 12.5.2023.
8. Utställning av folkdräkter på kulturhistoriska museet. Kommunen lånar ut en folkdräkt till utställningen.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar anteckna de ovan nämnda ärendena till kännedom.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

43 § Kommunfullmäktiges beslut 5.4.2023

Ks § 43/25.4.2023

Enligt 44 § i förvaltningsstadgan ska kommunstyrelsen granska lagligheten av de beslut som fattats av kommunfullmäktige samt tillse att de verkställs.

Följande ärenden behandlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 5.4.2023:

- 13 § Anhållan om tilläggsmedel från bildningsförvaltningen
- 14 § Tilläggsmedel för byggnation av parhus
- 15 § Föreningsbidrag 2023
- 16 § Överföring av investeringsmedel och avslutande av investeringar
- 17 § Överskridningar i budget 2022
- 18 § Status för Hammarlands kommun i fråga om medlemskap i Oasen boende- och vårdcenter

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen konstaterar att kommunfullmäktiges beslut är lagliga och att de kan verkställas eller redan har verkställts.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

44 § Budgetuppföljning per mars månad (Dnr: 81/2023)

Ks § 44/25.4.2023

Budgetuppföljning per mars månad, enligt bilaga:

- Bilaga A – Ks § 44

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar anteckna sig budgetuppföljningen per mars månad enligt Bilaga A – Ks § 44 till kännedom.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

_____

---

45 § Arvodering av byggnadskommittén (Dnr: 77/2023)

Ks § 45/25.4.2023

Byggnadskommittén för parhus i Klemetsby har inkommit med en förfrågan om att utöver sammanträdesarvoden också bli arvoderade för tid som läggs ned för kontraktsförhandling, byggmöten och syner.

Enligt kommunens arvodesstadga finns en bestämmelse om ersättning för förlorad inkomst. Byggnadskommittén kommer dock inte ha förlorad inkomst för sitt arbete, utan snarare arbete utanför arbetstid, men som kan komma att ta en ansevärd mängd i tid innan projektet är slutfört. Byggnadskommitténs motivering till sin förfrågan är att ju mer arbete kommittén gör, desto mindre arbete behöver externa konsulter lägga på projektet.

Enligt arvodesstadgan finns det möjlighet till arvode för särskilda förtroendeuppdrag i 5 § 2 mom. Bestämmelsen ger ledamot rätt till arvode för syner, förhandlingar eller andra förrättningar, i vilka kommunalt organs ledamot på basen av organets beslut deltar. Arvodet är detsamma som för övriga förvaltningsuppdrag, alltså 20 euro per tillfälle.

Sålunda kan kommitténs medlemmar få arvode för kontraktsförhandling byggmöten och syner. Dock kan inte kommittén utan särskilt beslut få ersättning för den tid som läggs ned för förberedelse till dessa förhandlingar, byggmöten eller syner.

Kommunstyrelsen har tidigare tagit beslut om särskild ersättning för handhavande av förtroendeuppdrag utanför sammanträde. Detta skedde senast när dåvarande styrelseordförande utförde kommundirektörsuppgifter i avsaknad av kommundirektör.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar konstatera att byggnadskommittén har rätt till arvode för kontraktsförhandling, byggmöten och syner men att arvodesstadgan inte har någon bestämmelse som berättigar till arvode för den tid som läggs ned på förberedelse inför möten.

Jäv

Tomas Mörn och Robert Williams anmälde jäv i egenskap av medlemmar i byggnadskommittén, vilket godkändes.

Pia Eriksson anmälde jäv i egenskap av syskon till medlem i byggnadskommittén, vilket godkändes.

Samtliga avlägsnade sig från sammanträdesrummet och deltog inte i ärendets behandling.

Val av ordförande

Johan Malén valdes enhälligt till ordförande under ärendets behandling.

Beslut

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att byggnadskommitténs medlemmar ges rätt till ersättning för förberedande arbete inför kontraktsförhandling, byggmöten och syner samt under kontraktsförhandlingar, byggmöten och syner på 20 euro per timme. Ersättningen betalas ut enligt redovisning.

Ersättning betalas inte ut till formella byggnadskommittésammanträden, utan dessa arvoderas separat.

_____

---

46 § Långnäs farledsstödjepunkt 438-401-1-79 i Klemetsby, Passagerarterminal (Dnr: 75/2023)

Bmn § 32/18.4.2023

Långnäs hamn Ab anhåller om bygglov för en passagerarterminal på detaljplanerat hamnområde i Långnäs i Klemetsby. Byggnaden är i en våning med källare. Våningsytan är 502 m² exkl källaren. Byggnadens höjd är ca 17 meter som högst. Byggnaden färgsätts med röd och grå fasad samt grått tak.

Byggnaden är planerad att placeras vid stranden intill skyway som betjänar utrikeskajen.

Området har ingen generalplan men dock en detaljplan. Den senaste detaljplaneändringen vann laga kraft den 6.3.2023. I den detaljplanen stadgas att max nockhöjd hos byggnader i området är 8 meter.

Byggherren har bilagt energikalkyl samt brandteknisk redogörelse.

Övriga markägare på detaljplaneområdet samt grannarna som gränsar till detaljplaneområdet har informerats om projektet.

Projektet bedöms vara så pass krävande att en huvudplanerare behöver utses.

PBL 4 §. Planering av markanvändningen

Det är en kommunal angelägenhet att enligt denna lag besluta om planläggning av användningen av mark och vatten.

Regleringen av markens användning och av bebyggelsen inom kommunen sker genom general- och detaljplaner. Generalplanen anger huvuddragen för markanvändningen i hela kommunen eller en del av den. Detaljplanen anger närmare hur ett begränsat markområde i kommunen ska användas och bebyggas.

PBL 13 §. Kommunens uppgifter

Kommunen sköter markplaneringen samt styr och övervakar byggandet inom kommunen.

PBL 14 §. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet

I varje kommun ska det finnas en byggnadsnämnd som ska sköta kommunens uppgifter inom byggnadsväsendet och utöva den närmare tillsynen över byggnadsverksamheten.

PBL 72 §. Handläggning av bygglov

Ansökan om bygglov ska beviljas om åtgärden inte strider mot antagen plan, denna lag eller med stöd av lagen utfärdade bestämmelser.

Om byggnadsnämnden har anledning att anta att en åtgärd som kräver lov fordrar tillstånd även av någon annan myndighet, ska nämnden upplysa sökanden om detta.

Om åtgärden innebär avvikelser från detalj- eller generalplanen kan ansökan om bygglov bifallas om avvikelserna är förenliga med planens syften eller det föreligger särskilda skäl att medge avvikelser. Detsamma gäller inom områden i behov av planläggning och på områden där byggnads- eller åtgärdsbegränsning gäller. Innan ett sådant ärende avgörs ska berörda grannar ges tillfälle att skriftligen inkomma med synpunkter. Grannarna underrättas av kommunen.

Finner byggnadsnämnden skäl till avslag ska dessa motiveras i beslutet. Ett bygglov kan behandlas i flera etapper. Ansökan kan godkännas på basen av plan- och fasadritningar som utvisar byggnadens huvudsakliga utformning samt en situationsplan som utvisar byggnadens placering och anknytning till närmiljön. Övriga handlingar som behövs för att bedöma projektet ska inlämnas för godkännande innan byggnadsarbetena påbörjas.

I bygglovet kan det bestämmas att specialritningar över olika arbetsskeden ska inlämnas till byggnadsnämnden innan arbetet påbörjas.

Bygglov kan förenas med föreskrifter om arbetets utförande. I bygglov för tillbyggnad, ombyggnad eller med ombyggnad jämförbar konstruktionsändring får föreskrifter bara ges beträffande den del av byggnaden som är föremål för de byggnadsåtgärder som man avser att utföra.

Om det finns utrymmen i byggnaden som ska användas som offentliga samlingsutrymmen ska byggnadsnämnden i samband med beviljandet av bygglov bestämma det högsta antal personer som samtidigt får vistas i utrymmena.

PBL 74 §. Särskilda förutsättningar för bygglov inom områden i behov av planläggning

Beviljandet av bygglov på ett område i behov av planläggning förutsätter att byggandet inte förorsakar olägenhet med tanke på planläggningens målsättning eller annan reglering av markanvändningen.

PBL 79 §. Planering av byggnadsprojekt

Vid planeringen av byggnadsprojekt som byggnadsnämnden bedömer vara tekniskt krävande ska det finnas en projektledare som tillsammans med projektörerna ansvarar för helhetsplaneringen och dess kvalitet och som ser till att projekthandlingar och specialhandlingar utgör en helhet.

Projekthandlingarna för ett byggnadsprojekt ska utarbetas så att de uppfyller kraven i denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den. Den ansvariga för respektive specialhandling ska se till att specialhandlingen

---

uppfyller gällande krav. Har en specialhandling utarbetats av flera personer ska en av personerna utses som ansvarig för specialområdet.

PBF 4 §. Behörighetskrav för projektör, projektledare och arbetsledare

Den som utarbetar ritningar och projektbeskrivningar ska ha högskoleexamen som motsvarar minst tre års heltidsstudier inom byggnadsbranschen eller annan motsvarande examen och tillräcklig erfarenhet inom projekteringsområdet.

En person som inte har examen men som med hänsyn till sin erfarenhet eller byggobjektets eller projekteringsuppgiftens art och omfattning kan anses ha tillräckliga kunskaper får utföra projekteringsuppgiften.

Den projektledare som enligt 79 § PBL ansvarar för helheten och kvaliteten vid projektering av ett större byggprojekt med i tekniskt hänseende krävande konstruktioner ska dessutom ha tillräckliga kunskaper och erfarenhet för uppgiften.

Den ansvariga arbetsledaren för byggnadsarbete ska ha den utbildning och erfarenhet som anges i 1 eller 2 mom.

Byggnadsinspektörens förslag

Nämnden beslutar att efterhöra Lumparlands kommunstyrelsens åsikt i ärendet. Detta för att den övergripande ledningen av byggnadsverksamheten i kommunen åligger kommunstyrelsen och inte byggnadsnämnden.

Kommunstyrelsen får ge sin syn på;

- Om passagerarterminalen är i linje med de politiska utvecklingsmålsättningarna för Långnäs hamn
- Nödvändigheten av en detaljplaneändring som kan följa av ett positivt avgörande gällande avvikelse från liggande detaljplan för att möjliggöra beviljandet av ansökt bygglov.
- att man i en kommande detaljplaneändring skulle tillåta högre byggnader och konstruktioner där marken är lägre och vice versa.

Beslut

Nämnden omfattade byggnadsinspektörens beslutsförslag.

Bilagor

Långnäs farledsstödjepunkt 438-401-1-79 Klemetsby Transithall, Karta

---

Ks § 46/25.4.2023

Karta, situationsplan och illustrationer, enligt bilaga:

- Bilaga A – Ks § 46

Enligt illustrationerna är den tilltänkta passagerarterminalens nockhöjd ungefär i linje med den högsta skywayen. Således avviker inte terminalens nockhöjd nämnvärt mot de nuvarande högsta konstruktionerna på området. En eventuell avvikelse från detaljplanen vad gäller maximal nockhöjd bör inte anses bryta mot detaljplanens nuvarande syfte. Ifall bygglov beviljas är det dock rimligt att vid en kommande detaljplaneändring för området ändra bestämmelserna för maximal nockhöjd för att vara så tydlig som möjlig vad som tillåts inom detaljplanens område. Maximal nockhöjd bör vara i relation till nuvarande bebyggelse och vilken höjd över havet byggnaden är belägen.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar meddela byggnads- och miljönämnden följande i ärendet:

- En ny passagerarterminal i enlighet med ansökt bygglov ser kommunstyrelsen som en utveckling i rätt riktning för Långnäs hamn.
- Ifall byggnads- och miljönämnden beslutar att ge bygglov för passagerarterminalen enligt inlämnade handlingar bör man på sikt ändra detaljplanen och tillåta en högre nockhöjd än 8 meter.
- En kommande ändrad detaljplan skulle kunna tillåta högre byggnader och konstruktioner än nuvarande detaljplan bestämmer. Här bör man beakta nuvarande konstruktioners höjd, såsom skyways, samt byggnadens höjd över havet.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

47 § OrdnanDET av integrationsarbetet (Dnr: 23/2023)

Ks § 47/25.4.2023

Då Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) inledde sitt lagstadgade övertagande av socialvården försvann socialkansliet, vilket handhade integrationsarbetet i kommunen. Det är ännu oklart om det kommer bli någon enhetlig lösning vad gäller samordnandet av integration på Åland. Det finns för närvarande två potentiella alternativ. Det ena är att Mariehamns stad skulle sälja tjänster till övriga kommuner. Mariehamns stad har meddelat att intresserade kommuner bör anmäla sitt intresse under april månad.

Det andra alternativet är att kommunerna samordnar via KST. KST motsätter sig dock samordning av andra uppgifter än de KST anser att lagen ålägger KST, vilket således skulle kräva en ändring av grundavtalet.

Det finns inga konkretiserade kostnader för någon av alternativen. Det står dock klart att Lumparlands kommun inte har befintliga resurser för integrationsarbetet i kommunen, utöver det som åläggs enheterna enligt lag.

Eftersom en ändring av KST:s grundavtal kräver tid samt att utökandet av uppgifter för förbundet behöver stöd av en majoritet av medlemskommunerna ser förvaltningen det som nödvändigt att närmare undersöka alternativet som Mariehamns stad har lagt fram.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar meddela Mariehamns stad sitt intresse av att diskutera ett samarbete inom integrationsfrågor.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

48 § Involvering av ungdomar i kommunens beslutsprocess (Dnr: 90/2023)

Ks § 48/25.4.2023

Kommunen behandlade under 2022 ett initiativ från Lemlands kommun om ett gemensamt ungdomsråd. På grund av att ingen ungdom anmälde sitt intresse till att delta i ett sådant ungdomsråd beslöt kommunstyrelsen 2.11.2022 att inte delta i ett gemensamt ungdomsråd.

Kommunstyrelsen beslöt dock att det under första halvan av 2023 utreds vilka möjligheter som finns till att involvera ungdomar i den kommunala beslutsprocessen. Det har således utretts av förvaltningen vilka potentiella möjligheter det finns för att involvera unga i beslutsfattandet.

Nedan följer några alternativ för att involvera ungdomar i beslutsprocessen:

1. Workshops och dialogmöten: Kommunen kan anordna workshops och dialogmöten specifikt för ungdomar, där de får möjlighet att diskutera och ge sina åsikter om olika frågor och beslut som påverkar dem. Det är viktigt att dessa möten är inkluderande, interaktiva och tillgängliga för ungdomar med olika bakgrunder och behov.
2. Digitala plattformar: Ett annat sätt att involvera ungdomar är att skapa digitala plattformar som gör det enkelt för dem att lämna sina åsikter och förslag online. Det kan vara i form av en kommunal ungdomsportal, sociala medier-grupper eller en digital enkät. Det är viktigt att säkerställa att dessa plattformar är användarvänliga och tillgängliga för olika åldersgrupper av ungdomar.
3. Ungdomsrepresentanter: Kommunen kan utse eller välja ungdomsrepresentanter som får sitta med och delta i kommunala sammanträden, nämnder eller arbetsgrupper för att representera ungdomsperspektivet. Det är viktigt att dessa ungdomsrepresentanter är valda eller utvalda på ett inkluderande och transparent sätt och att de får adekvat stöd och resurser för att utföra sina uppdrag.
4. Ungdomsprojekt: Kommunen kan stödja och finansiera ungdomsprojekt och initiativ som syftar till att engagera ungdomar i beslutsfattandet. Det kan vara projekt inom områden som ungdomsarbetslöshet, skolmiljö, klimat och miljö, kultur eller hälsa. Genom att stödja ungdomsprojekt kan kommunen ge ungdomar möjlighet att vara delaktiga i att utforma och genomföra åtgärder som påverkar deras liv.
5. Utbildning och medvetandehöjning: Kommunen kan erbjuda utbildning och medvetandehöjande aktiviteter för ungdomar om den kommunala

---

beslutsprocessen, hur politik fungerar och hur de kan påverka den. Det kan vara workshops, seminarier eller utbildningsprogram.

Ovan nämnda alternativ är kanske inte alla möjliga att genomföra med tanke på Lumparlands kommun storlek på befolkning och förvaltning, men alternativet med dialogmöten när ett ärende påverkar ungdomarna kan vara ett gångbart alternativ om ett sådant ärende dyker upp. Också en relevant formulerad enkät riktad till ungdomar skulle kunna vara ett alternativ. Deltagande vid vissa sammanträden är också ett gångbart alternativ, men det kräver att åtminstone en del av ärendena är relevanta för ungdomar.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar anteckna utredningen ovan vilka potentiella möjligheter det finns för att involvera unga i beslutsfattandet till kännedom.

Beslut

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt ge i uppdrag till kommundirektören att försöka få till stånd en ungdomskväll för ungdomar i årskurs 6 till och med 17 år med hjälp av en fritidsledare på Åland.

---

49 § Principer för beviljande av skolskjuts (Dnr: 49/2022)

Ks § 116/22.9.2021

Enligt utbildningsstadgan ordnar och bekostar kommunen skolskjuts för skjutsberättigade elever vid kommunens skola. Skolskjutsarna anordnas längs privata och allmänna vägar.

Elev är berättigad till skolskjuts mellan hemmet, där eleven är skriven och skolan i följande fall:

- För elever i årskurserna 1–6 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 2 km.
- För elever i årskurserna 7–9 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 3 km.

Den vägsträcka som anges ovan avser den sträcka som eleven tillryggalägger mellan hemmet och skolan. Sträckans längd räknas enligt kortaste framkomliga allmänna väg, eller gång- och cykelbana om sådan finns, från hemmets gårdsplan till skolans gårdsplan.

Om skjutsberättigad elevs sträcka från hemmet till uppsamlingsplats överstiger 2 km ordnar och bekostar kommunen skjuts till/från uppsamlingsplatsen eller till/från skolan.

Kommunfullmäktige beslöt genom § § 5/27.1.2021 att uppdra åt kommunstyrelsen att se över bestämmelserna om skolskjuts i samråd med övriga kommuner inom Södra Ålands högstadiedistrikt k.f. En av anledningarna var för att se över när en elev ska vara berättigad till skolskjuts samt huruvida kommunen ska ordna skolskjuts längs privata vägar. Därutöver fanns också en kostnadsmässig aspekt med i uppdraget.

För det första kan konstateras att det i 64 § i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola inte talas om allmänna eller privata vägar utan endast om skolväg. Således kan konstateras att oavsett om skolvägen är längs med en kommunalväg, landskapsväg eller privat väg ska skolskjuts ordnas som sträckan överstiger de i utbildningsstadgan bestämda längderna under förutsättning att vägen är farbar. Lumparlands kommun är den enda kommunen som in sin utbildningsstadga skrivit in bestämmelsen om privat väg, men det kan alltså konstateras att denna skrivning inte gör någon skillnad gällande huruvida en elev är berättigad till skolskjuts eller inte.

Enligt 64 § i landskapslagen om barnomsorg och grundskola ska kommunen ordna elevskjuts och ledsagning för:

- 1) en elev i årskurserna ett till tre som har en skolväg som är längre än tre kilometer och en elev i årskurs fyra till nio som har en skolväg som är längre än fem kilometer,
- 2) en elev vars skolväg är alltför ansträngande eller farlig med beaktande av elevens ålder eller andra omständigheter.

Vad beträffar vid vilka avstånd till skolan som en elev är berättigad till skolskjuts har kommunerna på södra Åland (exkl. Mariehamns stad) följande avståndsbestämmelser:

Leblings kommun

- För elever i årskurserna 1–6 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 2 km.
- För elever i årskurserna 7–9 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 3 km.

lomala kommun

- För elever i årskurserna 1–6 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 2 km.
- För elever i årskurserna 7–9 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 3 km.

Hammarland

- För elever i årskurserna 1–3 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 3 km.
- För elever i årskurserna 4–9 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 5 km.

Dessa bestämmelser träder i kraft först från det läsår som påföljer färdigställandet av gång- och cykelvägen längs landsväg 1.

Eckerö kommun

- För elever i årskurserna 1–6 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 2 km.
- För elever i årskurserna 7–9 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 3 km.

Hammarlands kommun kommer alltså när gång- och cykelvägen längs landsväg 1 färdigstälts ha något sämre villkor än övriga kommuner på södra Åland men helt i linje med vad lagen kräver.

Det vore egentligen rimligt att samtliga kommuner på södra Åland har samma skolskjutsbestämmelser eftersom man har ett gemensamt skoldistrikt genom Södra Ålands utbildningsdistrikt k.f. (SÅUD). För Lumparlands kommuns del är endast bestämmelsen för elever i årskurserna 1-6 möjlig att ändra genom eget beslut. Skolskjuts för elever i årskurserna 7-9 bestäms av förbundsfullmäktige i SÅUD. Här kan dock konstateras att samtliga elever i årskurserna 7-9 i Lumparland har längre än 5 kilometer till Kyrkby högstadieskola (KHS). Kommunerna i SÅUD står dock inte för sina egna kostnader inom skolskjutsen utan kostnaden fördelas solidariskt enligt elevantal i KHS. Därmed skulle en ändring av skolskjutsbestämmelserna av SÅUD påverka kommunens kostnader vad beträffar finansieringen av SÅUD.

I det här skedet har ingen analys gjorts vad gäller vilka möjliga effekter på kostnaderna en ändring av skolskjutsbestämmelserna skulle ha, utan i det här skedet är det mer relevant att se huruvida övriga kommuner på södra Åland skulle ha intresse av att gemensamt se över bestämmelserna för skolskjuts. Det skulle nämligen var mest ändamålsenligt om kommunerna kunde förenhetliga bestämmelserna inom skoldistriktet.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar efterhöra med Lemlands, Jomala, Hammarlands och Eckerö kommuner huruvida ett intresse finns för att se över kommunernas skolskjutsbestämmelser i syfte att förenhetliga bestämmelserna kommuner emellan samt samtidigt se över vilka kostnadseffekter detta skulle kunna innebära.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

Ks § 19/2.3.2022

Samtliga kommuner har nu inkommit med svar vad gäller Lumparlands kommuns fråga om det finns intresse för att se över kommunernas skolskjutsbestämmelser i syfte att förenhetliga bestämmelserna kommuner emellan samt samtidigt se över vilka kostnadseffekter detta skulle kunna innebära. Alla kommuner ställer sig princip positiv till att utreda skolskjutsbestämmelserna inom Södra Åland utbildningsdistrikt för att se ifall det finns kostnadseffekter att uppnå.

Det som bör nämnas är att ingen kommun i dagsläget uttryckligen vill ändra skolskjutsbestämmelserna, utan vill först se en utredning för att ha fakta som underlag för ett framtida ställningstagande. Kommunernas svar, enligt bilaga:

- Bilaga A – Ks § 19

Eftersom alla medlemskommuner i SÅUD ställt sig positiva till en utredning är nästa steg att SÅUD på medlemskommunernas begäran initierar en utredning av kommunernas samt SÅUD:s skolskjutsbestämmelser.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar, med hänvisning till SÅUD:s medlemskommuners svar i Bilaga A – Ks § 19, att ge förbundsstyrelsen i SÅUD i uppdrag att utreda vad det skulle innebära service- och kostnadsmässigt ifall medlemskommunernas samt SÅUD:s principer för skolskjuts skulle ändras till att rakt av följa det som stipuleras i del III 12 kap. 64 § i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

Ks § 49/25.4.2023

Södra Ålands utbildningsdistrikt k.f. har inkommit med en utredning vad det skulle innebära för medlemskommunerna att ändra sina skolskjutsprinciper till att följa miniminivån i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola. Utredning, enligt bilaga:

- Bilaga B – Ks § 49

Utredningen visar för Lumparlands kommuns del att det för närvarande inte skulle betyda någon inbesparing att ändra skolskjutsarna till lagens miniminivå eftersom inga elever berörs. Detta kan förstås fort ändras beroende på var kommande elever bor. En barnkonsekvensanalys har gjorts för varje skola, dock inte för Lumparlands skola eftersom inga elever just nu berörs.

Förbundsstyrelsen i SÅUD rekommenderar medlemskommunerna att låta principer för skolskjutsar att vara oförändrade då inbesparingarna och de hälsomässiga effekterna är små i förhållande till de nackdelar som uppstår för kommunerna.

Eftersom Lumparlands kommun för närvarande inte har några som skulle beröras blir eventuella fördelar respektive nackdelar av teoretisk karaktär, men kan förstås i framtiden bli av praktisk karaktär.

En höjning av gränsen skulle kunna främja fysisk aktivitet och innebära en inbesparing på sikt för kommunen. Det skulle också kunna minska antalet fordon på vägarna med mindre utsläpp som följd ifall eleverna går eller cyklar till skolan när skolskjuts inte ordnas.

En höjning av gränsen kan dock också få omvänd effekt på trafiken och riskera att öka antalet fordon på vägarna då vårdnadshavare känner att de behöver skjutsa barnen till skolan. En höjning kan också innebära längre restider för eleverna som måste gå eller cykla till skolan. Om eleverna inte är vana vid att gå eller cykla längre sträckor kan detta vara utmanande och ta tid från deras studier eller fritidsaktiviteter. Det kan därutöver innebära säkerhetsrisker för eleverna som måste gå eller cykla längre sträckor till skolan, särskilt om det inte finns ordentliga trottoarer eller cykelvägar längs vägen. Detta kan öka risken för olyckor och skador. Eftersom kommunen haft de nuvarande intervallerna för skolskjuts under väldigt lång tid kan det för framtida elever kännas ojämnt att de inte får skolskjuts när deras eventuellt äldre syskon fick det.

Sammantaget görs samma bedömning som SÅUD:s förbundsstyrelse, att en ändring av skolskjutsprinciperna inte bör göras då inbesparingarna och de hälsomässiga effekterna är små i förhållande till de nackdelar som uppstår för elever.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå fullmäktige att anteckna SÅUD:s utredning till kännedom och att ingen ändring av skolskjutsprinciperna görs då inbesparingarna och de hälsomässiga effekterna är små i förhållande till de nackdelar som uppstår för elever.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

50 § Upphandling av skolskjutsar läsåret 2023–2024 (Dnr: 91/2023)

Ks § 50/25.4.2023

Utbildningschefens beredning

Enligt kommunens utbildningsstadga ska elever som har två kilometer eller längre till skolan få skolskjuts ordnad och bekostad av kommunen. Skolskjutsarna regleras i ett flertal dokument, främst i trafiksäkerhetslagstiftningen och i skolskjutsförordning som är riktade till bussbolag och trafikidkare samt Lumparlands skolskjutsinstruktion. Instruktionen är tänkt att ingå som bilaga vid upphandling av skolskjutsar. Vidare har ett utkast till anbudshandlingar och skolskjutsavtal uppgjorts för läsåret 2023–2024, se bilaga:

- Bilaga A – Ks § 50

Anbudshandlingar för upphandling av skolskjutsar för skolbarn bosatta i Lumparland och som går i Lumparlands och Lemlands skola har uppgjorts. Skolbarn som bor längre än två km från skolan äger rätt till skolskjuts. 4–5 elever är berättigade till skolskjuts och eleverna är fördelade på 9 linjer. Anbudstävlingen pågår preliminärt under tiden 27.4-12.5.2023. Anbudstävlingen publiceras i en upphandlingsannons i lokala tidningar på Åland den 27.4.2023. Anbudshandlingarna erhålls från skolkansliets hemsida www.saud.ax.

Utbildningschefen förordar

Kommunstyrelsen beslutar upphandla skolskjutsarna till och från Lumparlands skola läsåret 2023–2024 i enlighet med bilagda anbudshandlingar.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar fastställa instruktion för skolskjuts till/från Lumparlands skola samt uppsamlingsplatserna enligt Bilaga A – Ks § 50.

Kommunstyrelsen beslutar vidare upphandla skolskjutsarna till och från Lumparlands skola läsåret 2023–2024 enligt Bilaga A – Ks § 50.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

51 § Förfrågan från Folkhälsan på Åland r.f. om sponsorering för att anordna en alkohol- och drogfri skolavslutning (Dnr: 68/2023)

Ks § 51/25.4.2023

Folkhälsan på Åland r.f. har inkommit med en förfrågan till Lumparlands kommun om att vara med och sponsorera anordnandet av en alkohol- och drogfri skolavslutning benämnd Schools out Festival 2023. Planen med evenemanget är att erbjuda aktiviteter i en alkohol- och drogfri miljö.

Lumparlands kommun har inga specifika budgeterade medel för detta. En möjlighet är att kommunstyrelsen använder sig av dispositionsmedel för att eventuellt vara med och sponsorera evenemanget. Det kan nämnas att kommunen i sina principer för föreningsbidrag har som regel att endast ge bidrag till föreningar med Lumparland som hemkommun, vilket Folkhälsan på Åland r.f. i det här fallet bör klassas som eftersom föreningen har en filial i kommunen även om det inte specifikt är filialen som ansöker om sponsoreringen.

Kommunen har tidigare sponsorerat evenemanget med 5 euro per högstadielev skriven i Lumparland.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar sponsorera det av Folkhälsan r.f. planerade evenemanget Schools out Festival 2023 med 5 euro per högstadielev skriven i Lumparland under förutsättning att evenemanget genomförs. Medel tas ur kommunstyrelsens dispositionsmedel.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt med tillägget att kommunen är intresserad av statistik över besökande från Lumparland, om sådan finns.

---

52 § Indexjusterade belopp inom närståendevården 2023 (Dnr: 82/2023)

Ks § 52/25.4.2023

Äldreomsorgschefens beredning

Närståendevårdens belopp har indexjusterats från 1.1.2023.

De indexjusterade beloppen motsvarar för:

Kategori 1: 439,70 euro

Kategori 2: 645 euro

Kategori 3: 967,55 euro

De lagstadgade indexjusteringarna har införts i principerna för Närståendevård i Lumparlands kommun från 1.1.2023. I övrigt har inget ändrats sedan förra året i dokumentet för Närståendevård 2023. Ändrade principer, enligt bilaga:

- Bilaga A – Ks § 52

Äldreomsorgschefens förslag

Kommunstyrelsen godkänner "Principer för närståendevård 2023" med de indexjusterade beloppen.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar godkänna Principer för närståendevård 2023" med de indexjusterade beloppen enligt Bilaga A – Ks § 52.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

53 § Trygghetslarm för äldre (Dnr: 83/2023)

Ks § 53/25.4.2023

Äldreomsorgschefens beredning

Ett initiativ om avgiftsfria trygghetslarm för äldre har tagits av äldrerådet 13 mars. Förslaget är att Lumparlands kommun ska bevilja avgiftsfria trygghetslarm till äldre i kommunen som vill ha dessa larm. Motiveringen är att larmen fyller en viktig funktion i den förbyggande äldrevården.

För närvarande anlitar kommunen Alandia Security för installation och uthyrning av trygghetslarm. Installationskostnaden är omkring 200€/larm och månadshyran för larm är omkring 40€/månad. Kommunen bekostar installationen av trygghetslarm och klienten bekostar månadsavgiften. Trygghetslarmet är uppkopplat mot mobila nätverket och larmar till Kapellhagen. Trygghetslarmet fordrar administrativa resurser när det beviljas till en ny person. Därefter faktureras klienten direkt av Alandia Security. Kapellhagen har skyldighet att svara på larm och vid behov göra uttryckningar, dvs bemanningen på Kapellhagen måste räcka till för dessa uppdrag.

Trygghetslarmet beviljas efter behovsprövning eftersom det fordrar personalresurser. Det är dock fritt för var och en att själv skaffa och bekosta ett trygghetslarm som kopplas mot Alandia Securitys bemanning och avgiftsbelagda uttryckningar.

De digitala och förebyggande lösningarna inom äldreomsorgen har blivit fler. Möjligheterna är större men de kostar också mer pengar. Frågan är hur finansieringen ska fördelas mellan individen och samhället. Landskapsregeringen kommer inom kort att tillsätta en styrgrupp för samordnande planering av digitala möjligheter och en hjälpmedelscentral för digitala lösningar. I samband med detta kommer även finansieringsansvaret att ses över. Där kan det skapas möjligheter att både beviljas hjälpmedel enligt behov utan kostnader. Men även att hyra hjälpmedel mot en avgift, då livskvalitetshöjande hjälpmedel inte enbart kan bekostas av samhället.

Hjälpmedel och digitala lösningar är en konkurrensdriven verksamhet där utvecklingen av hjälpmedel i viss mån drivs av köpkraft. Det är en avvägningsfråga i vilken utsträckning kommunen kan konkurrera med entreprenörer inom livskvalitetshöjande lösningar, och vilka vägval samhället kommer att göra.

Äldreomsorgschefen förordar

Kommunstyrelsen ser positivt på att äldre införskaffar trygghetslarm enligt önskemål och behov. Kommunen bekostar fortsättningsvis installation av trygghetslarm för klienter som beviljas den servicen enligt dokumenterade behov. Kommunen avvaktar i övrigt utvecklingen inom området och vidare

---

direktiv från landskapsregeringen gällande övergripande linjedragningar i frågan om livskvalitetshöjande hjälpmedel.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen fortsättningsvis bekostar installation av trygghetslarm för klienter som beviljas den servicen enligt dokumenterade behov. Kommunen avvaktar i övrigt utvecklingen inom området och vidare direktiv från landskapsregeringen gällande övergripande linjedragningar i frågan om livskvalitetshöjande hjälpmedel.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

54 § Snöplogning av infarter (Dnr: 84/2023)

Ks § 54/25.4.2023

Äldreomsorgschefens beredning

Ett initiativ om snöplogning av infarter för äldre med beviljad hemservice har tagits av äldrerådet 13 februari 2023. Förslaget är att Lumparlands kommun ska bevilja snöplogning av infarter till äldre i kommunen som har hemservice. Motiveringen är att hemservicen måste kunna ta sig fram till de som behöver stöd i hemmet.

Äldreomsorgschefen förordar

Kommunstyrelsen ser positivt på initiativet och utreder vidare hur en sådan service skulle kunna organiseras i praktiken för äldre som beviljats hemservice på varaktig basis.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar ge äldreomsorgsförvaltningen i uppdrag att utreda hur en service i form av plogning av uppfarter för äldre skulle kunna organiseras i praktiken för äldre som beviljats hemservice på varaktig basis.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

55 § Subventionerad fotvård för pensionärer (Dnr: 85/2023)

Ks § 55/25.4.2023

Äldreomsorgschefens beredning

Ett initiativ om subventionerad fotvård för äldre med beviljad hemservice har tagits av äldrerådet 13 februari 2023. Förslaget är att pensionärer som fyllt 75 år ska beviljas subventionerad fotvård om max 100€/ år. Medlen hämtas ur Lumparlands donationsfond för äldre.

Leblings och Lumparlands kommuner har ett samarbete omkring äldreomsorgen. I Lebling har man subventionerad fotvård vilken nyttjas av ca 30% av de som är berättigade till servicen. Kostnaden i Lebling uppgick 2022 till 4 679€, vilket i sin helhet bekostades av donationsfonden. Administration tillkommer då brev skickas hem till alla pensionärer och kvitton tas emot och utbetalas till respektive konto. Utbetalningarna sammanställs och redovisas.

För Lumparlands del skulle fotvården uppskattningsvis kosta 1 500–2 500€ per år från donationsmedel och den administrativa tilläggsuppgiften skulle kunna motsvara 1–2 hela arbetsdagar per år.

Forskning har visat att just fötternas hälsa är en mycket viktig förebyggande folkhälsostrategi. Fotvård kan bidra till att upprätthålla rörelseförmågan, förebygga andra sjukdomar och vara långsiktigt samhällsekonomiskt.

Äldreomsorgschefen förordar

Kommunstyrelsen ser positivt på initiativet och inleder en försöksperiod med subventionerad fotvård om max 100€/ person riktad till alla pensionärer som fyllt 75 år under åren 2024 – 2026. Medlen hämtas ur donationsfonden för äldre.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar inleda en försöksperiod med subventionerad fotvård om max 100€/ person riktad till alla pensionärer som fyllt 75 år under år 2024. Eftersom den uppskattade kostnaden är på 1 500–2 500 euro bör inte försöket vara på mer än ett år för att inte dränera trivsselfonden. Medlen hämtas ur trivsselfonden.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

56 § Förslag till ändring av klientavgiftslagen (Dnr: 80/2023)

Ks § 56/25.4.2023

Ålands lanskapsregering har tagit fram ett förslag till ändring av klientavgiftslagen och ger Lumparlands kommun möjlighet att lämna synpunkter på lagförslaget. Eventuella synpunkter ska vara landskapsregeringen tillhanda senast 11.5.2023. Lagförslag, enligt bilaga:

- Bilaga A – Ks § 56

Landskapsregeringen föreslår att klientavgiftslagen ändras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer och för att styra socialservicen från service på institution till service inom öppenvården, med fokus på tidiga insatser som hemservice. Avsikten är att den föreslagna lagändringen ska träda i kraft den 1 januari 2024.

Med anledning av lagförslaget har äldreomsorgschefen inkommit med ett förslag till yttrande, enligt bilaga:

- Bilaga B – Ks § 56

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar avge utlåtande till landskapsregeringen över förslag till ändring av klientavgiftslagstiftningen enligt Bilaga B – Ks § 56.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt med tillägget att Lumparlands kommun förväntar sig full kompensation för merkostnader som följer av lagförslaget.

_____

---

57 § Ansökan om utmärkelsetecken (Dnr: 37/2023)

Ks § 57/25.4.2023

Statens ämbetsverk på Åland ber om förslag på personer förtjänta av de utmärkelsetecken som republikens president beviljar på Självständighetsdagen 6.12.2023. Förslag ska vara Statens ämbetsverk på Åland tillhanda senast 28.4.2023.

Förslag ska vara sådan person som utfört ett förtjänstfullt och långvarigt arbete (minst 10 år) inom sitt yrkesområde som anställd eller som förtroendevald inom den offentliga sektorn. Den primära utgångspunkten är de personliga meriterna som ska ligga över genomsnittsnivån och som personen i fråga ska ha gett bevis på genom yrkesskicklighet eller i betydande samhällliga uppgifter. Enbart tjänste- eller anställningsår är inte en tillräcklig grund. En förutsättning är ett gott rykte och en vilja att ta emot utmärkelsetecknet.

Utmärkelsetecken ska inte föreslås för personer som under föregående sjuårsperiod har fått ett utmärkelsetecken förlänat av republikens president. Förslag på person bör inte vara sådan som under året utnämnts till en ny tjänst eller tilldelats nya uppgifter. Det är också att rekommendera att ordensförslaget görs då personen ännu är i det yrkesverksamma livet.

Förslagsställaren förbinder sig att för ordensförslag av högre rang betala lösenavgift för den föreslagnes del.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå person eller personer som förtjänta till utmärkelsetecken som republikens president beviljar på självständighetsdagen 6.12.2023. Eventuell särskild motivering tas fram av lämplig person och kommundirektören befullmäktigas att underteckna och inlämna förslaget.

Beslut

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt föreslå NN som förtjänt till utmärkelsetecken som republikens president beviljar på självständighetsdagen 6.12.2023. Eventuell särskild motivering tas fram av lämplig person och kommundirektören befullmäktigas att underteckna och inlämna förslaget.

---

58 § Bibliotekets öppettider under sommaren (Dnr: 86/2023)

Ks § 58/25.4.2022

Ordinarie biblioteksanställd kommer ha semester veckorna 26-30. Under tiden kommer en sommarvikarie vara anställd för att möjliggöra för biblioteket att ha öppet på kvällen. Det finns således behov av att stänga biblioteket för allmänheten på dagen när det vanligtvis är öppet. På tisdagar är biblioteket nämligen öppet kl. 14.00-15.00.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar att biblioteket har öppet måndag 17.00-20.00 och onsdag kl. 17.00-20.00 under veckorna 26-30 år 2023.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

59 § Lokal justeringspott 2023 (Dnr: 92/2023)

Ks § 59/25.4.2023

Den lokala justeringspotten är 1,6 procent beräknat på lönesumman inom det allmänna tjänste- och arbetskollektivavtalet för kommunsektorn per den 31.5.2023.

Den lokala arbetsgivarens och huvudavtalsorganisationernas representanter förhandlar om användningen av den lokala justeringspotten. Målet för förhandlingarna är att ge personalen faktiska påverkningsmöjligheter och att i mån av möjlighet uppnå samförstånd genom att höra förhandlingsparterna på lika villkor. Över förhandlingarna ska det upprättas ett protokoll där parternas ståndpunkter med eventuella motiveringar framgår.

Enligt förvaltningsstadgan fastställer kommunstyrelsen personalens löner.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar utse kommundirektören att förhandla med huvudavtalsorganisationerna om fördelning av den lokala justeringspotten 2023. Den lokala justeringspotten fastställs sedan av kommunstyrelsen.

Beslut

Kommundirektörens förslag godkändes enhälligt.

---

60 § Sammanträdet avslutande

Sammanträdet avslutades kl. 20.50.

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

Förbud att söka ändring

Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet kan enligt 112 § i kommunallagen (ÅFS 1997:73) eller 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (FFS 808/2019) rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär eller förvaltningsbesvär anföras över beslutet.

Paragrafer i protokollet: **41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 50, 54, 56, 57, 59, 60.**

Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom ett skriftligt rättelseyrkande enligt 110 § i kommunallagen kan framställas över beslutet.

Paragrafer i protokollet: **45, 48, 51, 52, 53, 55, 58.**

Anvisning för rättelseyrkande

Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Myndighet hos vilken rättelse yrkas är:

Kommunstyrelsen i Lumparland
Kyrkvägen 26
AX-22 630 Lumparland

Paragrafer i protokollet: **45, 48, 51, 52, 53, 55, 58.**

Yrkandet ska framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. Vid elektronisk delgivning anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet sändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att ett meddelande om att beslutet finns tillgängligt på kommunens webbplats publicerades på kommunens elektroniska anslagstavla. I vardera fallen räknas inte framlägnings- eller delgivningsdagen med i besvärstiden.

Av rättelseyrkandet ska framgå yrkandet och vad det grundar sig på.

KOMMUNALBESVÄR

BESVÄRSANVISNING

I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär.

Paragrafer i protokollet:

Besvärsrätt

Ändring i beslut kan sökas av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) och kommunmedlemmar. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av den som är part eller av en kommunmedlem.

Besvärstid

Besvärstid är 30 dagar från dagen för delfäendet av beslutet. En part anses fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. Vid elektronisk delgivning anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet sändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att ett meddelande om att beslutet finns tillgängligt på kommunens webbplats publicerades på kommunens elektroniska anslagstavla.

Besvärsgrunder

Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på följande grunder:

1. beslutet tillkommit i felaktig ordning,
2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller
3. beslutet annars strider mot lag.

Besvärsskrift

I besvärsskriften ska uppges:

- ändringssökandens namn, kontaktuppgifter och postadress,
- det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet)
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena)
- grunderna för yrkandena,
- vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Till besvären ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning,
  2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa,
-

-
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Besvärsmyndighet

Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
AX-22 101 Mariehamn
E-post: aland.fd@om.fi

Inlämnande av besvärshandlingarna

Besvären ska lämnas in till besvärsmyndigheten senast under besvärstidens sista dag innan besvärsmyndigheten stänger.

Avgift

Enligt lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015) är rättegångsavgiften i förvaltningsdomstolen 260 euro. Rättegångsavgift tas ut också då förvaltningsdomstolen avvisar besvär utan prövning samt då besvär återtas. Avgift tas inte ut om ändringssökanden har framgång i ärendet.

FÖRVALTNINGSBESVÄR

BESVÄRSANVISNING

I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär.

Paragrafer i protokollet:

Besvärsrätt

Besvär får anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av den som har besvärsrätt enligt särskilda bestämmelser i lag. En myndighet får även anföras besvär över beslutet om överklagandet är behövligt med anledning av det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka.

Besvärstid

Besvärstid 30 dagar från delfäendet av beslutet. En part anses fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. Vid elektronisk delgivning anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet sändes, om inte något annat påvisas. Beslutet anses dock ha kommit till en myndighets kännedom på ankomstdagen.

Besvärsskrift

I besvärsskriften ska uppges:

- ändringssökandens namn, kontaktuppgifter och postadress,
- det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet)
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena)
- grunderna för yrkandena,
- vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Till besvären ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning,
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa,
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Besvärsmyndighet

Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
AX-22 101 Mariehamn
E-post: aland.fd@om.fi

Inlämnande av besvärshandlingarna

Besvärshandlingarna ska inlämnas till besvärmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna ska lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.

Avgift

Enligt lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015) är rättegångsavgiften i förvaltningsdomstolen 260 euro. Rättegångsavgift tas ut också då förvaltningsdomstolen avvisar besvär utan prövning samt då besvär återtas. Avgift tas inte ut om ändringsökanden har framgång i ärendet.

Budgetuppföljning Mars 2023

Lumparlands kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning.....	2
2. Resultat.....	3
2.1. Verksamhetens intäkter.....	4
2.2. Verksamhetens kostnader	4
2.3. Personalkostnader	4
3. Finansiering.....	5
3.1. Skatteinkomster	6
3.2. Landskapsandelar	6
3.3. Kassamedel	6
4. Investeringar	7
5. Centralförvaltningen.....	8
5.1. Kommentarer	8
6. De gemensamma lantbruksnämnden.....	9
6.1. Kommentarer	9
7. Samordnad socialtjänst.....	10
7.1. Kommentarer	10
8. Äldreomsorgsförvaltningen	11
8.1. Kommentarer	11
9. Bildningsförvaltningen.....	12
9.1. Kommentarer	12
10. Kultur- och fritidsförvaltningen	13
10.1. Kommentarer.....	13
11. Den gemensamma byggnads- och miljönämnden.....	14
11.1. Kommentarer.....	14
12. Den gemensamma tekniska nämnden.....	15
12.1. Kommentarer.....	15
13. Den gemensamma räddningsnämnden.....	16
13.1. Kommentarer.....	16

1. INLEDNING

Detta är den första budgetuppföljningen av tre för 2023. Budgetuppföljning sker efter mars, juli och oktober månad. Anledningen till att uppföljningen görs efter juli istället för efter hälften av budgetåret i juni är att kommunstyrelsen ska få så långt gången redovisning av budgetutfallet som möjligt vid sitt första sammanträde efter sommaruppehållet.

Budgetuppföljningen är i 2. Resultat och 3. Finansiering uppgjord så att totala budgetmedel redovisas samt den mängd budgetmedel som varit till förfogande för perioden. Vad som varit till förfogande är den totala budgetsumman uppdelad månadsvis. Därtill visas förbrukningen i procent och vad förbrukningsprocenten var föregående år vid samma tidpunkt.

I respektive resultatenhets budgetuppföljning visas totala budgetmedel samt den mängd som varit till förfogande för perioden. Därtill visas förbrukningen i procent. Idealförbrukning per mars månad är 25 procent. Slutligen visas även jämförelsetal mot året innan.

Det som även är värt att notera är att de gemensamma nämndernas kostnader i regel förskottas, oftast kvartalsvis. Därmed är summorna inte nödvändigtvis korrekta för året, men de gemensamma nämnderna redovisas i budgetuppföljningen för att kommentera eventuella uppkomna avvikelser.

2. RESULTAT

Resultaträkning exkl. avskrivningar	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbrukningsprocent	Förbrukningsprocent föregående år
☒ C10 Driftshushållning					
☒ A3000 RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN					
☒ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER					
☒ A3120 Försäljningsintäkter					
☒ A3130 Försäljningsintäkter av affärsverksamhet	335,00	83,75	77,44	23%	21%
☒ A3150 Ersättningar av kommuner och samkommuner	186 956,00	46 739,00	31 311,16	17%	18%
A3120 Försäljningsintäkter Summa	187 291,00	46 822,75	31 388,60	17%	19%
☒ A3170 Avgiftsintäkter	106 900,00	26 725,00	17 866,78	17%	30%
☒ A3240 Understöd och bidrag	11 940,00	2 985,00	408,02	3%	
☒ A3250 Övriga verksamhetsintäkter	49 962,00	12 490,50	11 908,01	24%	18%
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER Summa	356 093,00	89 023,25	61 571,41	17%	22%
☒ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER					
☒ A4110 Personalkostnader	-1 361 301,80	-340 325,45	-300 973,94	22%	22%
☒ A4170 Köp av tjänster	-1 500 245,16	-375 061,29	-327 528,19	22%	24%
☒ A4200 Material, förnödenheter och varor	-92 712,00	-23 178,00	-24 671,80	27%	35%
☒ A4230 Understöd	-48 823,00	-12 205,75	-14 256,62	29%	24%
☒ A4270 Övriga verksamhetskostnader	-22 944,44	-5 736,11	-5 745,33	25%	19%
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER Summa	-3 026 026,40	-756 506,60	-673 175,88	22%	23%
☒ A5100 SKATTEINKOMSTER					
☒ 5000 Kommunal inkomstskatt	1 400 000,00	350 000,00	450 430,49	32%	30%
☒ 5100 Fastighetsskatt	78 000,00	19 500,00	4 392,09	6%	10%
☒ 5200 Andel av samfundsskatt	71 000,00	17 750,00	18 867,56	27%	74%
☒ 5300 Källskatt	6 100,00	1 525,00	4 141,53	68%	65%
A5100 SKATTEINKOMSTER Summa	1 555 100,00	388 775,00	477 831,67	31%	30%
☒ A5110 LANDSKAPSANDELAR O. KOMPENSATIONER					
☒ 5601 Landskapsandel barnomsorg	33 210,00	8 302,50	8 302,56	0,25	25%
☒ 5602 Landskapsandel äldreomsorg	70 881,00	17 720,25	17 230,11	0,24	25%
☒ 5604 Landskapsandel träningsundervisningen	38 056,00	9 514,00	9 514,53	0,25	25%
☒ 5700 Landskapsandel för grundskola	246 310,00	61 577,50	61 567,35	25%	25%
☒ 5716 Landskapsandelar för kultur	6 160,00	1 540,00	1 539,99	25%	25%
☒ 5850 Övriga landskapsandelar					92%
☒ 5900 Skattekomplettering	322 291,00	80 572,75	78 679,41	24%	25%
☒ 5912 Kompensation för reseavdrag	36 564,00	9 141,00			
☒ 5913 Kompensation för grundavdrag	66 710,00	16 677,50			
☒ 5990 Övriga kompensationer			-1 373,00		
A5110 LANDSKAPSANDELAR O. KOMPENSATIONER Summa	820 182,00	205 045,50	175 460,95	21%	25%
☒ A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER					
☒ A6120 Övriga finansiella intäkter			,24		
☒ A6130 Räntekostnader	-67 192,00	-16 798,00	-172,60	0%	2%
☒ A6140 Övriga finansiella kostnader	-1 705,00	-426,25	-191,49	11%	16%
A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER Summa	-68 897,00	-17 224,25	-363,85	1%	3%
A3000 RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN Summa	-363 548,40	-90 887,10	41 324,30	-11%	-10%
C10 Driftshushållning Summa	-363 548,40	-90 887,10	41 324,30	-11%	-10%
Totalsumma	-363 548,40	-90 887,10	41 324,30	-11%	-10%

2.1. Verksamhetens intäkter

Intäkterna är något lägre än budgeterat på grund av att kommunen inte fakturerar helt i enlighet med budgetuppföljningen.

2.2. Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader är i något under budget.

2.3. Personalkostnader

Personalkostnader är något budgeteten. Här ska dock tilläggas att arvoden betalas ut i december månad vilket kommer inverka på kostnaderna i slutet av året. Därutöver betalas semesterpenningen ut i juni månad.

3. FINANSIERING

Finansiering	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbruk ningspr ocent	Förbruknings procent föregående år
9000 Finansiering					
5000 Kommunal inkomstskatt	1 400 000,00	350 000,00	450 430,49	32%	30%
5100 Fastighetsskatt	78 000,00	19 500,00	4 392,09	6%	10%
5200 Andel av samfundsskatt	71 000,00	17 750,00	18 867,56	27%	74%
5300 Källskatt	6 100,00	1 525,00	4 141,53	68%	65%
5601 Landskapsandel barnomsorg	33 210,00	8 302,50	8 302,56	25,00%	25%
5602 Landskapsandel äldreomsorg	70 881,00	17 720,25	17 230,11	24,31%	25%
5604 Landskapsandel träningsundervisningen	38 056,00	9 514,00	9 514,53	25,00%	25%
5700 Landskapsandel för grundskola	246 310,00	61 577,50	61 567,35	25%	25%
5716 Landskapsandelar för kultur	6 160,00	1 540,00	1 539,99	25%	25%
5850 Övriga landskapsandelar					92%
5900 Skattekomplettering	322 291,00	80 572,75	78 679,41	24%	25%
5912 Kompensation för reseavdrag	36 564,00	9 141,00			
5913 Kompensation för grundavdrag	66 710,00	16 677,50			
5990 Övriga kompensationer			-1 373,00		
☐ A6120 Övriga finansiella intäkter					
6120 Räntor och förhöjningar på skatteredovisningar			,24		
A6120 Övriga finansiella intäkter Summa			,24		
☐ A6130 Räntekostnader					
6210 Räntekostnader för lån från landskapet	-3 516,00	-879,00	-172,60	5%	6%
6230 Räntekostnader för övriga lån	-63 676,00	-15 919,00			
A6130 Räntekostnader Summa	-67 192,00	-16 798,00	-172,60	0%	2%
☐ A6140 Övriga finansiella kostnader					
6310 Räntor på skatteredovisningar			-8,76		
6320 Dröjsmålsräntor och förhöjningar			-7,74		
6350 Kreditprovisioner	-1 700,00	-425,00	-174,99	10%	17%
6380 Övriga finansieringskostnader	-5,00	-1,25			
A6140 Övriga finansiella kostnader Summa	-1 705,00	-426,25	-191,49	11%	15%
☐ A6150 Amorteringar					
6400 Amortering av landskapslån	-56 111,00	-14 027,75	-7 348,40	13%	13%
6401 Amortering av lån från inhemska banker	-79 934,00	-19 983,50			
A6150 Amorteringar Summa	-136 045,00	-34 011,25	-7 348,40	5%	7%
9000 Finansiering Summa	2 170 340,00	542 585,00	645 580,37	30%	30%
Totalsumma	2 170 340,00	542 585,00	645 580,37	30%	30%

3.1. Skatteinkomster

Skatteinkomster	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbrukning sprocnt
A5100 SKATTEINKOMSTER				
5000 Kommunal inkomstskatt	1 400 000,00	350 000,00	450 430,49	32%
5100 Fastighetskatt	78 000,00	19 500,00	4 392,09	6%
5200 Andel av samfundsskatt	71 000,00	17 750,00	18 867,56	27%
5300 Källskatt	6 100,00	1 525,00	4 141,53	68%
A5100 SKATTEINKOMSTER Summa	1 555 100,00	388 775,00	477 831,67	31%
Totalsumma	1 555 100,00	388 775,00	477 831,67	31%

Skatteinkomsterna är för närvarande över budget.

3.2. Landskapsandelar

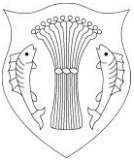
Landskapsandelar och kompensationer	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbrukningsprocent
A5110 LANDSKAPSANDELAR O. KOMPENSATIONER				
5601 Landskapsandel barnomsorg	33 210,00	8 302,50	8 302,56	25,00%
5602 Landskapsandel äldreomsorg	70 881,00	17 720,25	17 230,11	24,31%
5604 Landskapsandel träningsundervisningen	38 056,00	9 514,00	9 514,53	25,00%
5700 Landskapsandel för grundskola	246 310,00	61 577,50	61 567,35	25,00%
5716 Landskapsandelar för kultur	6 160,00	1 540,00	1 539,99	25,00%
5900 Skattekomplettering	322 291,00	80 572,75	78 679,41	24,41%
5912 Kompensation för reseavdrag	36 564,00	9 141,00		
5913 Kompensation för grundavdrag	66 710,00	16 677,50		
5990 Övriga kompensationer			-1 373,00	
A5110 LANDSKAPSANDELAR O. KOMPENSATIONER Summa	820 182,00	205 045,50	175 460,95	21,39%
Totalsumma	820 182,00	205 045,50	175 460,95	21,39%

De ordinarie landskapsandelarna flyter in enligt plan. Kompensation för reseavdrag och grundavdrag är ännu inte inkommit.

3.3. Kassamedel

Kassamedel uppgick 31.3.2023 kassamedel till 351 617,43 euro (414 551,33 euro vid årets början). Förra året samma tidpunkt uppgick kassamedel till 620 938,18 euro.

Lumparlands kommun

4.   INVESTERINGAR

Inga investeringar är ännu slutförda.

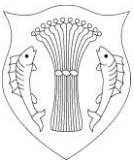

5. CENTRALFÖRVALTNINGEN

Resultatenhet	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbruknings procent	Förbrukat föregående år	Förbruknin gsprocent föregående år
☒ C110 Val						
☒ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 947,00	986,75				
☒ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 863,60	-1 465,90	-75,93	1,29 %	-25,20	98,44%
C110 ValSumma	-1 916,60	-479,15	-75,93	3,96 %	-25,20	98,44%
☒ C120 Allmän förvaltning						
☒ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 635,00	658,75	242,44	9,20 %	410,01	5,43%
☒ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-265 893,00	-66 473,25	-55 383,48	20,83 %	-61 381,37	23,29%
C120 Allmän förvaltning Summa	-263 258,00	-65 814,50	-55 141,04	20,95 %	-60 971,36	23,82%
Totalsumma	-265 174,60	-66 293,65	-55 216,97	20,82 %	-60 996,56	23,82%

5.1. Kommentar

Inga avvikelser mot budgeten.

6. DE GEMENSAMMA LANTBRUKSNÄMNDEN

Resultatenhet	Totalbudget	Budget tom uppföljni ng	Förbruka t tom uppföljni ng	Förbrukning sprocent	Förbrukat föregående år	Förbruknings procent föregående år
⊕ 1210 Lantbruksnämnden						
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	500,00	125,00				
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-7 543,00	-1 885,75				
1210 Lantbruksnämnden Summa	-7 043,00	-1 760,75				
Totalsumma	-7 043,00	-1 760,75				

6.1. Kommentar

Inga avvikelser har rapporterats. Första raten ännu inte fakturerad.

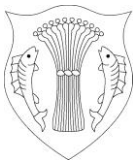

7. SAMORDNAD SOCIALTJÄNST

Resultatenhet	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbruknings procent	Förbrukat föregående år	Förbruknings procent föregående år
⊕ C210 Socialförvaltning (övr. socialv.)						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-329 279,00	-82 319,75	-83 102,55	25,24 %	-79 098,00	24,32%
C210 Socialförvaltning (övr. socialv.) Summa	-329 279,00	-82 319,75	-83 102,55	25,24 %	-79 098,00	24,32%
Totalsumma	-329 279,00	-82 319,75	-83 102,55	25,24 %	-79 098,00	24,32%

7.1. Kommentar

Inga avvikelser har rapporterats.

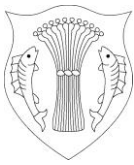

8. ÄLDREOMSORGSFÖRVALTNINGEN

Resultatenhet	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbruknings procent	Förbrukat föregående år	Förbruknings procent föregående år
⊕ C230 Omsorg om äldre						
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	211 655,00	52 913,75	36 158,20	17,08 %	41 356,11	22,23%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-965 784,90	-241 446,23	-189 035,97	19,57 %	-192 783,73	21,72%
C230 Omsorg om äldre Summa	-754 129,90	-188 532,48	-152 877,77	20,27 %	-151 427,62	21,58%
Totalsumma	-754 129,90	-188 532,48	-152 877,77	20,27 %	-151 427,62	21,58%

8.1. Kommentar

Ingen klient permanent på Oasen, vilket påverkar kostnaderna. I april sade äldreomsorgschefen upp sig för att göra sin sista dag 25.4.2023. Arbetet med rekrytering av ny äldreomsorgschef har inletts. Den av kommunstyrelsen beslutade utvärderingen av äldreomsorgsledningen förväntas vara klar till nästa styrelsesammanträde.

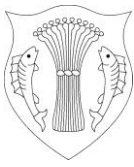
9. BILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Resultatenhet	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbruknings procent	Förbrukat föregående år	Förbrukning sprocent föregående år
⊕ C220 Barnomsorg						
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	41 000,00	10 250,00	12 093,42	29,50 %	10 308,04	21,03%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-278 607,04	-69 651,76	-68 232,06	24,49 %	-54 605,24	22,10%
⊕ A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER					-5,00	
C220 Barnomsorg Summa	-237 607,04	-59 401,76	-56 138,64	23,63 %	-44 302,20	22,36%
⊕ C320 Grundskola						
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	46 150,00	11 537,50	475,85	1,03 %	1 784,93	89,25%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-742 736,86	-185 684,22	-172 719,14	23,25 %	-160 295,30	24,07%
C320 Grundskola Summa	-696 586,86	-174 146,72	-172 243,29	24,73 %	-158 510,37	23,87%
Totalsumma	-934 193,90	-233 548,48	-228 381,93	24,45 %	-202 812,57	23,52%

9.1. Kommentar

Bildningsförvaltningen är i fas med budgeten.

Den av kommunstyrelsen beslutade utvärderingen av barnomsorgsledningen förväntas vara klar till nästa styrelsesammanträde.

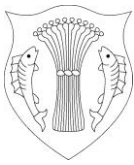

10. KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

Resultatenhet	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbruknings procent	Förbrukat föregående år	Förbruknings procent föregående år
⊕ C410 Kultur och fritid						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-35 070,00	-8 767,50	-6 744,98	19,23 %	-8 020,95	24,46%
C410 Kultur och fritid Summa	-35 070,00	-8 767,50	-6 744,98	19,23 %	-8 020,95	24,46%
⊕ C420 Idrott och friluftsliv						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 344,33	-336,08	-148,00	11,01 %	-147,00	7,82%
⊕ A7100 AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-2 028,00	-507,00				
C420 Idrott och friluftsliv Summa	-3 372,33	-843,08	-148,00	4,39 %	-147,00	3,76%
⊕ C430 Ungdomsväsendet						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-812,17	-203,04	-708,00	87,17 %	-822,06	109,02%
C430 Ungdomsväsendet Summa	-812,17	-203,04	-708,00	87,17 %	-822,06	109,02%
⊕ C440 Övrig kulturverksamhet						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 872,50	-1 468,13	-2 746,50	46,77 %	-4 223,94	71,17%
C440 Övrig kulturverksamhet Summa	-5 872,50	-1 468,13	-2 746,50	46,77 %	-4 223,94	71,17%
⊕ C450 Medborgarinstitutet						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-7 900,00	-1 975,00				
C450 Medborgarinstitutet Summa	-7 900,00	-1 975,00				
Totalsumma	-53 027,00	-13 256,75	-10 347,48	19,51 %	-13 213,95	25,81%

10.1. Kommentar

Ingen avvikelse mot budget.

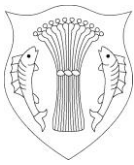
11. DEN GEMENSAMMA BYGGNADS- OCH MILJÖNÄMNDEN

Resultatenhet	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbruknings procent	Förbrukat föregående år	Förbruknings procent föregående år
⊕ C510 Byggnadsförvaltning						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-104,00	-26,00	-26,01	25,01 %	-26,01	25,01%
C510 Byggnadsförvaltning Summa	-104,00	-26,00	-26,01	25,01 %	-26,01	25,01%
⊕ C520 Byggnadstillsyn						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-13 586,00	-3 396,50	-3 396,50	25,00 %	-3 396,50	25,70%
C520 Byggnadstillsyn Summa	-13 586,00	-3 396,50	-3 396,50	25,00 %	-3 396,50	25,70%
⊕ C525 Samhällsplanering						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 539,00	-1 134,75	-1 134,75	25,00 %	-1 299,00	27,11%
C525 Samhällsplanering Summa	-4 539,00	-1 134,75	-1 134,75	25,00 %	-1 299,00	27,11%
⊕ C530 Miljövård						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-3 607,00	-901,75	-901,75	25,00 %	-924,00	25,27%
C530 Miljövård Summa	-3 607,00	-901,75	-901,75	25,00 %	-924,00	25,27%
⊕ C535 Avfallshantering						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 121,00	-1 030,25	-1 030,25	25,00 %	-1 014,75	25,00%
C535 Avfallshantering Summa	-4 121,00	-1 030,25	-1 030,25	25,00 %	-1 014,75	25,00%
Totalsumma	-25 957,00	-6 489,25	-6 489,26	25,00 %	-6 660,26	25,79%

11.1. Kommentar

Inga avvikelser har rapporterats.

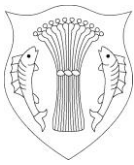

12. DEN GEMENSAMMA TEKNISKA NÄMNDEN

Resultatenhet	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbruknings procent	Förbrukat föregående år	Förbruknings procent föregående år
⊕ C511 Teknisk förvaltning						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER					-70,82	
C511 Teknisk förvaltning Summa					-70,82	
⊕ C540 Trafikleder						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-60 521,00	-15 130,25	-15 130,25	25,00 %	-11 560,00	25,36%
C540 Trafikleder Summa	-60 521,00	-15 130,25	-15 130,25	25,00 %	-11 560,00	25,36%
⊕ C550 Parker och allmänna områden						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-18 710,00	-4 677,50	-4 677,50	25,00 %	-5 472,00	24,23%
C550 Parker och allmänna områden Summa	-18 710,00	-4 677,50	-4 677,50	25,00 %	-5 472,00	24,23%
⊕ C555 Hamnverksamhet						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 720,00	-430,00	-430,00	25,00 %	-389,00	24,64%
C555 Hamnverksamhet Summa	-1 720,00	-430,00	-430,00	25,00 %	-389,00	24,64%
⊕ C560 Byggnader o. lokaler / offentliga						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-205 654,00	-51 413,50	-51 413,50	25,00 %	-49 139,50	26,84%
C560 Byggnader o. lokaler / offentliga Summa	-205 654,00	-51 413,50	-51 413,50	25,00 %	-49 139,50	26,84%
⊕ C565 Byggnader o. lokaler / hyresbostäder						
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÅKTER	33 407,00	8 351,75	8 351,75	25,00 %	8 063,00	25,00%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER			-16,32			
C565 Byggnader o. lokaler / hyresbostäder Summa	33 407,00	8 351,75	8 335,43	24,95 %	8 063,00	25,00%
⊕ C570 Intern service						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 247,00	-1 311,75	-1 416,76	27,00 %	-26,01	0,76%
C570 Intern service Summa	-5 247,00	-1 311,75	-1 416,76	27,00 %	-26,01	0,76%
⊕ C580 Vattenverk						
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÅKTER	5 999,00	1 499,75	1 749,75	29,17 %	1 875,00	18,93%
C580 Vattenverk Summa	5 999,00	1 499,75	1 749,75	29,17 %	1 875,00	18,93%
⊕ C585 Avloppsverk						
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÅKTER	10 000,00	2 500,00	2 500,00	25,00 %	1 495,00	20,71%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-19 301,00	-4 825,25	-4 799,92	24,87 %	-2 861,66	24,07%
C585 Avloppsverk Summa	-9 301,00	-2 325,25	-2 299,92	24,73 %	-1 366,66	29,24%
Totalsumma	-261 747,00	-65 436,75	-65 282,75	24,94 %	-58 085,99	26,55%

12.1. Kommentrar

Tjänsten som teknisk chef är vakant vilket antagligen kommer påverka de totala kostnaderna för året. Elpriset är just nu bra mycket lägre än vid uppgörandet av budgeten, vilket kan påverka utfallet positivt. Det beror dock på hur höstens elpriser blir.

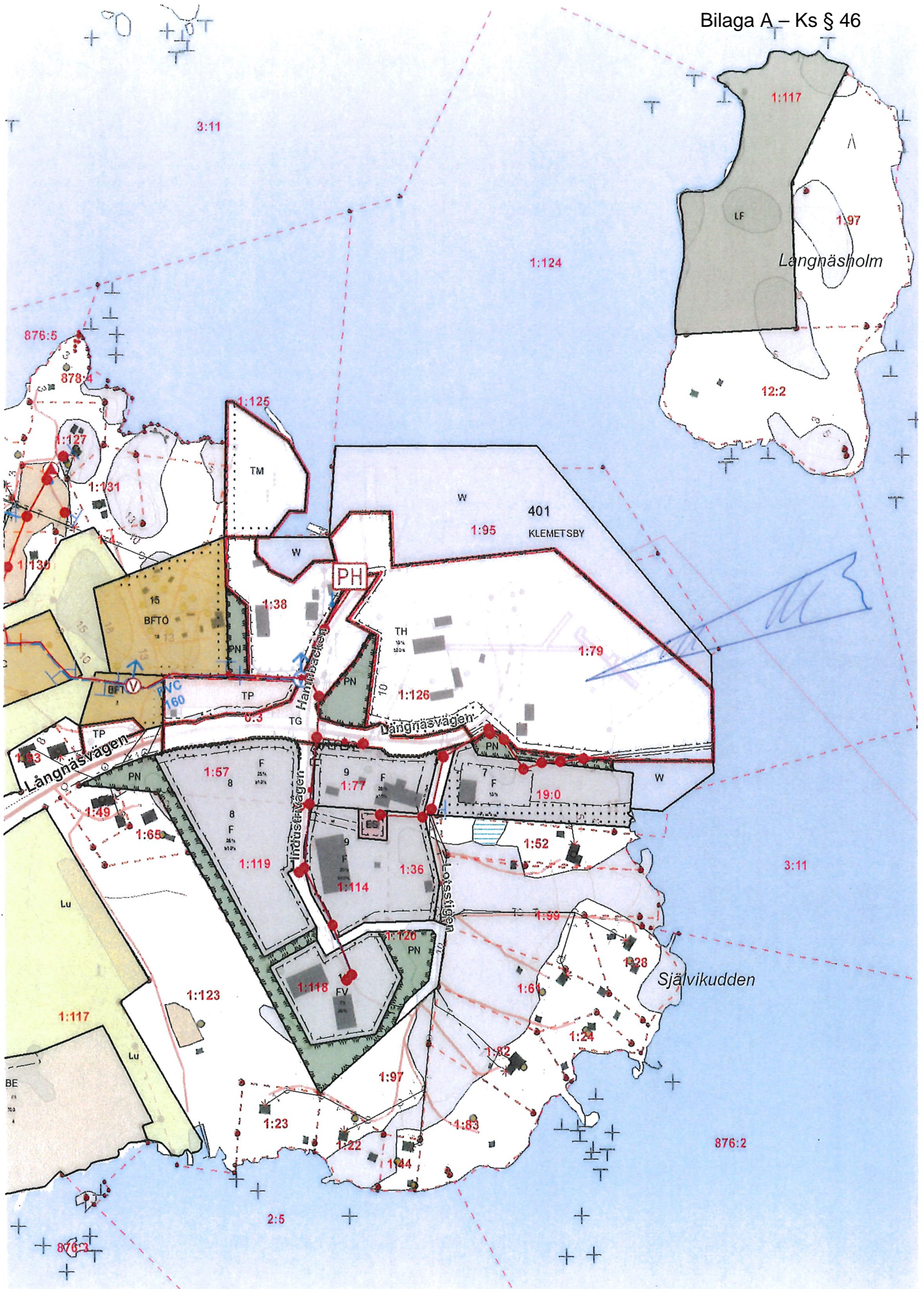
13. DEN GEMENSAMMA RÄDDNINGSNÄMNDEN

Resultatenhet	Totalbudget	Budget tom uppföljning	Förbrukat tom uppföljning	Förbruknings procent	Förbrukat föregående år	Förbruknings procent föregående år
⊕ C610 Brandskydd						
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	800,00	200,00				
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-36 676,00	-9 169,00	-9 755,76	26,60 %	-14 213,26	39,18%
C610 Brandskydd Summa	-35 876,00	-8 969,00	-9 755,76	27,19 %	-14 213,26	39,89%
⊕ C620 Befolkningsskydd						
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 534,00	-1 383,50	-150,00	2,71 %	-149,75	2,71%
C620 Befolkningsskydd Summa	-5 534,00	-1 383,50	-150,00	2,71 %	-149,75	2,71%
Totalsumma	-41 410,00	-10 352,50	-9 905,76	23,92 %	-14 363,01	34,89%

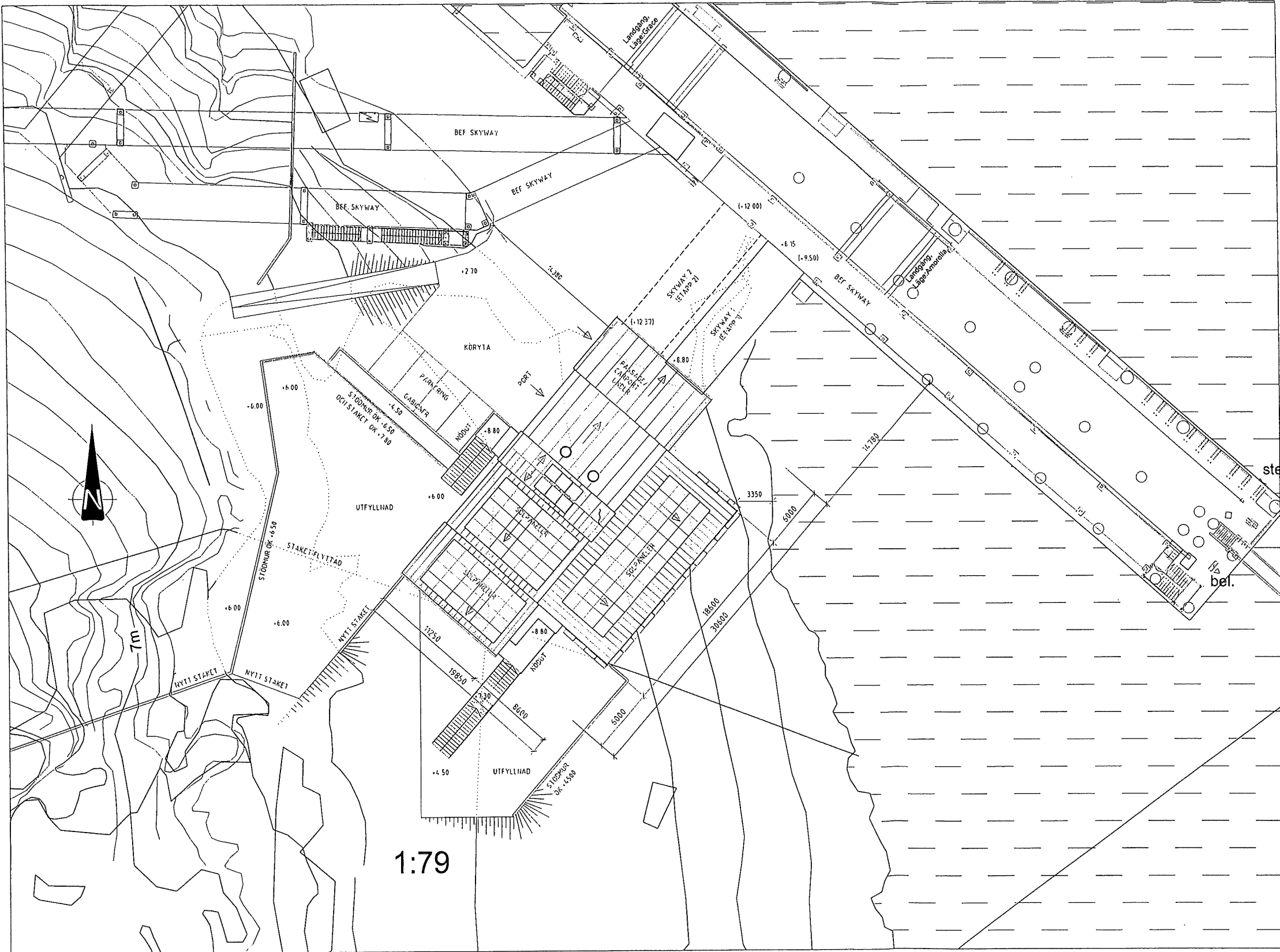
13.1. Kommentar

Brandmästaren har valt att arbeta deltid, vilket har gjort att nämnden anställt en ytterligare brandmästare om 20% av heltid resterande dela av året (1.4-31.12.2023).

SITUATIONSPLAN 1:200

LÅNGNÄS HAMN TRANSITHALL, ETAPP 1

BYNAMN: KLEM
 KVARTER: 9
 TOHT: 1
 TOHTAREA: (A. 32580m²)
 TOHTENS BYGGRÄTT (VÄNINGSYTA) = 8165m² (DETALJPLAN)

UNDER ETAPP 1 UPPFÖRS BYGGNADEN I 2 (AV 4) VÄNINGSPLAN:

	LÄGGENHETS YTA	VÄNINGSYTA
VÅNING 4	+12,37 (ETAPP 2; EJ MEDRÄKNAD) (327,0m ²)	(340,5m ²)
VÅNING 3	+8,80 (481,2m ²)	502,2m ²
VÅNING 2	+5,57 (ETAPP 2; EJ MEDRÄKNAD) (217,4m ²)	(235,1m ²)
TOTALT:	481,6m ²	502,2m ²

KÄLLARPLAN PÅ MARK (+2.80) YTA: 319,5m² (BELASTAR EJ TILLÄTNA VÄNINGSYTA)
 VOLYM: 6165m³

BRANDKLASS: Br1
 BYGGNADEN FÖRSES MED MASKINELL VENTILATION (MED ÅTERVINNING) ENL. GÄLLANDE NORM.
 FÖNSTER OCH GLASDÖRRAR UTRUSTAS MED SÄKERHETSGLAS ENLIGT GÄLLANDE NORM.
 BYGGNADEN TILLÅTER MAX 300 PERSONER

REV	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SKV
ÅTGÄRD	NYBYGGNAD	17/11	HUVUDRITNING
BYNAMN	KLEM	KVARTER 9	TOHT 1
FLAKARE	PLAN VÅN. 2		
D A	SK partners AB, Sällskapetshuset, Helsingfors AX-22188 Mariahallen	e-mail: dsk@sk.se, sk@sk.se	tel: +358 10 611191
K			
E			
V			
B			

LÅNGNÄS HAMN TRANSITHALL
 ETAPP 1

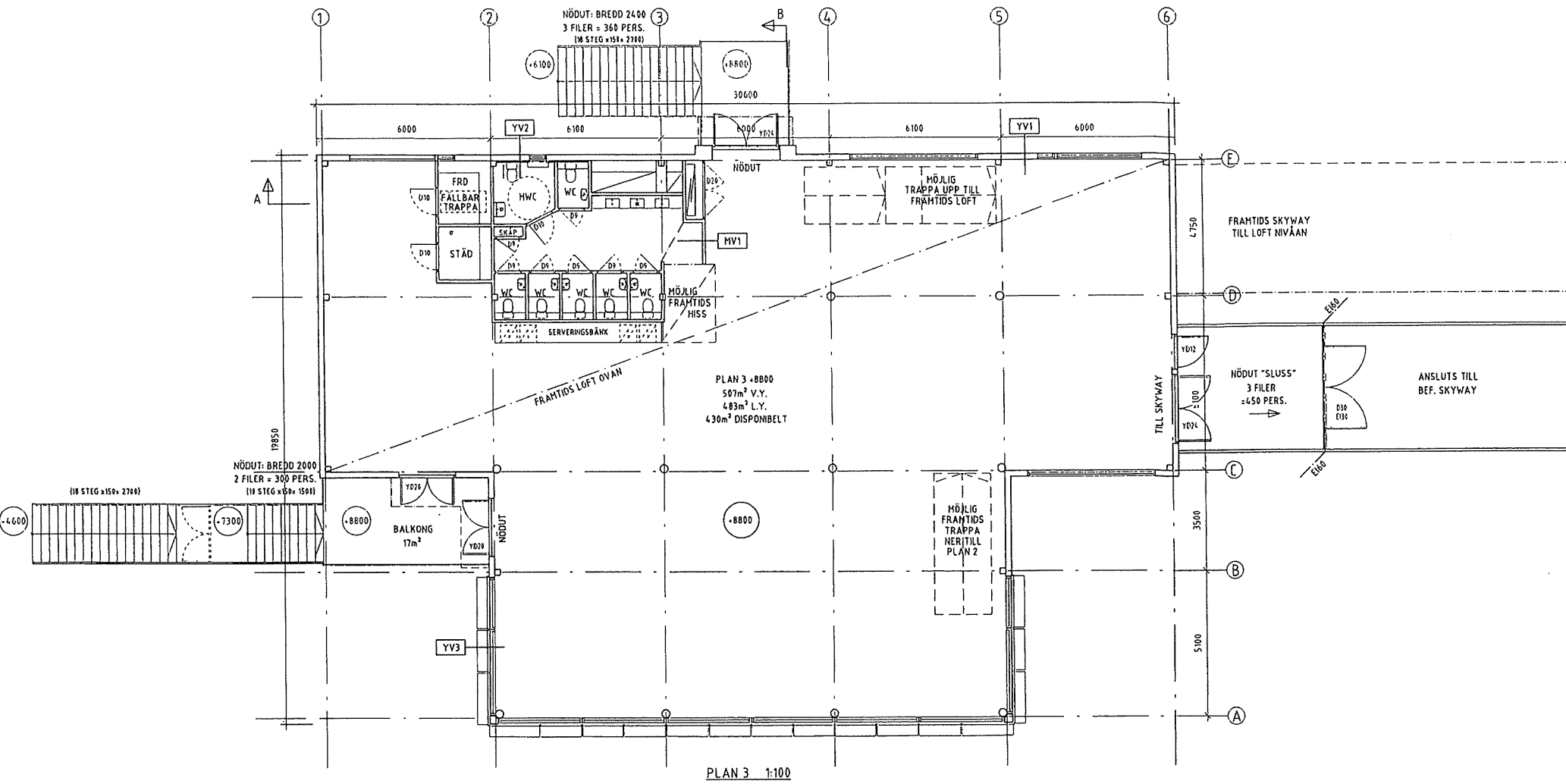
Relationshandling/ Bygghandling/ Förfrågningsunderlag/
 Granskningshandling/ Förhandskopia/
 Byggnadslovshandling/ Programhandling

BL

SKALA

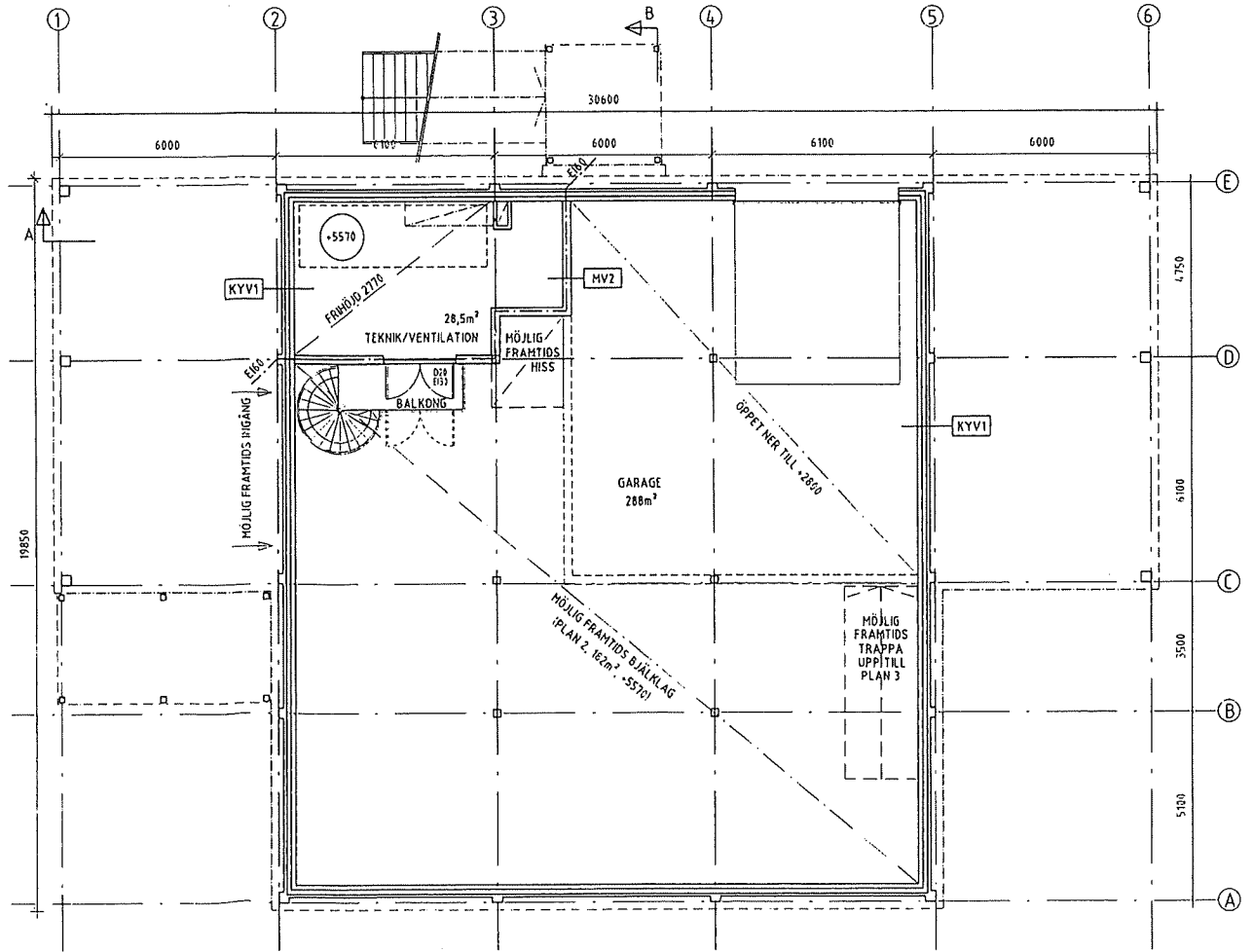
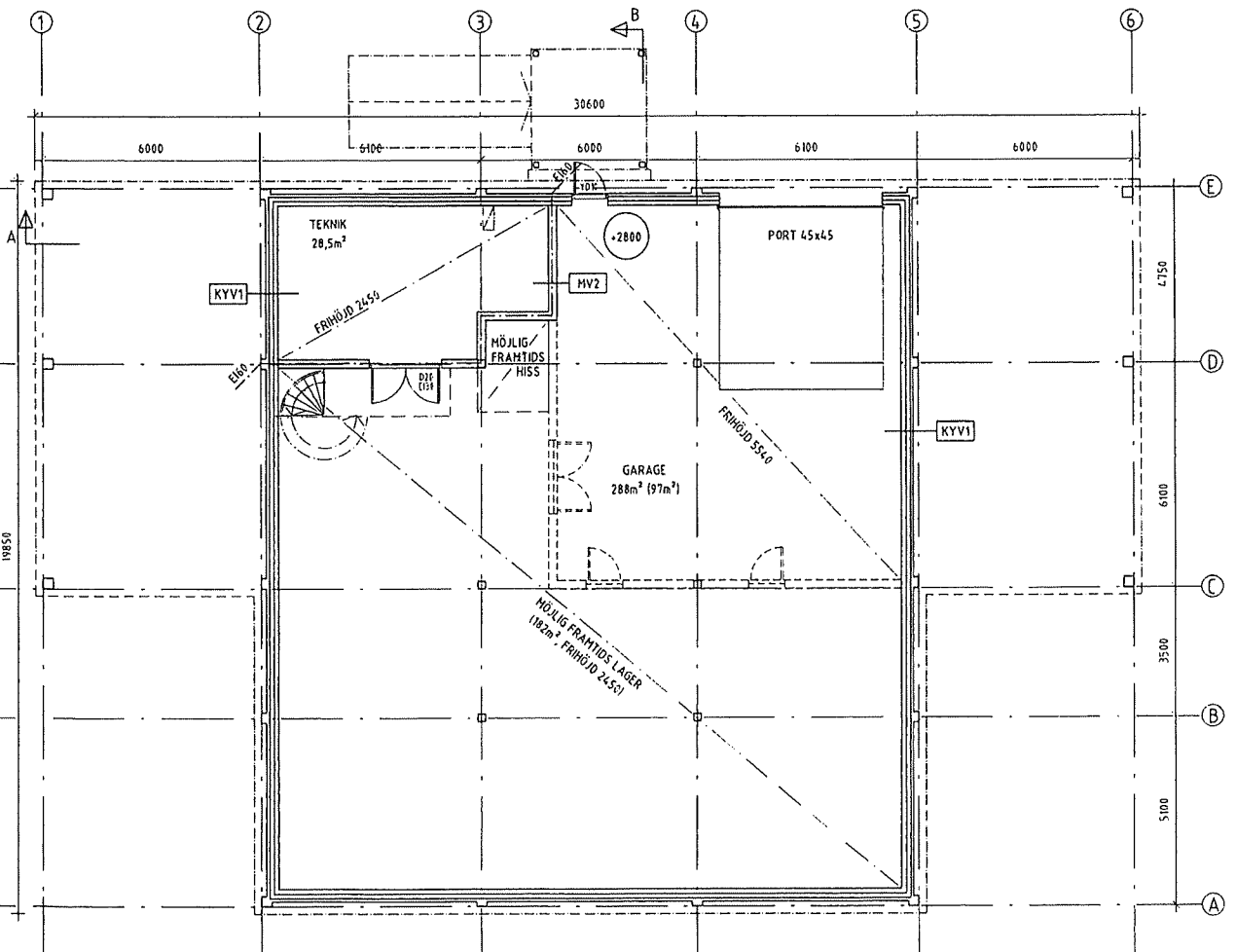
SITUATIONSPLAN 1:200 (A1)

UPPDRAGS NR. DATUM. RITNING NR. REV.

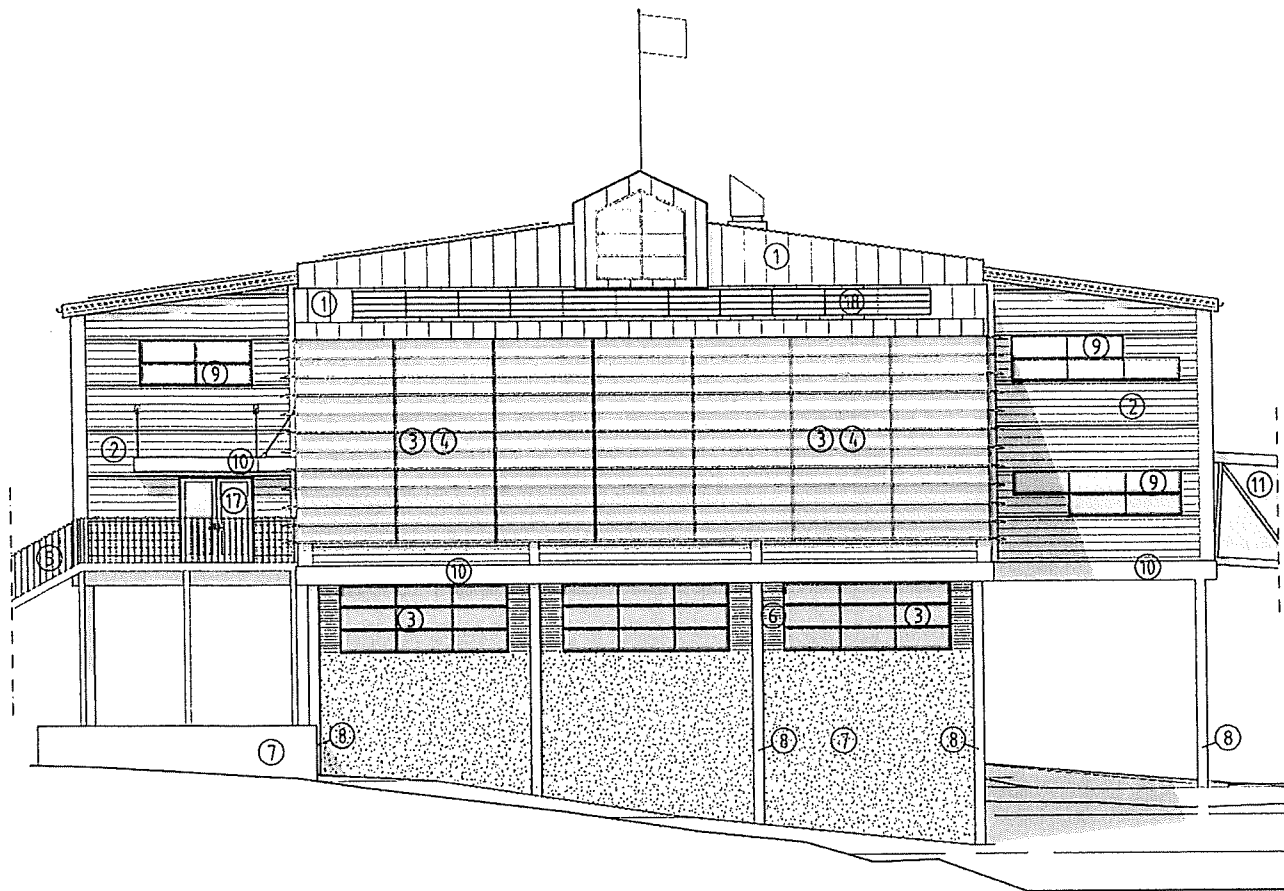

Källarytterväggar		Ytterväggar (ovan källare)	
KYV 1 Sockel		YV 1	
(360)	Återfyllning med stenmaterial Fiberduk Dränerande krossgrus Klistrad Bitumenfil (under mark) Armerad betong Värmeisolering Finnfoam FL-200 Armerad betong Ytbehandling enl. rumsbesk.	(200)	Paroc element (u-värde 0,15, brandklass EI 120) Plåstyla Paroc väggelement AST L-240 240 Plåstyla
		YV 2 Vid WC-grupp	
		(250)	Paroc element (u-värde 0,15, brandklass EI 120) Plåstyla Paroc väggelement AST L-240 240 Plåstyla Plåstykta StoVentec 70x25x0,7 c 300 25 Fermacell T=12,5 13 Ytbehandling enl. rumsbesk. (kakel) 12
		YV 3 Glaspartivägg	
			Sapa Fasad 4150 EF SX med horisontella dekorationsprofiler Expressive 42695
Mellanväggar			
MV 1	Lätt mellanvägg		
(911)	Spackling och ytbehandling enl. rumsbesk. Ytbehandling enl. rumsbesk. Fermacell GF 12 Kerlo T reglar 66 x 39 c 450 +Paroc eXtra T=70mm Fermacell GF 12 Ytbehandling enl. rumsbesk.		
MV 2	Bärande mellanvägg i källaren		
(210)	Parafon IV rpg 50 Bärande armerad betong Ytbehandling enl. rumsbesk.	50 160	

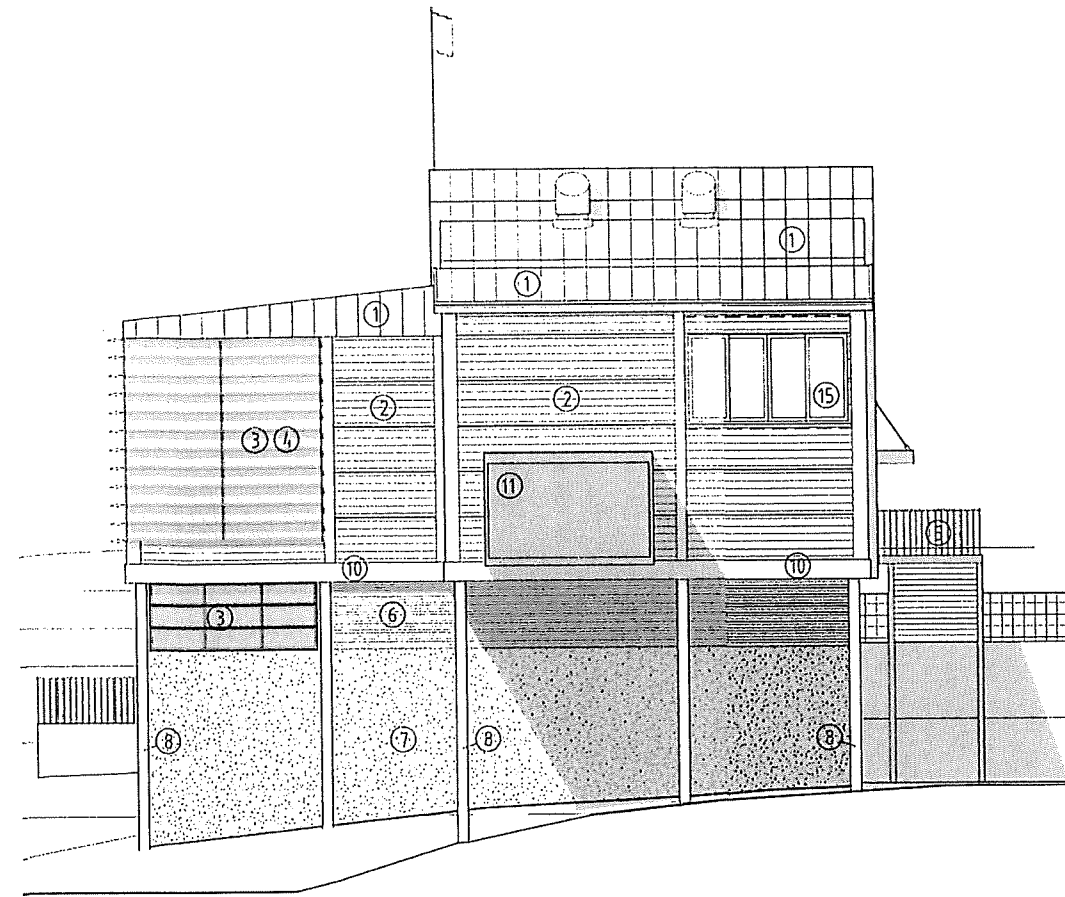
ALLA MÅTT/ HÖJDER KONTROLLERAS PÅ PLATS

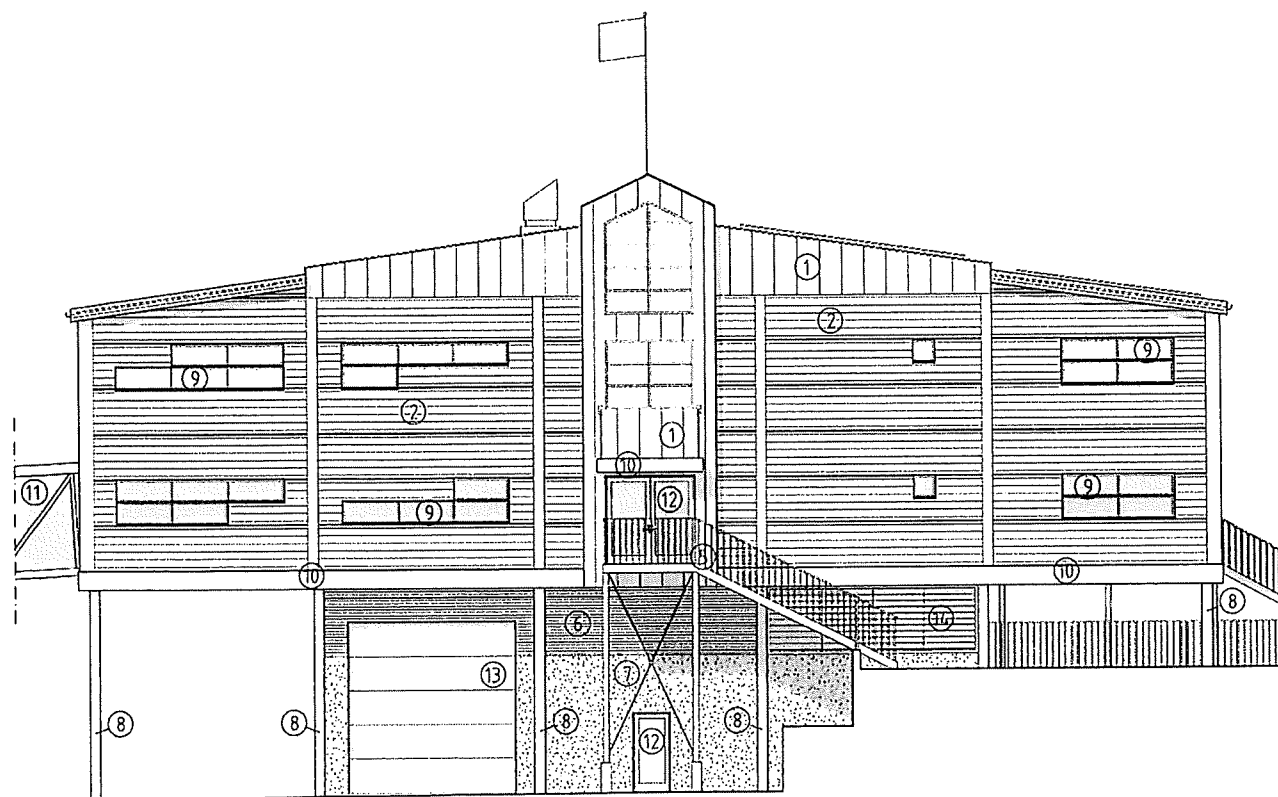
REV	ÄNDRINGEN AVSER	DATEM	SKY
ÅTGÄRD	NYBYGGNAD	TYP	HUVUDRITNING
BYGNAD	KLEH	XVARITER	9
		TÖMT	1
		FÄRHAN	PLAN VÅN. 2
D A	Svevia AB, Tullgatan 1, 113 22 Stockholm Tel. +46 8 450 00 00		
K	Svevia AB, Tullgatan 1, 113 22 Stockholm Tel. +46 8 450 00 00		
E			
V			
B			
LÅNGNÄS HAMN TRANSITHALL			
ETAPP 1			
Relationshandling/ Bygghandling/ Förfrågningsunderlag/ Granskningshandling/ Förhandskopia/ Byggnadslovhandling/ Programhandling			
BL			
SKALA			
PLAN 3			1:100 (A1)
PLAN 2			1:100 (A1)
KÄLLARPLAN			1:100 (A1)
ÅTGÄRD/PROJEKT AV			
HUVUDSKAPE			
UPPFÖRARE	BYGGNAD	BYGGNAD	REV

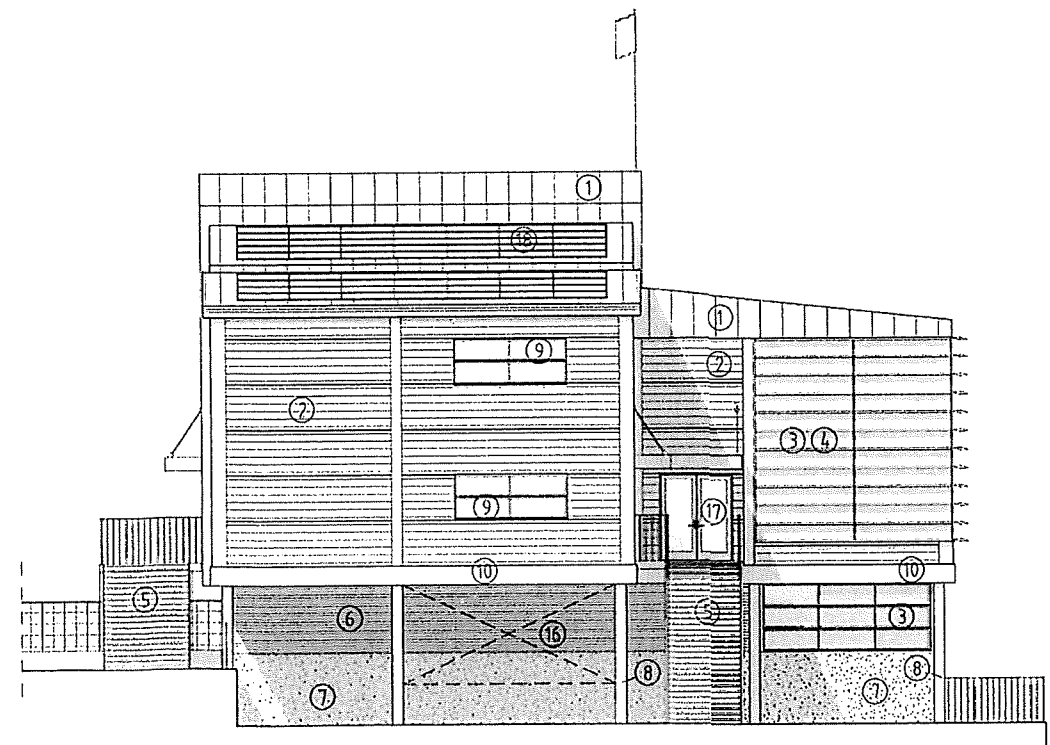
FASAD MOT SYD-ÖST

FASAD MOT NORR-ÖST

FASAD MOT NORR-VÄST

FASAD MOT SYD-VÄST

MATERIAL / FÄRGER

1 FALSAD PLÅT	10 PLÅT KANT, FÄRG: RR 29 (RÖD)
2 PAROC ELEMENT (AST-L) 240, FÄRG: RR 29 (RÖD)	11 SKYWAY ETAPP 1
3 FÖNSTER-ALUMINIUM PROFILER, FÄRG: RAL 7038 (GRÅ)	12 DÖRR-ALUMINIUM, FÄRG RAL 7038 (GRÅ)
4 SÖLSYDDSLAMELLER "SOLARSHADINGS" I ALUMINIUM, FÄRG: RAL 7038 (GRÅ)	13 RULLPORT, FÄRG: RAL 7038 (GRÅ)
5 WELAND BALKONG/ TRAPPA	14 VENTILATION GALLER
6 FASADSKIVOR I PLÅT (RUUKKI LIGG. PROFIL) FÄRG: RAL 7038 (GRÅ)	15 SOMMAR VENTILATION / SKYWAY ETAPP 2
7 BTG-SOCKEL/ STÖDMUR	16 FRAMTIDS ALTERNATIV INGÅNG
8 BETONG PELARE	17 DÖRR-ALUMINIUM, FÄRG: RAL 1006 (OKRA)

REV	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SENY
ÄTGÅRD	NYBYGGNAD	TYP	HUVUDRITNING
BYGGMÅN	KVARTER 9	TOMT 1	FÄRHAN
KLEEM			PLAN VÅN. 2
D A	ÅK PARTNER AB, Tullgatan 147, 141 83 HÄRNÖSAND		PROJ. LEIFERIKSSON & PARTNER AB tel. +46 8 331311
K			
E			
V			
B			

LÅNGNÄS HAMN TRANSITHALL
ETAPP 1

Relationshandling/ Bygghandling/ FörfrågningsUnderlag/
Granskningshandling/ FörhandsKopia/
ByggnadsLovshandling/ Programhandling

FASADER 1:100 (A1)

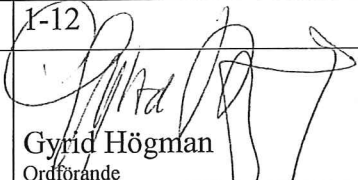
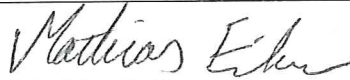

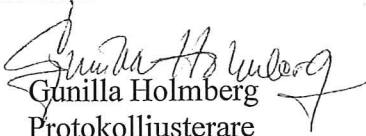

Sammanträdestid		kl. 16.15-18.02
Sammanträdesplats		Förbundskansliet
Beslutande		Gyrid Högman, ordförande Johanna Häggblom, vice ordförande Anders T Karlsson Gunilla Holmberg Robert Williams frånv., Pia Eriksson ers.
Övriga närvarande		Mathias Eriksson, utbildningschef Kristian Granberg, rektor, frånv. Niklas Danielsson, ffge ordf., frånv. Maria Björke, ffge vice ordf. Mikael Rosbäck, Mariehamn stads representant, frånv. Cecilia Johansson, NÅUD k.f representant, frånv. Elin Grönqvist, föreståndare vid TRA och Tranan, frånv.
Paragrafer		1-12
Underskrifter		 Gyrid Högman Ordförande
		 Mathias Eriksson Sekreterare
Protokolljustering	Ort och tid	Jomala, 2.2.2023
	Underskrifter	 Anders T Karlsson Protokolljusterare
		 Gunilla Holmberg Protokolljusterare
Protokollet framlagt till påseende	Plats och tid	9.2.2023 på skolkansliet som är beläget i Kyrkby högstadieskola, Jomala och på www.saud.ax under fliken Protokoll
	Intyggar	
Utdragets riktighet bestyrker	Ort och tid	Jomala den 9.2.2023
	Underskrift	 Mathias Eriksson utbildningschef

Organ
Förbundsstyrelsen i SÅUD k.f

Sammanträdesdatum
02.02.2023

1 §: Sammanträdets konstituerande

Sammanträdets laglighet och beslutförhet

Förbundsstyrelsen sammankallas av förbundsstyrelsens ordförande. Kallelsen skickas digitalt till de ordinarie ledamöterna och deras ersättare senast fem dagar före styrelsemötet. Kallelsen skickas även digitalt till övriga som har rätt att närvara eller har närvaroplikt. Mottagare kan begära att materialet sänds skriftligen. Kallelsen har varit offentligt delgiven på kommunalförbundet SÅUD:s digitala anslagstavla på www.saud.ax sedan 27.1.2023. Ärendelista, beredning och beslutsförslag har publicerats på anslagstavlan den 30.1.2023 enligt förbundsstyrelsens beslut § 75 från den 9.12.2021. Förbundsstyrelsen är beslutför när minst tre (3) styrelsemedlemmar är närvarande.

Beslut: Ordförande konstaterade mötet vara lagenligt sammankallat och till antalet ledamöter beslutfört.

Val av protokolljusterare

Förslag: Till protokolljusterare väljs Gunilla Holmberg och Anders T. Karlsson. Protokollet justeras genast efter sammanträdet.

Beslut: Enligt förslag.

Godkännande och komplettering av föredragningslistan

Beslut: Föredragningslistan justerades så att § 13 Rektorns rapportering avfördes från dagordningen då rektorn eller vice rektorn inte har möjlighet att delta i mötet.

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

Organ
Förbundsstyrelsen i SÅUD k.f

Sammanträdesdatum
02.02.2023

3 §: Principer för beviljande av skolskjuts

FST 2.2.2023

Bilaga 2/1/2023
Bilaga 3/1/2023
Bilaga 4/1/2023

Kst i Lumparland 2.3.2022 § 19
Brev till vårdnadshavare och barnkonsekvensanalys
Sammanställning av genomförd kartläggning

Lumparlands kommun har initierat ett ärende om gemensamma principer för skolskjuts inom SÅUD och de övriga medlemskommunerna har ställt sig positiva till utredningen. Förbundsstyrelsen i SÅUD har därför fått i uppdrag att utreda vad det skulle innebära service- och kostnadsmässigt ifall medlemskommunernas samt SÅUD:s principer för skolskjuts skulle ändras till att rakt av följa det som stipuleras i del III 12 kap. 64 § i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola.

Elever i årskurserna 1-3 skulle vid en ändring av principerna så att de följer lagen vara berättigade till skolskjuts om avståndet från tomtgränsen till närmaste uppsamlingsplats överstiger 3 km och elever i årskurserna 4-9 skulle vara berättigade till skolskjuts om avståndet från tomtgränsen till närmaste uppsamlingsplats överstiger 5 km.

Utbildningschefen har därför begärt hjälp av skolledarna och skolskjutsplaneraren inom SÅUD för att kartlägga antalet elever som skulle beröras. Kartläggningen omfattar de barn som är berättigade till skolskjuts men som vid en ändring av principerna inte längre skulle vara berättigade till skolskjuts.

Då ärendet berör barnen direkt har även en barnkonsekvensanalys genomförts för dessa barn. Vad gäller arbetet med att genomföra en barnkonsekvensanalys så har enkätmaterial tagits fram i samarbete med Rädda Barnen. Lärare i respektive skola har sedan ordnat så att enkäterna kunnat besvaras under skoltid.

En kostnadskalkyl har sedan gjorts upp för att se hur ändringen av principerna påverkar kostnaderna för skolskjutsar i respektive kommun utgående från innevarande läsårs taxor.

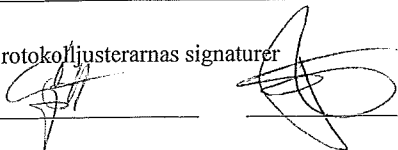
Förslag:

Förbundsstyrelsen tecknar kartläggningen till kännedom och delger samtliga medlemskommuner innehållet i utredningen. Förbundsstyrelsen beslutar att rekommendera kommunerna att låta principerna för skolskjutsar vara oförändrade då inbesparingarna och de hälsomässiga effekterna är små i förhållande till de nackdelar som uppstår för eleverna.

Beslut:

Enligt förslag.

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

_____

3/1/2023

Jomala 14.11.2022

Till vårdnadshavare för barn som skulle beröras av en ändring av principerna för skolskjuts

Lumparlands kommun har initierat ett ärende om gemensamma principer för skolskjuts inom SÅUD och de övriga medlemskommunerna har ställt sig positiva till utredningen. Förbundsstyrelsen i SÅUD har därför fått i uppdrag att utreda vad det skulle innebära service- och kostnadsmässigt ifall medlemskommunernas samt SÅUD:s principer för skolskjuts skulle ändras till att rakt av följa det som står i del III 12 kap. 64 § i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola.

”Kommunen ska ordna elevskjuts och ledsagning för

- 1) en elev i årskurserna ett till tre som har en skolväg som är längre än tre kilometer och en elev i årskurs fyra till nio som har en skolväg som är längre än fem kilometer”

För närvarande är det följande avstånd som gäller i samtliga kommuner inom SÅUD:

Elev är berättigad till skolskjuts mellan hemmet, där eleven är skriven och skolan i följande fall:

- 1) För elever i årskurserna 1-6 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 2 km.
- 2) För elever i årskurserna 7-9 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 3 km.

Hammarlands kommun har skrivit in i sin utbildningsstadga att de sträckor som lagen kräver kommer att följas från det läsar som påföljer färdigställandet av gång- och cykelväg mellan Kattby och Näfsby.

En kartläggning har därför gjorts över de elever som innevarande läsar går i grundskolans årskurs 1-8 inom SÅUD för att se hur många elever som berörs i respektive skola samt för att kartlägga vilka kostnadsmässiga effekter en ändring av principerna skulle få.

Enligt barnkonventionen behöver en barnkonsekvensanalys göras då det här förslaget skulle påverka barnens vardag. Analysen ska innefatta en bedömning av om och hur ärendet lever upp till den juridiska principen om att barnets bästa ska komma i det främsta rummet. Dessutom ska analysen hjälpa till att förebygga eventuella negativa konsekvenser som, i ärendet, kan medföras för barn och unga.

Barn och ungas åsikter kommer att sammanställas som en del av en rapport som berättar hur förslaget kommer att påverka barn, unga och deras familjer och som de vuxna som bestämmer kan läsa innan de fattar beslut. Beslut i frågan kommer att fattas under år 2023.

De elever som skulle påverkas av förslaget får därför möjlighet att svara på några frågor för att belysa vilka konsekvenser förslaget skulle få för barn och unga inom SÅUD. Därför kommer vi att be dem att svara på dessa frågor under skoltid. Deltagandet är frivilligt.

Bifogat finner ni de frågor som era barn ges möjlighet att besvara.

1) Hur skulle du ta dig till och från skolan om du inte fick skolskjuts?

Med cykel

Med elsparkcykel

Med buss

Skjuts av vårdnadshavare

På annat sätt

2) Rita din skolväg tillsammans med en vuxen i skolan. Finns det några ställen på vägen som känns farliga eller skrämmande?

Finns det ställen på din skolväg som skulle bli farliga (åk 4-9)?

Ja

Nej

Om du svarat **Ja** vill vi att du berättar var de ställena finns.

3) Vad skulle vara bra (+) och dåligt (-) om du tog dig till och från skolan på egen hand (åk 1-3)?

Vilka för- och nackdelar ser du med tanke på trygghet och mående om du tar

dig till och från skolan på egen hand (åk 4-9)?

Mathias Eriksson

Utbildningschef vid SÅUD

Barnkonsekvensanalys för barn i åk 1-3 med anledning av ändrade principer för skolskjuts

Kommunerna jobbar just nu med att fatta beslut om skolskjuts. De vuxna som bestämmer vill veta hur det skulle påverka dig om du i framtiden skulle ta dig till och från skolan på egen hand och inte med skolskjuts. För att de vuxna som bestämmer bättre skall kunna förstå hur det förslaget skulle påverka barn och deras rättigheter så behöver de fråga barn om deras tankar. Barn har rätt att berätta vad de tycker i alla frågor som rör dem.

Barn och ungas åsikter kommer att sammanställas som en del av en rapport som berättar hur förslaget kommer att påverka barn, unga och deras familjer och som de vuxna som bestämmer kan läsa innan de fattar beslut. Beslut i frågan kommer att fattas under år 2023.

De elever som skulle påverkas av förslaget får därför möjlighet att svara på några frågor för att beskriva vad som händer om reglerna ändras. Deltagandet är frivilligt.

1) Hur skulle du ta dig till och från skolan om du inte fick skolskjuts?

Med cykel

Med elsparkcykel

Med buss

Skjuts av vårdnadshavare

På annat sätt

2) Rita din skolväg tillsammans med en vuxen i skolan. Finns det några ställen på vägen som känns farliga eller skrämmande? Märk ut dem.

3) Vad skulle vara bra (+) och dåligt (-) om du tog dig till och från skolan på egen hand?

+

-

Hur har det varit att svara på de här frågorna? Rita en Smiley.

Barnkonsekvensanalys för barn i åk 4-8 med anledning av ändrade principer för skolskjuts

Kommunerna jobbar just nu med att fatta beslut om skolskjuts. De vuxna som bestämmer vill veta hur det skulle påverka dig om du i framtiden skulle ta dig till och från skolan på egen hand och inte med skolskjuts. För att de vuxna som bestämmer bättre skall kunna förstå hur det förslaget skulle påverka barn och deras rättigheter så behöver de fråga barn om deras tankar. Barn har rätt att berätta vad de tycker i alla frågor som rör dem.

Barn och ungas åsikter kommer att sammanställas som en del av en rapport som berättar hur förslaget kommer att påverka barn, unga och deras familjer och som de vuxna som bestämmer kan läsa innan de fattar beslut. Beslut i frågan kommer att fattas under år 2023.

De elever som skulle påverkas av förslaget får därför möjlighet att svara på några frågor för att beskriva vad som händer om reglerna ändras. Deltagandet är frivilligt.

1) Hur skulle du ta dig till och från skolan om du inte fick skolskjuts?

Med cykel

Med elsparkcykel

Med buss

Skjuts av vårdnadshavare

På annat sätt

2) Finns det ställen på din skolväg som skulle bli farliga?

Ja

Nej

Om du svarat **Ja** vill vi att du berättar var de ställena finns

---

---

3) Vilka för- och nackdelar ser du med tanke på trygghet och mående om du tar dig till och från skolan på egen hand?

Fördelar: _____

Nackdelar: _____

4/1/2023

Jomala 26.1.2023

Sammanställning av genomförd kartläggning med tillhörande barnkonsekvensanalys med anledning av ändrade principer för skolskjuts

Lumparlands kommun har initierat ett ärende om gemensamma principer för skolskjuts inom SÅUD och de övriga medlemskommunerna har ställt sig positiva till utredningen. Förbundsstyrelsen i SÅUD har därför fått i uppdrag att utreda vad det skulle innebära service- och kostnadsmässigt ifall medlemskommunernas samt SÅUD:s principer för skolskjuts skulle ändras till att rakt av följa det som står i del III 12 kap. 64 § i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola.

”Kommunen ska ordna elevskjuts och ledsagning för

- 1) en elev i årskurserna ett till tre som har en skolväg som är längre än tre kilometer och en elev i årskurs fyra till nio som har en skolväg som är längre än fem kilometer”

För närvarande är det följande avstånd som gäller i samtliga kommuner inom SÅUD:

Elev är berättigad till skolskjuts mellan hemmet, där eleven är skriven och skolan i följande fall:

- 1) För elever i årskurserna 1-6 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 2 km.
- 2) För elever i årskurserna 7-9 om sträckan mellan hemmet och skolan överstiger 3 km.

Hammarlands kommun har skrivit in i sin utbildningsstadga att de sträckor som lagen kräver kommer att följas från det läsåret som påföljer färdigställandet av gång- och cykelväg mellan Kattby och Näfsby.

En kartläggning har därför gjorts över de elever som innevarande läsåret går i grundskolans årskurs 1-8 inom SÅUD för att se hur många elever som berörs i respektive skola samt för att kartlägga vilka kostnadsmässiga effekter en ändring av principerna skulle få, se bilaga A.

Enligt barnkonventionen behöver en barnkonsekvensanalys göras då det här förslaget skulle påverka barnens vardag. Analysen ska innefatta en bedömning av om och hur ärendet lever upp till den juridiska principen om att barnets bästa ska komma i det främsta rummet. Dessutom ska analysen hjälpa till att förebygga eventuella negativa konsekvenser som, i ärendet, kan medföras för barn och unga.

Inom SÅUDs medlemskommuner är det läsåret 2022-2023 totalt 192 barn i årskurserna 1-8 som skulle beröras av ovan nämnda beslut.

En barnkonsekvensanalys har därför genomförts i SÅUDs egna skolor med de elever som berörs i form av en enkät som riktar sig till elever i årskurserna 1-3 och en annan enkät som riktar sig till eleverna i åk 4-8, se bilaga B.

En sammanställning av innehållet i elevernas svar har gjorts skolvis för att se hur eleverna påverkas i respektive kommun:

Eckerö skola: Fyra elever i årskurserna 1-5 skulle påverkas om justeringen av principerna för skolskjuts skulle träda i kraft inför höstterminen 2023. De ekonomiska inbesparingarna med anledning av ett sådant beslut skulle bli ytterst marginella då samtliga befintliga taxilinjer skulle kvarstå.

På frågan om hur eleverna skulle ta sig till och från skolan om de inte fick skolskjuts svarade 2 att de skulle cykla och 2 att de skulle få skjuts av vårdnadshavare.

Tre av fyra elever upplever att det finns ställen på vägen till och från skolan som känns farliga eller skrämmande. De vägar som saknar gång- och cykelväg samt belysning utpekas som farliga ställen.

Fördelar som eleverna upplever med att ta sig till skolan på egen hand är att eleverna själva kan välja när de åker och att de får mera frisk luft. De tänker också att det går snabbare för de som åker skolskjuts då taxibilarna inte behöver hämta upp så många elever. Eleverna får mera vardagsmotion och en del av dem känner sig tryggare då även taxin kan råka ut för olyckor på väg till och från skolan.

Nackdelarna är att skolvägen är så mörk, att det är tyst och ensamt då man inte har någon att prata med samt att det är mycket trafik längs med Eckerövägen. Risken för att försena sig till skolan ökar. Om man mår dåligt så kan det vara jobbigt att orka ta sig till skolan. Om det är is på vägarna så kan det vara riskabelt om man inte har dubbdäck.

Näfsby skola: 43 elever i årskurserna 1-5 påverkas om justeringen av principerna för skolskjuts skulle träda i kraft inför höstterminen 2023. De ekonomiska inbesparingarna handlar närmast om att de elever som åker med beställningsbuss till och från skolan blir färre, vilket gör att skolskjutsen ev. kan utföras med taxi istället för buss. Förändringen kommer inte att påverka antalet taxilinjer då samtliga taxilinjer behöver finnas kvar.

Kostnadsinbesparingarna uppskattas till ca 8000 euro/år.

Av de 14 elever som har fyllt i barnkonsekvensanalysen har 7 elever svarat att de skulle ta sig till och från skolan med cykel, 2 med elsparkcykel och 5 skulle få skjuts av vårdnadshavare eller annan person.

Två av eleverna upplever att det finns ställen på vägen till och från skolan som känns farliga eller skrämmande. Att berörda vägavsnitt saknar belysning upplevs av en del elever som skrämmande.

Fördelar som någon av eleverna upplever med att ta sig till skolan på egen hand är att de kommer fort hem och inte behöver uppleva någon stress till taxibilarna eller bussen. Någon tycker också att det skulle vara roligt och att man skulle få mera motion.

Nackdelarna är att det skulle vara kallt och mörkt vintertid. Att det inte finns gång- och cykelbana hela vägen medför att det därför finns risk att bli påkörd. En del elever skulle behöva stiga upp tidigt för att hinna ta sig till skolan. Det finns också elever som uppger att de skulle få långt att gå eller cykla och att de skulle bli trötta.

Södersunda skola: 7 elever i årskurserna 1-5 påverkas om justeringen av principerna för skolskjuts skulle träda i kraft inför höstterminen 2023. De ekonomiska inbesparingarna är enkla att förutspå då samtliga elever som påverkas har busskort för kollektivtrafik. Då årskostnaden för ett busskort är 270 euro blir kostnadsinbesparingen 1890 euro. Förändringen kommer inte att påverka antalet taxilinjer då samtliga taxilinjer behöver finnas kvar.

En elev i åk 1-3 sade att hon skulle cykla eller så skulle vårdnadshavare skjutsa. Eleven tyckte inte att det fanns skrämmande eller farliga platser på skolvägen. Fördelen skulle vara att det är bättre för miljön att cykla och hen såg inga nackdelar.

5 av 6 elever i åk 4-5 skulle ta sig till skolan med cykel eller eventuellt åka med vårdnadshavare, en elev åker redan elmoped och skulle fortsätta med det och tycker inte att det finns farliga ställen på vägen.

5 av 6 elever i åk 4-5 uppgav att Södersundavägen är farlig, det finns inga gång- och cykelbanor, bilar och lastbilar kör hårt, det är många kurvor och det är mörkt på vintern.

Fördelar som elever i åk 4-5 uppgav var att man får sova längre på morgonen eftersom bussen kommer så tidigt, man får motion och frisk luft, det är roligt att cykla. Nackdelar som nämndes var att det tar lång tid att cykla, det är farlig trafik på Södersundavägen, att det är svårt och farligt att cykla på vintern när det är mörkt och halt och att det kanske inte finns någon förälder som kan skjutsa.

Vikingaåsens skola: 45 elever i årskurserna 1-5 påverkas om justeringen av principerna för skolskjuts skulle träda i kraft inför höstterminen 2023. 25 av de elever som påverkas har busskort för kollektivtrafik. Då årskostnaden för ett busskort är 270 euro blir kostnadsinbesparingen 6750 euro. Förändringen kommer inte att påverka antalet buss- eller taxilinjer.

Av eleverna i åk 1-3 erhöles följande svar på frågan hur de skulle ta sig till och från skolan om de inte fick skjuts:

Med cykel 7

Med elsparkcykel 7

Med buss	8
Skjuts av vårdnadshavare	30
På annat sätt	2

Av eleverna i åk 4-5 erhöles följande svar på frågan hur de skulle ta sig till och från skolan om de inte fick skjuts:

Med cykel	35
Med elsparkcykel	15
Med buss	6
Skjuts av vårdnadshavare	28
På annat sätt	14

19 elever har svarat att det finns ställen längs med skolvägen som är farliga och 26 elever har svarat att det inte finns något farligt ställe längs med skolvägen.

Följande risker och farliga platser har pekats ut av eleverna:

- Skarpa kurvor
- Gupp på vägen
- Det finns nästan ingen gångväg
- Avsaknad av övergångsställe
- Cykla på vägrenen längs med 70-väg
- Buskar som skymmer sikten
- Övergångsstället vid kyrkan
- Jomalabyvägen skulle bli lite farlig
- Eleverna behöver korsa vägar med varierande hastighetsbegränsningar
- Önningebyvägen/Västerkalmarevägen
- Vid Önningebymuseet

- Ingbybacken
- Stora korsningen i Sviby och korsningar i allmänhet
- Godbyvägen
- Fortkörning på Karrbölevägen
- Sviby-Källarvägen utan belysning
- Farligt vintertid ner för Fågelberget

Fördelar som eleverna upplever med att ta sig till och från skolan på egen hand är att:

- de slipper vänta på skolskjutsen
- de kan träffa vänner på väg till och från skolan
- de får mera motion
- de bestämmer tiden själv
- det går fortare om man får skjuts av vårdnadshavare
- de får frisk luft
- de kommer i tid fastän bussen blir försenad
- de får sova lite längre
- det skulle vara roligt
- de kan fara till Maxinge
- det finns tunnel under vägen
- de lär sig trafikregler
- kommunen sparar pengar

Nackdelar som eleverna upplever med att ta sig till och från skolan på egen hand är att det:

- är farlig väg
- är kallt och långt, speciellt på vintern
- finns risk för försening
- eleverna inte orkar gå/cykla

- medför en större skaderisk och kanske ingen som kan hjälpa
- finns risk för att bli påkörd
- är otryggt
- inte alltid passar med föräldrarnas arbetstider
- kan bli ensamt
- kan vara svårt att hitta till skolan
- är mörkt då det saknas belysning
- kör tung trafik längs med skolvägen
- är stressigt
- medföra att man blir rädd
- är oroligt för föräldrarna

Strandnäs skola: 70 elever i årskurserna 1-8 påverkas om justeringen av principerna för skolskjuts skulle träda i kraft inför höstterminen 2023. Kostnadsinbesparingen för skolskjutsarna skulle då bli 18 900 euro. Då skolan inte hör till distriktets egna skolor har ingen barnkonsekvensanalys genomförts.

Lemlands skola: 23 elever i årskurserna 1-5 påverkas om justeringen av principerna för skolskjuts skulle träda i kraft inför höstterminen 2023. En taxilinje skulle kunna dras in och ett flertal linjer skulle kunna förkortas om justeringarna förverkligas. 3 av de elever som påverkas har busskort för kollektivtrafik. Då årskostnaden för ett busskort är 270 euro blir kostnadsinbesparingen 810 euro. Totalt uppskattas justeringen påverka skolskjutskostnaderna så att de blir ca 18 000 euro billigare per år.

Av eleverna i åk 1-3 erhöles följande svar på frågan hur de skulle ta sig till och från skolan om de inte fick skjuts:

Med cykel	14
Med elspakcykel	-
Med buss	-
Skjuts av vårdnadshavare	10
På annat sätt (Gå)	4

Av eleverna i åk 4-5 erhöles följande svar på frågan hur de skulle ta sig till och från skolan om de inte fick skjuts:

Med cykel	7
Med elspakcykel	1
Med buss	-
Skjuts av vårdnadshavare	6
På annat sätt (Gå)	2

Eleverna kunde fylla i flera alternativ.

17 elever har svarat att det finns ställen längs med skolvägen som är farliga och 6 elever har svarat att det inte finns något farligt ställe längs med skolvägen.

Följande risker och farliga platser har pekats ut av eleverna:

- Mycket djur längs vägen.
- Obehagligt att gå över vägen då det kör många bilar.
- Är rädd att vara vid stora vägen. Vill gå med en vuxen.
- Många bilar som kör snabbt när man skall gå över vägen. Inget övergångsställe.
- Att cykla på vägen i kurvor.
- Långa backen ner till tunneln känns läskig.
- Farlig korsning med trafik till lägergården.
- Bilar som svänger in snabbt över cykelbanan.
- Brukar aldrig vara i trafiken själv.
- Cykelvägen längs med stora vägen är läskig.
- Korsan Lemlandsvägen. 50-väg men mycket bilar.
- Bussarna kör fort när man cyklar.
- Korsan en 50-väg.
- Många bilar vid slutet av vägen.
- Snäva kurvor och många backar blir farliga när det är halt och mörkt.

Fördelar som eleverna upplever med att ta sig till och från skolan på egen hand är att:

- de får motion och starkare ben samt frisk luft
- de inte behöver åka för hårt i taxibilarna
- det går fortare om man har cykel än om man går
- man kunde gå hem med kompisar
- de får lära sig att ta sig fram själva och att ta ansvar

Nackdelar som eleverna upplever med att ta sig till och från skolan på egen hand är att:

- de måste gå upp tidigare för att hinna till skolan
- det kan bli stressigt om man är sen
- de måste korsa farliga vägen
- de måste cykla upp för backar och det är jobbigt
- det är halt att cykla på vintern och det kan vara mycket snö vilket gör att man kan behöva gå
- Kallt och tråkigt
- det blir stressigt då det tar en timme att gå
- de känner sig rädda när det är mörkt eftersom de inte kan se vad som kommer i mörkret
- läskigt att cykla själv till bussen som också är läskig
- de kan skada sig på vägen
- en del inte har föräldrar hemma som kan skjutsar
- det blir orättvist då det är olika beroende på var man bor

Lumparlands skola: Inga elever berörs om justeringen av principerna för skolskjuts skulle träda i kraft inför höstterminen 2023. Därför har heller ingen barnkonsekvensanalys genomförts.

KHS: Fem elever berörs om justeringen av principerna för skolskjuts skulle träda i kraft inför höstterminen 2023. De ekonomiska inbesparingarna är enkla att förutspå då samtliga elever

som påverkas har busskort för kollektivtrafik. Då årskostnaden för ett busskort är 270 euro blir kostnadsinbesparingen 1350 euro. Förändringen kommer inte att påverka antalet taxilinjer då samtliga taxilinjer behöver finnas kvar.

På frågan om hur eleverna skulle ta sig till och från skolan om de inte fick skolskjuts svarade 4 att de skulle cykla eller få skjuts av vårdnadshavare medan en svarade att den skulle få skjuts av vårdnadshavare.

Fyra av fem elever upplever att det finns ställen på vägen till och från skolan som känns farliga eller skrämmande. Vägkorsningar vid Jomala kyrka och Godbyvägen samt övergångsställen vid Maxinge utpekas som farliga ställen.

Fördelar som eleverna upplever med att ta sig till skolan på egen hand är att eleverna själva kan välja när de åker och att de rör sig mera och får mera motion.

Nackdelarna uppstår framförallt på vintern då det är is på vägarna och det är svårt att ta sig fram med cykel. Skaderisken ökar och man får sova mindre då det tar längre tid att ta sig till skolan. Det kan vara svårt för föräldrarna att ordna med skjuts.

Sammanfattning:

Kartläggningen visar att de ekonomiska inbesparingarna i respektive kommun inför läsåret 2023-2024 ser ut enligt följande:

Eckerö	0-500 euro
Hammarland	8 000 euro
Jomala	27 500 euro
Lemland	18 000 euro
Lumparland	0 euro
KHS	1350 euro

Antalet elever i respektive kommun som påverkas av en ändring ser ut enligt följande:

Eckerö	4
Hammarland	43
Jomala	122
Lemland	23

Lumparland	0
KHS	5

39 % av de elever som har svarat på enkäten har uppgett att det finns ställen längs med skolvägen som är farliga.

De största riskerna för de elever som kommer att ta sig till och från skolan på egen hand är när de skall korsa vägar eller gå längs med vägar som är livligt trafikerade. Även mörker och halka vintertid upplevs som farligt och skrämmande.

Eleverna i årskurs 1-3 skulle huvudsakligen ta sig till skolan med hjälp av vårdnadshavarna och cykel.

Eleverna i årskurs 4-9 skulle i större utsträckning använda sig av cykel men även de kommer i hög utsträckning att få skjuts av vårdnadshavarna.

Totalt är det 69 % av eleverna som har svarat på enkäten som uppger att de skulle få skjuts av vårdnadshavarna.

Fördelarna som eleverna upplever med ändrade regler är framför allt att de får mera motion och frisk luft samtidigt som de får träna på att röra sig i trafiken. Samtidigt finns det möjligheter att ta sig till och från skolan tillsammans med kompisar och ev. hitta på någonting längs skolvägen. Kommunen kommer att spara pengar.

Nackdelarna som eleverna upplever är desto fler och framförallt upplever de att det kan leda till att de blir tvungna att stiga upp tidigare för att hinna ta sig till skolan och det kan skapa ett stressmoment hos eleverna. Avsaknaden av gång- och cykelvägar samt belysning gör att eleverna känner sig otrygga och en del elever upplever skolvägen som jobbig och ansträngande. Vårdnadshavarnas arbetstider påverkar vilka elever som kan få skjuts och det skapar ett orättvist system. En större oro kommer även att uppstå hos vårdnadshavarna över elevernas skolväg.

Analys: De inbesparingar som medlemskommunerna i SÅUD skulle göra genom att ändra principerna för skolskjuts så att de följer det som står i del III 12 kap. 64 § i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola är små i relation till antalet elever som berörs. De nackdelar och risker som eleverna pekar på i den genomförda enkäten är betydande för elevernas upplevelse av en trygg och säker skolgång och behöver ställas mot de inbesparingar som görs i respektive kommun.

Eventuella justeringar med tanke på elevernas hälsa behöver inte resultera i önskat resultat då en stor del av de elever som skulle tappa rätten till skolskjuts istället uppger att de skulle få skjuts av vårdnadshavarna. Det skulle i sin tur leda till ökade koldioxidutsläpp och en ökad trafiktäthet vid skolorna.

I de allra flesta fall kommer taxilinjerna att kvarstå och skolskjutsarna passerar eleverna på väg till och från skolan. För syskon som går i årskurs 1-3 respektive 4-6 kan en justering innebära att det yngre syskonet får skolskjuts medan det äldre skall ta sig till och från skolan på egen hand. Det här kan leda till en känsla av orättvisa hos eleverna.

Rekommendation:

På basen av ovan genomförda utredning rekommenderar undertecknad att medlemskommunerna inte ändrar principerna för skolskjuts så att de följer det som står i del III 12 kap. 64 § i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola.

Å tjänstens vägnar

Mathias Eriksson

Utbildningschef vid SÅUD

Principer för närståendevård

Lumparlands kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning.....	2
2. Definition – information om stöd för närståendevård.....	2
3. Förutsättningar för stöd för närståendevård	3
4. Vård- och serviceplan	3
5. Avtal om närståendevård	4
6. Ledighet för närståendevårdaren	4
7. Anordnande av vård under närståendevårdarens ledighet.....	5
8. Vårdarvodets utbetalning	5
9. Kompletterande stöd för närståendevårdaren och vårdtagaren.....	6
10. Avgifter.....	7
11. Vårdkriterier för stöd för närståendevård.....	7
11.1. Vårdkriterier för stöd för närståendevård till äldre (65+ år).....	7
11.1.1. Klass 1	7
11.1.2. Klass 2	8
11.1.3. Klass 3	8
12. Ansökan om stöd för närståendevård.....	8

Lumparlands kommun

Antagen av kommunstyrelsen genom § 38/6.4.2022.

Indexjusterad av kommunstyrelsen genom § xx/19.4.2023.

1. INLEDNING

Principerna för närståendevård i Lumparlands kommun är utarbetade enligt lag om stöd för närståendevård (FFS 937/2005) och i enlighet med den åländska lagstiftningsbehörigheten inom området.

I texten benämns Lumparlands kommun som kommunen.

2. DEFINITION – INFORMATION OM STÖD FÖR NÄRSTÅENDEVÅRD

Med närståendevård avses vård av och omsorg om en äldre, handikappad eller sjuk person som ordnas i den vårdbehövandes hem med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära.

Skillnaden mellan närståendevård och ömsesidig hjälp som anhöriga eller närstående personer ger varandra är att närståendevården är bindande och krävande, dvs. fortlöpande daglig vård eller dygnet runt vård. Med närståendevård avses hjälp med den personliga vården och omsorgen, inte enbart hushållsarbete eller hjälp med att uträtta ärenden utanför hemmet.

Stödet för närståendevård omfattar de personer som behöver mest vård och vars funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand har försämrats så pass mycket att de behöver fortlöpande personlig vård och omsorg för att kunna bo hemma. Förutsättningen är att alternativ till stöd för närståendevård är kommunens hemservicetjänster, vård på ESB Kapellhagen eller vård på institution.

- Stöd för närståendevård består av ett vårdarvode och kompletterande socialvårdstjänster till vårdbehövande och stöd till närståendevårdaren.
- Stöd för närståendevård är ingen subjektiv rätt, kommunen fastställer principerna för beviljande av stöd för närståendevård inom lagen om närståendevårds bestämmelser.
- Stöd för närståendevård ingås genom ett uppdragsavtal mellan närståendevårdaren och kommunen. Närståendevårdaren är inte anställd av kommunen enligt arbetsavtalslagen.
- Stöd för närståendevård beviljas oberoende av den sökandes ekonomi.
- Stöd för närståendevård beviljas inte om den vårdbehövande bor i en verksamhetsenhet inom socialvården (t.ex. ESB Kapellhagen, Kommunernas socialtjänst k.f:s boende) eller om den vårdbehövande får vård på institution. Den som är närståendevårdare kan inte samtidigt vara personlig assistent för den vårdbehövande.

Lumparlands kommun

- Stöd för närståendevård är pensionsberättigande och en skattepliktig inkomst.
- Den vårdbehövande godkänner närståendevårdaren.
- Närståendevårdaren ska ha fyllt 18 år.

3. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR STÖD FÖR NÄRSTÅENDEVÅRD

I enlighet med 3 § i lagen om stöd för närståendevård beviljar kommunen stöd för närståendevård om kriterierna nedan uppfylls:

1. Någon på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller handikapp eller av någon annan motsvarande orsak behöver vård eller omsorg i hemförhållanden.
2. En anhörig till den vårdbehövande eller någon annan som står den vårdbehövande nära är beredd att ansvara för vården och omsorgen med hjälp av behövlig service.
3. Närståendevårdarens hälsa och funktionsförmåga ska svara mot de krav som närståendevården ställer.
4. Närståendevården tillsammans med andra behövliga socialvårdstjänster är tillräcklig med tanke på den vårdbehövandes välbefinnande, hälsa och säkerhet.
5. Den vårdbehövandes hem är ändamålsenligt för de vårdförhållanden som närståendevården kräver.
6. Beviljande av stöd för närståendevård ska vara förenligt med den vårdbehövandes bästa.

4. VÅRD- OCH SERVICEPLAN

För att beviljas stöd för närståendevård ska en vård- och serviceplan göras upp tillsammans med den vårdbehövande och närståendevårdaren.

Enligt 7 § i lagen om stöd för närståendevård ska följande innehåll finnas i vård- och serviceplanen:

1. Omfattningen av och innehållet i den vård som närståendevårdaren ger.
2. Omfattningen av och innehållet i andra social- och hälsovårdstjänster som den vårdbehövande behöver.
3. Omfattningen av och innehållet i tjänster till stöd för närståendevårdarens vårduppdrag. Tjänster till stöd kan bestå av andra tjänster än socialvårdstjänster, t.ex. stödgruppsverksamhet.
4. Hur vården av den vårdbehövande ordnas under vårdarens ledighet, besök som hänför sig till hälso- och sjukvård eller annan frånvaro.

För att kunna bedöma att vårdkriterierna uppfylls bör även följande uppgifter ingå i planen:

1. Den vårdbehövandes fysiska, kognitiva, psykiska och sociala funktionsförmåga och omgivningens funktionalitet
2. En bedömning av närståendevårdarens hälsa och funktionsförmåga, kunnighet att vårda och av hemmet som vårdmiljö
3. Målsättningar för att upprätthålla och främja funktionsförmågan hos den som ska vårdas
4. Tidpunkter för uppföljning.

5. AVTAL OM NÄRSTÅENDEVÅRD

Ett avtal ska ingås mellan närståendevårdaren och kommunen.

Följande uppgifter bör framkomma i enlighet med 8 § i lagen om stöd för närståendevård:

1. Vårdarvode och betalningssätt
2. Rätt till lediga dagar
3. Ordnande av ledighet
4. Ett tidsbegränsat avtals längd
5. Utbetalning av vårdarvodet när vården avbryts.

6. LEDIGHET FÖR NÄRSTÅENDEVÅRDAREN

I enlighet med 4 § 1 mom. i lagen om stöd för närståendevård har alla närståendevårdare rätt till minst två dagar per månad och närståendevårdare som är bunden till vården dygnet runt eller fortgående varje dag har rätt till 5 lagstadgade lediga dagar/månad. I kommunen har alla närståendevårdare rätt till fem dagar oavsett vårdklass.

De 5 lediga dagarna kan tas ut varje månad eller sparas ihop till en längre ledighet.

Vårdarvodet påverkas inte av den lagstadgade ledigheten. Om närståendevårdaren tar ut fler dagar än den lagstadgade ledigheten påverkas arvodet så att det utbetalas i proportion till antalet vårddagar.

Kommunen kan ordna den avlösarservice som behövs under närståendevårdarens ledighet eller annan frånvaro. Avlösarservice ordnas med närståendevårdaren samtycke, med beaktande av den vårdbehövandes åsikt. Arrangemanget bör även vara förenligt med den vårdbehövandes bästa.

Ett uppdragsavtal ingås, i vilket kommunen överenskommer med avlösaren om vårdarvode, ersättning för eventuella kostnader, avtalets giltighetstid etc. Avlösaren omfattas av samma arbetsrättsliga ställning och pensions- och

Lumparlands kommun

olycksfallsförsäkringsskydd som närståendevårdaren. Arvodena indexhöjs i enlighet med 6 § i lagen om stöd för närståendevård.

Kommunen kan ordna rekreationsledighet som är kortare än ett dygn. Rekreationsledigheten kan ordnas så att vårdtagaren vårdas dagtid på ESB Kapellhagen. Få avbrott i närståendevården påverkar inte rätten till de lagstadgade fem dagarna. Med få avbrott avses högst två dagar per månad.

Om den vårdade erhåller sjukhusvård eller motsvarande under minst två veckor i följd förfaller rätten till avlastningsledighet för närståendevårdaren under den aktuella månaden.

Under närståendevårdarens lagstadgade ledighet beslutar kommunen vilka vård- och serviceformer kommunen kan erbjuda den vårdbehövande. För de tjänster som kommunen erbjuder till den vårdbehövande under vårdarens lagstadgade ledighet debiteras avgift om max 11,60 euro/dygn den vårdbehövande. Exempel på dessa tjänster är periodplats på ESB Kapellhagen eller på Oasen vård- och boendecenter k.f.

Ingen avgift uppbärs för avlösarservice i hemmet.

Periodisering: Med stöd av 4 § 2 mom. i lagen om stöd för närståendevård kan den lediga tiden tas ut i form av flera ledigheter som är kortare än ett dygn. Det kan avtalas om periodisering från fall till fall eller så kan det i avtalet om närståendevård avtalas om periodisering som gäller tillsvidare. Avsikten är att stödja närståendevårdarens möjlighet att för en kort tid komma loss från uppdraget.

7. ANORDNANDE AV VÅRD UNDER NÄRSTÅENDEVÅRDARENS LEDIGHET

- **Periodiseringen kan ordnas genom avlösarservice och dagvårdsservice på ESB Kapellhagen.**
- Kommunen kan också ordna periodplats på ESB och på Oasen boende- och vårdcenter k.f. för personer över 18 år.
- Tillsyn och stödservicetjänster av hemservicepersonal.
- Avlösarservice: Anhörig eller annan person kan fungera som avlösare. Arvode utbetalas till avlösaren per timme eller per dygn enligt kommunens fastställda arvoden i respektive vårdklass.

8. VÅRDARVODETS UTBETALNING

I enlighet med lagen om närståendevård utbetalar kommunen vårdarvode enligt följande principer:

- Stöd för närståendevård **beviljas i regel från den första dagen i månaden för ansökan** och beviljas enligt avtal tillsvidare eller under en tidsbestämd period.

Lumparlands kommun

Tidsavgränsad vård kan beviljas från ansökningsdagen eller från det datum vården inleds.

- Om närståendevården tillfälligt avbryts av skäl som beror på den vårdbehövandes hälsa som t.ex. institutionsvistelse, sjukhusvistelse så avbryts utbetalningen av vårdarvodet efter en månad.
- Kommunen kan säga upp avtal om stöd för närståendevård så att det upphör 2 månader efter uppsägningen.
- Närståendevårdaren kan säga upp avtal om stöd för närståendevård så att det upphör 1 månad efter uppsägning.
- Om närståendevården avbryts av skäl som beror på vårdaren och som inte är lagstadgad ledighet så upphör utbetalningen av vårdarvodet under vårdavbrottet.
- Avtalet kan upphävas omedelbart om den vårdbehövande eller vårdarens hälsa eller säkerhet äventyras.
- Avtalet upphör vid slutet på månaden om vården har blivit obehövlig med anledning av den vårdbehövandes hälsa eller om närståendevårdaren inte klarar av uppgiften som vårdare. Likaså om den vårdbehövande flyttas till långvarig institutionsvård eller avlider.
- Närståendevårdaren eller den vårdbehövande ska meddela socialarbetaren när en förändring sker i vården.
- Kommunen tecknar en så kallad frivillig olycksförsäkring för närståendevårdaren i enlighet lagen om olycksfallsförsäkring (FFS 608/1948). Försäkringen kan tillämpas om en olycka drabbat vårdaren i vården av den vårdbehövande.

9. KOMPLETTERANDE STÖD FÖR NÄRSTÅENDEVÅRDAREN OCH VÅRDTAGAREN

I enlighet med 3a § 2 mom. i lagen om stöd för närståendevård ska kommunen vid behov ordna undersökningar av närståendevårdarens välmående och hälsa samt ordna social- och hälsovårdstjänster som stöder närståendevårdarens välmående till stöd för närståendevårduppdraget. Hälsoundersökningarna är frivilliga.

Kommunen ska förbereda närståendevårdare för uppdraget och ordna utbildning. Utbildningens art och innehåll bestäms i enlighet med närståendevårdarens individuella behov och kraven på vårdssituationen.

Kommunen kan vid behov ordna socialvårdstjänster till den vårdbehövande i form av olika stödservicetjänster såsom t.ex. måltidsservice, klädvårdsservice, färdtjänst, dagvårdsservice på ESB, trygghetstelefon samt olika hjälpmedel för handikappade.

Äldreomsorgskansliets personal fungerar som stöd för närståendevårdaren.

10. AVGIFTER

Under närståendevårdarens lagstadgade ledighet debiteras den vårdbehövande en avgift om maxavgiften **11,60 euro/dygn** för de socialvårdstjänster kommunen ger.

Avgifter för de kompletterande socialvårdstjänsterna under annan tid än de lagstadgade lediga dagarna är samma som för övriga kommuninvånare.

Vårdarvodets storlek indexjusteras kalenderårsvis med en lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare. (FFS 395/2006).

11. VÅRDKRITERIER FÖR STÖD FÖR NÄRSTÅENDEVÅRD

Vårdkriterierna för stöd för närståendevård är indelade i två undergrupper, för personer under 18 år (barn) samt för personer 18 år eller äldre (vuxna).

För personer under och över 18 år finns tre ersättningsklasser. Arvodesklassen bestäms utgående från fastställda vårdkriterier. Sedan årsskiftet 2021 handhar KST närståendevård för personer under 65 år och kommunen handhar i regel närståendevården för personer som är 65 år och äldre. KST fastställer egna kriterier för närståendevård enligt Närståendevårdslagen.

Vid tillämpningen av vårdkriterierna för vuxna personer fastslås de olika arvodesklasserna främst på basis av hur bindande och krävande vården är, om behovet består av hjälpinsatser eller om det finns ett vård- och omsorgsbehov samt vilken hemservice närståendevården motsvarar.

11.1. Vårdkriterier för stöd för närståendevård till äldre (65+ år)

Samtliga kriterier inom en klass måste uppfyllas för att erhålla ett arvode enligt den.

11.1.1. Klass 1

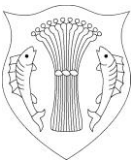
439,70 euro/månad

- Den vårdbehövande behöver daglig vård och/eller omsorg, inte enbart hjälp att uträtta ärenden utanför hemmet eller hushållssysslor/trädgårdsarbete
- Den vårdbehövande behöver inte vård och omsorg dygnet runt.
- Vården är bindande p.g.a. daglig beredskap
- Den vårdbehövande kan bo ensam eller vara ensam en stor del av dygnet.
- Den vårdbehövande är orienterad i tid och rum.
- Närståendevården kan ses som ett alternativ till hemservice i hemmet

Avlösarservice betalas enligt:

- Under 5 timmar 6,67 euro/timme
- Över 5 timmar 50,00 euro/dygn

11.1.2. Klass 2

645,00 euro/månad

- Den vårdbehövande behöver mycket vård och/eller omsorg med de dagliga funktionerna.
- Vårdbehovet är stort dagtid och kan även omfatta behov av hjälp under natten
- Vården är bindande p.g.a. ständig beredskap
- Den vårdbehövande klarar sig ensam en del av dagen men kan inte bo ensam
- Den vårdbehövande är i allmänhet orienterad i tid och rum
- Närståendevården kan ses som ett alternativ till effektiverat serviceboende eller personlig assistans.

Avlösarservice betalas enligt:

- Under 5 timmar 10,00 euro/timme
- Över 5 timmar 66,70 euro/dygn

11.1.3. Klass 3

967,55 euro/månad

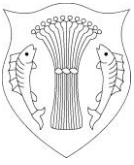
- Den vårdbehövande behöver omfattande vård och omsorg samt tillsyn/övervakning dygnet runt.
- Den vårdbehövande är helt beroende av annan persons vårdinsatser för att kunna bo i hemmet.
- Den vårdbehövande är mycket vårdkrävande och närståendevårdaren är mycket bunden av vården.
- Den vårdbehövande kan inte bo ensam.
- Vården och omsorgen motsvarar personlig assistans dygnet runt alternativt institutionsboende.

Avlösarservice betalas enligt:

- Under 5 timmar 13,33 euro/timme
- Över 5 timmar 83,38 euro/dygn

12. ANSÖKAN OM STÖD FÖR NÄRSTÅENDEVÅRD

- Kontakta socialarbetaren på äldreomsorgskansliet för ansökan.
- Ett hembesök inbokas för information om stöd för närståendevård och för att uppgöra en vård- och serviceplan tillsammans med vårdtagaren och närståendevårdaren.
- **Socialarbetaren gör en bedömning och tar beslut om stöd för närståendevård beviljas och om storleken på vårdarvodet på basen av läkarintyg, vård- och serviceplanen samt de fastställda kriterierna för stöd**

Lumparlands kommun

för närståendevård. Den sökande delges tjänstemannabeslutet jämte rättelseyrkan.

- Vårdaren får frånvaroblanketter som ska fyllas för de månader det finns avbrottsdagar då vårdaren av någon orsak inte vårdat den vårdbehövande.
- Arvodet utbetalas månatligen i efterskott den sista vardagen i månaden.
- Då stöd för närståendevård är en skattepliktig inkomst bör vårdaren lämna in ett skattekort till kommunen.

Frågor, ansökan och kontaktperson gällande stöd för närståendevård ges av socialarbetaren på äldreomsorgskansliet, tel. 018-349 441.

KOM IHÅG ATT LÄMNA IN SKATTEKORT FÖR STÖD FÖR NÄRSTÅENDEVÅRD!

Till Ålands lagting

Förnyad klientavgiftslagstiftning

Huvudsakligt innehåll

Landskapsregeringen föreslår att klientavgiftslagen ändras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer och för att styra socialservicen från service på institution till service inom öppenvården, med fokus på tidiga insatser som hemservice.

Avsikten är att den föreslagna lagändringen ska träda i kraft den 1 januari 2024.

INNEHÅLL	
Huvudsakligt innehåll	1
Allmän motivering	3
1. Bakgrund	3
2. Nuläge och problemställning.....	4
3. Landskapsregeringens mål med förslaget.....	5
4. Förslagets konsekvenser	5
4.1 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna	5
4.2 Konsekvenser för barn och jämställdheten mellan könen	8
5. Lagstiftningsbehörigheten	9
Detaljmotivering	9
Ändring av landskapslagen om klientavgifter inom socialvården.....	9
Lagtext.....	18
L A N D S K A P S L A G om ändring av landskapslagen om klientavgifter inom socialvården.....	18
Parallelltext	24

Allmän motivering

1. Bakgrund

I regeringsprogrammet *Tillsammans för Åland* står det att klientavgiftslagen ska förnyas eller revideras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer.

Ålands landskapsregering beslöt den 13 maj 2022 att utse en politisk referensgrupp, stödd av några sakkunniga tjänstemän, med uppdrag att ge politisk återkoppling i arbetet med förnyad klientavgiftslagstiftning. Den politiska referensgruppen slutförde sitt uppdrag den 1 mars 2023 och lämnade in sin slutrapport¹ till landskapsregeringen.

Den politiska referensgruppens uppdrag har baserats och byggt vidare på det arbete med klientavgiftslagstiftningen som inleddes år 2021 då landskapsregeringen tillsatte en arbetsgrupp med uppgift att se över och komma med förslag till ny eller reviderad klientavgiftslag. Arbetsgruppen slutförde sitt uppdrag och lämnade in sin slutrapport² 13.12.2021. Arbetsgruppen konstaterade att arbetet med att förnya klientavgiftslagstiftningen är komplext och omfattande, och därför bör ske i olika steg.

Den 1 januari 2023 trädde landskapslag (2022:91) om klientavgifter inom socialvården i kraft, steg 1 i arbetet med att förnya klientavgiftslagen. Klientavgiftslagen motsvarar i stort sett det rättsläge som gällde på Åland den sista december 2022. De viktigaste nyheterna i klientavgiftslagen var en sänkning av avgiftstaket från 683 till 300 euro och införande av det åländska konsumentprisindexet i stället för folkpensionsindex för indexjustering av de belopp som rör avgifter och avgiftstak. Dessutom gjordes mindre ändringar gällande beaktandet av vissa fortlöpande eller årligen återkommande inkomster som utgör grund för avgiften för hemservice, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård, möjlighet för kommunen eller kommunalförbundet att ta ut en avgift för oanvänd kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats inom socialvården, förtydliganden och preciseringar kring kommunens och kommunalförbundets ansvar att ta ut avgift, avgiftsbeslut, fakturor och där tillhörande anvisning om rättelseyrkande, närmare bestämmelser om lyftande av banksekretessen samt om avgiftslättnad i förhållande till utkomststödet.

Arbetsgruppen lyfte dock även flera problem med rättsläget, det vill säga problem som inte åtgärdats genom antagandet av den nya klientavgiftslagen. Anledningen till att de större ändringarna inte behandlades i steg 1 var att tidsplanen var brådskande på grund av att rikets välfärdsområdesreform med stor påverkan på den åländska lagstiftningen trädde i kraft den 1 januari 2023 och de frågor som därför lämnades till steg två kräver mera omfattande och tidskrävande analys och utredningar.

Referensgruppen har behandlat flera av de av arbetsgruppen lyfta problemområdena, och har även beaktat regeringsprogrammets skrivning om ökat stöd till närståendevårdare. I regeringsprogrammet nämns att en utredning ser över hur stödet kan ökas och hur närståendevårdarna kan ges möjligheter till mer flexibel avlastning.

Referensgruppens föreslagna ändringar i landskapslag om klientavgifter inom socialvården utgör steg 2 av arbetet med att förnya klientavgiftslagen. Referensgruppen har även, i sin slutrapport, lämnat ett medskick till kommande arbete med att förnya klientavgiftslagen (steg 3).

¹ <https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/protocol/nr6-2023-enskild-S2.pdf>

² <https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/protocol/nr40-2021-enskild-s2.pdf>

2. Nuläge och problemställning

Klientavgifterna är problematiska med tanke på klienternas likabehandling och avgifternas skälighet. Det nuvarande rättsförhållandet är osäkert till vissa delar exempelvis eftersom avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsvård, vilken berör relativt många klienter, inte är närmare reglerad i nuvarande klientavgiftslag. Även avgiften för hemservice upplevs som problematisk.

Avgiften för annan än tillfällig hemservice kan bli oskäligt hög för klienter, och i värsta fall leder det till att klienter väljer att inte ta emot servicen trots att de har behov av det. I vissa kommuner ingår vissa stödtjänster i avgiften för hemservice, men det finns stora variationer. Även tidsgränsen för när hemservice anses vara annan än tillfällig varierar, och riskerar bli otydlig eftersom lagen saknar en definition av ”fortlöpande och regelbunden” hemservice, i relation till tillfällig hemservice.

Kommunerna har möjlighet att själva fastställa avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsvård, dock utgående från 3 och 4 §§ i klientavgiftslagen. I 3 § stadgas att en avgift (serviceavgift) får tas ut av den som använder servicen, om inte något annat stadgas genom lag. Avgiften får uppbäras enligt användarens betalningsförmåga. I 4 § stadgas att den avgift som tas ut för servicen får vara högst lika stor som kostnaderna för serviceproduktionen. Definitionen av vad som kan ingå i kommunernas kostnader för serviceproduktion upplevs dock som otydlig och varierar mellan kommunerna.

Eftersom avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsvård kan bestå av flera olika delar, kan helhetsavgiften bli oskäligt hög för klienten. Det finns även skillnader mellan kommunerna och kommunalförbunden både vad gäller storleken på avgifterna och på servicenivån. Det förekommer situationer där det är mera ekonomiskt fördelaktigt för klienten att välja institutionsvård i stället för boendeservice med heldygnsvård. Lagstiftningens syfte om tidiga och lätta serviceformer framför institutionsvård motverkas av att avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsvård kan bli oskäligt hög.

Det finns också en otydlighet när det gäller vilka inkomster som ska beaktas och vilka avdrag som ska göras från de inkomster som utgör grund för avgifter. Detta leder till en ojämlig avgiftsgrund, då vissa kommuner exempelvis inte räknar med vårdbidrag som inkomst vid fastställande av klientavgift inom boendeservice med heldygnsvård, medan andra kommuner gör det.

Avgiften för institutionsvård har ansetts vara för hög. I arbetet med steg 1 har lyfts att procentsatsen som avgiften för institutionsvård baserar sig på borde sänkas, samt att minimibeloppet för personligt bruk för institutionsvård borde höjas.

Avgiften för tjänster under närståendevårdarens ledighet och under tiden som andra personer som vårdar en anhörig eller närstående är ledig, har ansetts utgöra ett möjligt hinder för att ta ledighet. Det uppdrag som närståendevårdare och andra som vårdar en anhörig eller närstående har är väldigt viktigt, också med tanke på kostnadsutvecklingen inom den kommunala äldreomsorgen. Fler berörda personer borde ha möjlighet att ta ut ledighet, för att återhämta sig och bättre orka med sitt uppdrag. I den utredning om äldres roll i ekonomin på Åland, nu och i framtiden, som Åbo Akademi har utfört på uppdrag av landskapsregeringen framgår att kostnaderna för kommunal äldreomsorg samt kostnaderna för hälso- och sjukvårdstjänster till

äldre kommer att öka betydligt, utgående från nuvarande lagstiftning, organiseringsstruktur med mera³.

3. Landskapsregeringens mål med förslaget

De huvudsakliga målsättningarna handlar om att avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice och avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg ska vara skäligare för klienter samt att öka möjligheten till avlastning för närståendevårdare och andra personer som vårdar en anhörig eller närstående genom att föreslå slopad avgift för tjänster under närståendevårdarens ledighet och under ledighet för andra personer som vårdar en anhörig eller närstående. De tjänster som avses är de tjänster som kommunen eller kommunalförbundet tillhandahåller en vårdbehövande under en närståendevårdarens lediga dagar enligt 4 § 1 mom. i lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005), vilken gäller med stöd av landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård och som ersätter den vård och omsorg som närståendevårdaren ger samt de tjänster som ska ordnas under den i 28 § 1 mom. landskapslagen (2020:12) om socialvård avsedda ledigheten för personer som vårdar en anhörig eller närstående.

Syftet med de föreslagna ändringarna är att styra utvecklingen mot tidigare och förebyggande insatser, i enlighet med gällande socialvårdslagstiftning. Genom att få klienterna att ansöka om och ta emot hemservice i ett tidigare skede, kan behovet av service som är mer kostsam för kommunen förebyggas eller skjutas upp. De bestämmelser som föreslås gällande avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice kan ses som en styrning av att klienten får rätt service och vård på rätt nivå. Särskilt möjligheten till de avdrag som föreslås från inkomsten som ligger till grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg väntas ha en positiv inverkan på styrningen mot att klienter kan ta emot servicen när behov uppstår. Det är inte meningen att klientens ekonomiska situation får avgöra på vilken vårdnivå som servicen erhålls.

Genom skäligare avgifter för fortlöpande och regelbunden hemservice, långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och avgiftsfria tjänster under närståendevårdarens ledighet förväntas fler klienter ta emot servicen, vilket är till fördel för både klienten och kommunen. Genom att stärka servicen och tjänsterna inom öppenvården kan kommunernas kostnadsprognos beträffande äldres omsorg och vård stävjas och styrningen väntas ha en positiv samhällsekonomisk betydelse.

4. Förslagets konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

4.1.1 Avgiftsfri socialservice

I lagförslaget görs de tjänster som kommunen ska tillhandahålla en vårdbehövande under en närståendevårdarens respektive en anhörigs eller närståendes ledighet avgiftsfria. För dessa tjänster kan kommunen idag ta en avgift på högst 11:60 euro per dag enligt 10 och 11 §§.

Landskapsregeringen har under 2022 inhämtat uppgifter från kommunerna och kommunalförbundet Kommunernas socialtjänst (KST) gällande vilka avgifter som togs ut, alternativt skulle ha tagits ut, för tjänster under närståendevårdarens ledighet och under ledighet för andra personer som vårdar en anhörig eller närstående.

³ <https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/article/Utredning%20om%20C3%A4ldres%20roll%20i%20ekonomin%202022.pdf>

Konsekvenserna för kommunerna och KST av slopad avgift för tjänster under närståendevårdares ledighet skulle, enligt kommunernas och KST egen beräkning, bli 13 595:80 euro eller 0,04 procent av de totala landskapsandelarna baserat på underlag för år 2021. Konsekvenserna för slopad avgift för tjänster under ledighet för andra personer som vårdar en anhörig eller närstående, skulle enligt kommunernas och KST egen beräkning, bli 0 euro. Varken kommunerna eller KST har under 2021 beviljat någon anhörig eller närstående utan avtal om närståendevård avlastning enligt socialvårdslagen. De ekonomiska konsekvenserna för kommunerna och KST av slopad avgift för tjänster under närståendevårdares och andra personer som vårdar en anhörig eller närståendes ledighet beräknas bli små. Det bör noteras att det faktum att det uppskattade beloppet för det kalkylerade inkomstbortfallet är så lågt delvis kan bero på bristande kunskap om lagstiftningen på detta område.

I och med att tjänsterna blir avgiftsfria förväntas efterfrågan på tjänsterna öka, vilket kan leda till en ökad kostnad för kommunerna. Landskapsregeringen bedömer dock att förslaget kommer att ha långsiktigt positiva ekonomiska effekter för kommunerna, i och med att kostnaden för stöd för närståendevård är lägre än exempelvis kostnaden för att producera och erbjuda boendeplats. Genom att stärka närståendevårdarnas mående samt motivation och förutsättningar för att orka med uppdraget, kan behovet av den kommunala service som är mer kostsam att producera förebyggas eller senareläggas. Den merkostnad som förslaget innebär, bör sättas i relation till att kommunernas kostnadsutveckling på sikt kan dämpas och förslaget kan på så sätt ses som en form av investering inför framtiden.

4.1.2 Slopadet av kalkylerad inkomst av skog

Enligt nuvarande klientavgiftslag beaktas inte inkomster av engångsnatur eller kalkylerade inkomster, med undantag för kalkylerade inkomster av skog. Genom att 23 § om kalkylerad inkomst för skog upphävs kommer inte längre kalkylerad inkomst av skog att beaktas som inkomst när klientavgiften baserad på klientens betalningsförmåga räknas ut. Ingen av de kommuner och kommunalförbund som tillfrågades i januari 2023 beaktar dock kalkylerad inkomst av skog när avgifterna fastställs, vilket innebär att det beräknade inkomstbortfallet för de berörda kommunerna och kommunalförbunden blir 0 euro. Förslaget har alltså ingen inverkan på kommunernas ekonomi.

4.1.3 Avgift för fortlöpande och regelbunden hemservice

Det är svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av lagförslaget då det bland annat finns skillnader mellan hur kommuner och kommunalförbund i nuläget definierar tillfällig hemservice i relation till fortlöpande och regelbunden hemservice. Exempelvis drar KST i nuläget gränsen för ”vanlig” hemservice vid 3 månader, i jämförelse med föreslagen tidsgräns om 2 månader för regelbunden och fortlöpande hemservice. Dessutom tillämpar kommunerna och KST olika avgiftsgrunder och avgiftskategorier vilket gör att avgifterna för hemservice varierar avsevärt. För att jämma ut skillnaderna mellan kommunerna föreslår landskapsregeringen att avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice tas ut enligt antal servicetimmars per månad med beaktandet av klientens behov och betalningsförmåga samt familjens storlek. Det huvudsakliga målet är att se till att avgifterna för fortlöpande och regelbunden hemservice bättre motsvarar antalet servicetimmars än för närvarande.

I den politiska referensgruppens slutrapport⁴ finns en beräkning som tydliggör skillnaden mellan nuvarande hemserviceavgift och den föreslagna

⁴ <https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/protocol/nr6-2023-enskild-S2.pdf>

hemserviceavgiften med Mariehamn som exempelkommun. Den största skillnaden mellan nuvarande och föreslaget avgiftssystem för hemserviceavgiften gäller de personer som bara är i behov av ett fåtal servicetimmars per månad som genom den förslagna ändringen får en lägre avgift för hemservicen. Klienter med ett behov av 15 servicetimmars per månad skulle i medeltal få avgiften sänkt med ungefär 8 procent. För personer som har ett omfattande hemservicebehov märks ingen skillnad i avgiften mellan nuvarande och föreslaget system.

En grov uppskattning baserad på en liknande lagändring i riket av avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice pekar på en minskning i avgiftsintäkter för kommunerna på Åland med ca 55 000 euro på årsbasis. Lagändringen i riket har också lett till att avgifterna blev skäligare och det var vanligare med minskade avgifter bland låginkomsttagare och med höjda avgifter bland höginkomsttagare. Kommunerna har naturligtvis även i fortsättningen möjlighet att fastställa en lägre avgift än den högsta avgiftssatsen som föreslås i klientavgiftslagen.

4.1.4 Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg

I klientavgiftslagen saknas bestämmelser om avgiften för serviceboende med heldygnsomsorg, både kortvarig och långvarig service. Dock har majoriteten av kommunerna fastställt avgift för serviceformen, vilket framgår av kommunernas avgiftstaxor. Avgiften består vanligen av hyra, serviceavgift (ofta i praktiken en hemserviceavgift) måltidskostnad samt eventuell grundavgift (ett fast belopp per månad). Den enda begränsningen finns i klientavgiftslagens 4 § som anger att avgiften högst får motsvarar kostnaden för serviceproduktionen. Det är svårt att på ett tillförlitligt sätt bedöma hur det avgiftssystem för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg som föreslås påverkar kommunernas avgiftsintäkter. En beräkning har gjorts för ett urval tänkta klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg i Mariehamn, Sund och Föglö. Denna finns i referensgruppens slutrapport.

De föreslagna bestämmelserna kommer troligen att öka kostnaderna för kommunerna, dock med variation mellan kommunerna beroende av vilken avgift kommunerna tar ut i nuläget och beroende av vad avgiften omfattar. Ändringen beräknas exempelvis få större ekonomisk konsekvens för Föglö än för Mariehamn eftersom Föglö varken tillämpar avdrag från avgiften eller tillämpar ett minimibelopp för personligt bruk för klienterna inom serviceboende med heldygnsomsorg. Föglös hyresnivå för klienter inom serviceboende med heldygnsomsorg är relativt hög.

De föreslagna avdragen från de inkomster som beaktas när avgiften fastställs innebär en relativt stor ändring, vilket kan påverka kommunernas avgiftsintäkter. Det faktum att klienter under en viss tid kan dra av faktiska boendekostnader före flytt till långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och läkemedelskostnader förväntas innebära något minskade avgiftsintäkter för kommunerna, beroende på vilka avdrag kommunerna gör i nuläget. Av de kommuner som ingår i modellberäkningarna är Mariehamns stads nuvarande avgiftssystem för serviceboende med heldygnsomsorg mest likt det föreslagna avgiftssystemet.

4.1.5 Avgift för långvarig institutionsvård

Ändringen gäller storleken på det belopp en klient minst ska ha till sitt förfogande efter att avgifterna är betalda. Det lagstadgade minimibeloppet föreslås höjas från 112 euro per månad till 150 euro per månad. Denna lagändring kommer endast att beröra någon enstaka procent av alla klienter som utnyttjar servicen så inkomstbortfallet kommer att bli marginellt för KST och de kommuner som i dag tillämpar minimibeloppet 112 euro per månad.

Bestämmelserna om avdrag kan få små konsekvenser för kommunernas ekonomi. Tre nya avdrag från de inkomster som beaktas när avgiften för långvarig institutionsvård fastställs införs. Avdragen gäller klientens faktiska boendeutgifter före förflyttning till långvarig institutionsvård, förordnad gottgörelse enligt lagen om upplösning av sambos gemensamma hushåll (FFS 26/2011) som han eller hon ska betala i pengar samt avdrag för den grundavgift som ingår i intressebevakarens arvode och för fullmäktigens arvode enligt lagen om intressebevakningsfullmakt (FFS 648/2007), dock högst till samma belopp som intressebevakarens grundavgift.

Närmare uppgifter om vilka boendeformer och boendeutgifter berörda klienter har i nuläget saknas. I och med detta går det inte att uppskatta avdragets inverkan. Både Oasen och Mariehamns stad, som har majoriteten av klienter inom långvarig institutionsvård, beaktar dock redan nu avdrag för vissa boendekostnader för tre månader.

Med tanke på att storleken på arvodet för en intressebevakare är beroende av vad intressebevakarens uppdrag omfattar samt av huvudmannens inkomst och förmögenhet och att statistik över antalet klienter med intressebevakare inom långvarig institutionsvård saknas så går det inte att uppskatta avdragets inverkan här heller.

4.1.6 Avgift för långvarig familjevård

Ändringen som berör avgiften för långvarig familjevård gäller samma avdrag som för klienter i långvarig institutionsvård. Avdrag ska även göras för klientens kostnader för läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor.

Antalet klienter som berörs av de föreslagna ändringarna är ytterst få och de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna av föreslagna ändringar gällande avgiften för långvarig familjevård blir marginella.

4.2 Konsekvenser för barn och jämställdheten mellan könen

Ändringen av avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice och den slojade avgiften för tjänster under närståendevårdares ledighet och ledighet för andra personer som vårdar en anhörig eller närstående kan ha en indirekt inverkan för barn. Slopade avgifter för de tjänster som ordnas för den vårdbehövande under tiden för ledigheten är ett sätt att sänka tröskeln att ta ut ledigheten. Exempelvis för föräldrar som vårdar barn med funktionsnedsättning är möjligheten till avlastning viktig, och innebär en fördel för barnet i och med att föräldrarnas möjlighet att orka med sitt uppdrag på ett bra sätt stärks.

De föreslagna ändringarna gällande avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, avgiften för långvarig institutionsvård och avgiften för tjänster under närståendevårdares ledighet och under den tid som andra personer som vårdar en anhörig eller närstående är lediga bedöms i viss grad ha olika påverkan för kvinnor och män. En tydlig skillnad mellan könen är att en större del av de äldre kvinnorna bor på olika boenden medan männen i högre grad får närståendevård. Ändringarna gällande avgiften för långvarig institutionsvård berör i högre grad kvinnor än män. Nästan 70 procent av klienterna inom boendeservice för äldre är kvinnor. Om könsfördelningen antas vara densamma om endast serviceboende med heldygnsomsorg avses, är det främst äldre kvinnor med låg inkomst som gynnas av de föreslagna ändringarna. Även klienternas make eller sambo gynnas genom en något stärkt ekonomisk möjlighet att bo kvar i det egna hemmet.

De föreslagna ändringar gällande avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice kan ha olika inverkan för kvinnor och för män. Det saknas dock statistik gällande könsfördelningen bland klienter som erhåller hemservice.

5. Lagstiftningsbehörigheten

Åland har lagstiftningsbehörighet på området socialvård enligt 18 § 13 punkten i självstyrelselagen samt i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter enligt 1 punkten.

Detaljmotivering

Ändring av landskapslagen om klientavgifter inom socialvården

8 § *Avgiftsfri socialservice*. Till paragrafen fogas en ny punkt 8 enligt vilken avgiftsfri socialservice även omfattar tjänster som kommunen eller kommunalförbundet erbjuder en vårdbehövande under en närståendevårdares lediga dagar och som ersätter den vård och omsorg som närståendevårdaren ger. Med tjänster som ersätter närståendevårdarens vård och omsorg avses den del av servicen till den vårdbehövande som bara vilar på närståendevårdarens ansvar.

En närståendevårdare som oavbrutet eller med få avbrott varit bunden vid vården dygnet runt eller fortgående varje dag har rätt till minst fem dygn ledig tid per månad. Under närståendevårdarens ledighet ska kommunen sörja för att vården av den vårdbehövande ordnas på ett ändamålsenligt sätt. I vård- och serviceplanen som ska göras upp tillsammans med den vårdbehövande och närståendevårdaren ska det framgå hur vården ordnas under vårdarens ledighet.

Även anhöriga och närstående som är närståendevårdare enligt 3 § i närståendevårdarlagen men som inte har ingått avtal om närståendevård, har enligt 28 § 1 mom. socialvårdslagen rätt till viss ledighet. Kommunen ska sörja för att vården av den vårdbehövande ordnas på ett ändamålsenligt sätt under ledigheten. Även dessa tjänster omfattas av avgiftsfri socialservice.

15 § *Långvarig service*. Paragrafen anger vilken typ av service som kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en avgift baserad på klientens betalningsförmåga för. Kommunen eller kommunalförbundet kan fatta beslut om att inte ta ut någon avgift för långvarig service men gör den det ska avgiften baseras på klientens betalningsförmåga. I den gällande bestämmelsen anges att en avgift enligt lagens 16 § kan tas ut för en person i långvarig institutionsvård och i långvarig familjevård. Bestämmelsen utvidgas vad gäller vissa andra tjänster där en avgift för långvarig eller fortlöpande och regelbunden service som bestäms enligt inkomsterna kan tas ut för dem.

Till 1 mom. fogas en ny punkt som anger att kommunen eller kommunalförbundet även får ta ut den här typen av avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg. Bestämmelsen avser serviceboende med heldygnsomsorg i 21 § 3 och 4 mom. i socialvårdslagen. I den gällande klientavgiftslagen saknas närmare bestämmelser om avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg. I praktiken har avgiften kunnat variera i kommunerna och kommunalförbund. Avgiften baseras i nuläget på kommunerna och kommunalförbundens egna fastställda avgiftsgrunder och består vanligen av hyra, serviceavgift (ofta i praktiken hemserviceavgift), måltidskostnader samt eventuell grundavgift (ett fast belopp per månad). Den enda begränsningen som kommunerna omfattas av, är att kommunen högst kan ta ut en avgift som motsvarar kostnaden för serviceproduktionen. Vissa kommuner har ett fastställt minimibelopp för personligt bruk. Genom ändringen tas närmare bestämmelse om avgiftsuttaget för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg in i klientavgiftslagen.

Till bestämmelsen fogas även ett 2 mom. som ger en kommun eller kommunalförbund rätt att ta ut en avgift baserad på klientens betalningsförmåga för fortlöpande och regelbunden hemservice. Hur avgiften räknas ut anges i 20 §. Avgift får tas ut för hemservice enligt 19 § i socialvårdslagen, om

klienten får service minst en gång i veckan och servicen dessutom beräknas pågå i minst två månader från det att den inleddes eller om servicen de facto har varat i minst två månader. I 20 § anges i nuläget inte när hemservicen är fortlöpande och regelbunden och kriterierna har varierat i kommuner och kommunalförbund.

I den gällande paragrafen finns bestämmelser om viss typ av service som ska vara avgiftsfri. Dessa bestämmelser har tagits bort från denna paragraf eftersom de omfattas av 8 §. En hänvisning till 8 § görs i 3 mom. Någon ändring i sak är alltså inte avsedd. Avgift enligt lagens 15 och 16 § § får inte heller i fortsättningen tas ut för familjevård som getts med stöd av barnskyddslagen, specialomsorgslagen eller handikappservicelagen. Detsamma gäller rehabilitering som avses i 2 § 3 punkten i specialomsorgslagen som getts på institution eller för institutionsvård som avses i 57 § i barnskyddslagen.

16 § Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård. Paragrafen motsvarar gällande bestämmelse men rubriken har ändrats så att det framgår att paragrafen även omfattar långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg. I bestämmelsen föreslås även ändring av minibeloppet för personligt bruk vid långvarig institutionsvård samt att ett särskilt avdrag från inkomsterna ska tas i beaktande när kommunen och kommunalförbund bestämmer avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård.

Vilka serviceformer som omfattas framgår genom en hänvisning i paragrafen till 15 § 1 mom. Det gäller alltså både långvarig familjevård, långvarig institutionsvård och långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg. Månadsavgiften får uppgå till högst 85 procent av klientens månadsinkomster efter vissa avdrag. Ett nytt särskilt avdrag enligt 19 a § ska göras från inkomsterna när avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård bestäms.

I 2 mom. görs mindre språkliga ändringar.

Ett nytt 3 mom. fogas till bestämmelsen. Momentet omfattar de månatliga belopp för personligt bruk som kommunen och kommunalförbund ska se till att klienten minst har kvar till sitt förfogande vid bestämmande av avgiften vid långvarig institutionsvård, långvarig familjevård samt vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg. Det nuvarande minibeloppet 112 euro per månad vid långvarig institutionsvård höjs till 150 euro per månad. Utgående från kommande indexjustering år 2023, om hypotetiskt 9 procent, så skulle beloppet uppgå till cirka 122 euro per månad från och med 1 januari 2024. Höjningen till 150 euro skulle således innebära en extra höjning om 28 euro per månad från och med 1 januari 2024. Minibeloppet för personligt bruk på 167 euro per månad vid långvarig familjevård lämnas oförändrad. Utgående från kommande indexjustering år 2023, på hypotetiskt 9 procent, så skulle minimibeloppet vid långvarig familjevård uppgå till cirka 182 euro per månad från och med 1 januari 2024.

Det månatliga belopp för personligt bruk som kommunen och kommunalförbund ska se till att klienten minst har till sitt förfogande vid bestämmande av avgiften vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg föreslås till 250 euro per månad (totalt 3 000 euro per år). Minimibeloppet vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg föreslås högre än i jämförelse med långvarig institutionsvård eftersom klienten själv måste bekosta vissa utgiftsposter som ingår i klientavgiften vid långvarig institutionsvård. Dessa kostnader kan till exempel omfatta avgifter för tjänster inom hälso- och sjukvården inklusive tandvård samt självriskandel för läkemedelskostnader. Beloppet för personligt bruk ska även omfatta till exempel självriskandelar för färdtjänster, kläder, telefonkostnader och andra eventuella kostnader som inte ingår i servicen. Med utgångspunkt att långvarigt serviceboende med

haldygnsomsorg till största delen omfattar klienter som är 75 år och äldre, så skulle Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) högkostnadsskydd på 250 euro per kalenderår omfatta majoriteten av de som erhåller långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg. Personer med beskattningsbar inkomst under 14 000 euro i senast fastställda statsbeskattning skulle dock omfattas av högkostnadsskyddet på 125 euro per kalenderår. ÅHS högkostnadsskydd omfattar tandvårdskostnader för dem som omfattas av den offentliga tandvården, i detta fall de patientgrupper som är prioriterade av medicinska och sociala skäl. I övriga fall omfattas klienterna av kostnader för privat tandvård. Läke-medelskostnader för klienter vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg behandlas i 19a §.

Kommunerna kan alltid besluta om ett högre belopp för personligt bruk än det lagstadgade minimibeloppet. Oasen boende- och vårdcenter har till exempel ett fastställt minimibelopp för personligt bruk på 150 euro per månad vid långvarig institutionsvård, medan Mariehamns stad och Kommunernas socialtjänst (KST) tillämpar lagens minimibelopp på 112 euro per månad.

18 § *Inkomster som utgör grund för klientavgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård.* Rubriken ändras så att det framgår att paragrafen även omfattar långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg. Detta framgår även av hänvisningen till 16 §. I 1 mom. föreslås även en ändring så att hänvisningen till 23 § om kalkylerad inkomst av skog, stryks. Detta eftersom hela paragraf 23 upphävs. Detta innebär att kalkylerad inkomst av skog i fortsättningen inte ska beaktas som grund för avgiften för långvarig institutionsvård, långvarig familjevård eller långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg.

19 § *Avdrag från inkomsterna vid bestämmande av avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård.* Rubriken ändras för att omfatta långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg. I paragrafen föreslås även en teknisk ändring samt att det läggs till vissa nya avdrag från inkomsterna.

I stället för att ange vilka serviceformer som omfattas av paragrafens bestämmelse hänvisas till 15 § 1 mom. där serviceformerna är uppräknade. På det här sättet omfattas nu även långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg.

I 1 mom. 2 punkten införs ett nytt avdrag. Om klienten betalar en tidigare sambo gottgörelse enligt lagen om upplösning av sambors gemensamma hushåll (FFS 26/2011) ska avdrag göras för det. Avdraget ska göras innan den avgift som tas ut för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård bestäms. Nuvarande punkt 2 föreslås bli ny punkt 3, till sitt innehåll oförändrad.

Till 1 mom. fogas en ny punkt 4 med ett nytt avdrag. Har klienten en intressebevakare kan den grundavgift som ingår i intressebevakarens arvode dras av från klientens inkomster. En förutsättning är att intressebevakaren har förordnats av en domstol eller av förmyndarmyndigheten. Även en fullmäktigens arvode enligt 22 § i lagen om intressebevakningsfullmakt (FFS 648/2007) ska dras av, dock högst till beloppet av den grundavgift som ingår i intressebevakarens arvode. I den gällande klientavgiftslagstiftningen föreskrivs det inte om beaktande av kostnaderna för intressebevakningen när avgiften bestäms. Detta kan anses vara en brist, eftersom en person som står under intressebevakning inte själv kan påverka uppkomsten av intressebevakningskostnader. I statsrådets förordning om storleken på intressebevakarens arvode (FFS 696/2012) finns uppgifter om intressebevakarens arvode som delas upp i en årlig grundavgift och tilläggsavgifter. Grundavgiften kan beaktas enligt en utredning som lämnas av klienten eller intressebevakaren.

En intressebevakare kan på basis av huvudmannens inkomster och förmögenhet ha rätt till ett tilläggsarvode som är större än grundarvodet. Tilläggsarvodet beaktas inte som avdrag till den del det överstiger grundarvodets del. Syftet med att begränsa avdraget till grundarvodet är att undvika eventuella styreffekter som kan uppstå när arvodet tas ut, om hela arvodet beaktas som avdrag vid fastställandet av avgiften. Dessutom kan det antas att klienten i princip också har bättre förutsättningar att betala tilläggsarvode på grund av sin ekonomiska situation, om det på basis av inkomst och förmögenhet bestäms att tilläggsarvodet är större än grundavgiften för arvodet. Kommunen ska dock på basis av prövning från fall till fall lindra klientavgiften, om klientens eller hans eller hennes familjs totalekonomiska situation så kräver. I sådana fall ska kommunen också beakta intressebevakningskostnaderna som en del av bedömningen av klientens totalekonomiska situation och betalningsförmåga.

Enligt 1 § i lagen om intressebevakningsfullmakt (648/2007) kan en person med hjälp av en intressebevakningsfullmakt i förväg ordna skötseln av sina angelägenheter för den händelse att han eller hon senare på grund av till exempel sjukdom eller försvagat hälsotillstånd förlorar förmågan att sköta sina angelägenheter. Även om intressebevakningsfullmakten är en privaträttslig fullmakt är dess syfte detsamma som intressebevakning enligt lagen om förmyndarverksamhet. Användningen av intressebevakningsfullmakt stöder fullmaktsgivarens självbestämmanderätt och påverkar antalet huvudmän för allmänna intressebevakare och de resurser som behövs för förmyndarmyndighetens tillsyn. Det är motiverat att de klienter som har förberett sig för en försämring av sin funktionsförmåga genom att upprätta en intressebevakningsfullmakt när det gäller avdrag från inkomsterna ska jämföras med de klienter som har förordnats intressebevakning.

I 1 mom. 4 punkten anges som nämnts att som avdrag beaktas även fullmäktigens arvode enligt 22 § i lagen om intressebevakningsfullmakt, dock högst till ett belopp som motsvarar den ovan avsedda grundavgiften för intressebevakarens arvode. Det finns inga närmare bestämmelser om beloppet av intressebevakningsfullmäktigens arvode, utan fullmaktsgivaren kan meddela föreskrifter om fullmäktigens arvode i fullmakten och i anvisningarna och parterna kan också komma överens om arvodet sinsemellan. Om arvodet inte har fastställts eller avtalats, har fullmäktigen enligt 22 § i lagen om intressebevakningsfullmakt rätt att av fullmaktsgivarens medel få ett arvode som är skäligt i förhållande till uppdragets art och omfattning. I den föreslagna 4 punkten beaktas dock högst det arvode som en intressebevakare skulle ha rätt till i en motsvarande situation som avdrag. Såsom beskrivs ovan beror grundavgiften för intressebevakarens arvode på huvudmannens inkomster och förmögenhet. Fullmäktigens arvode kan beaktas på grundval av en utredning från klienten eller intressebevakningsfullmäktigen.

I 2 mom. föreslås endast några språkliga förtydliganden.

Ett nytt 3 mom. fogas till bestämmelsen och gäller avdrag för klientens faktiska boendekostnader före flytt till långvarigt serviceboende med hel- dygnsomsorg, långvarig institutionsvård eller långvarig familjevård. Syftet med bestämmelsen är att ge klienten tillräckligt med tid att ordna boendesituationen när han eller hon har fått en plats i en boendeserviceenhet, på en institution eller en långvarig familjevårdsplats och klienten annars skulle orsakas utgifter både för sin gamla bostad och för den nya vårdplatsen.

Boendeutgifterna dras av från de inkomster som ligger till grund för fastställandet av avgiften och beror på vilken typ av boende klienten kommer ifrån. Om klienten äger sin bostad görs avdrag enligt 3 mom. 1 punkten. Då görs avdrag för de nödvändiga och skäliga kostnaderna som klienten haft för de senaste sex månaderna. Som nödvändiga utgifter för ägarbostad kan åtminstone beaktas fastighetsskatter och skäliga uppvärmningskostnader för

fastigheten, driftsvederlag för bostadsaktier och obligatoriska hemförsäkringar för fastigheter eller bostäder.

Hyr klienten bostaden anges i 3 mom. 2 punkten att avdrag ska göras för hyran för hyresbostaden och övriga nödvändiga och skäligen kostnader för boendet under uppsägningstiden för hyresgästen som anges i 46 § i hyreslagen (1999:19) för landskapet Åland. Som övriga nödvändiga kostnader för en hyresbostad eller en bostadsrättsbostad räknas åtminstone den obligatoriska hemförsäkringen. Som avdrag beaktas klientens andel av utgifterna.

I 3 mom. 3 punkten anges vilka avdrag som klienten har rätt att göra om han eller hon kommer från en bostadsrätt. Avdrag görs då för det bruksvederlag klienten betalat för tre månader samt övriga nödvändiga och skäligen kostnader för boendet. Som avdrag beaktas klientens andel av utgifterna.

Från inkomsterna dras endast de faktiska boendeutgifterna av vilket betyder att kostnaderna för boendet dras inte av om klienten de facto inte orsakas boendeutgifter. Om klienten till exempel får sin ägarbostad såld två månader efter det att det långvariga serviceboendet med heldygnsomsorg inleddes, skulle i regel endast kostnaderna för två månader beaktas som avdrag.

19 a § Särskilda avdrag från inkomsterna vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och vid långvarig familjevård. En ny bestämmelse fogas till lagen vilken omfattar särskilda avdrag från klientens inkomster vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård. Dessa avdrag ska göras utöver de avdrag som anges i 19 §.

Kommuner och kommunalförbund ska, utöver vad som föreskrivs i 19 §, vid bestämmandet av storleken på den avgift som tas ut för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, enligt föreslagen 19a § 1 mom. dra av skäligen boendeutgifter som föranleds av långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg från de inkomster som ligger till grund för avgiften. Bostadsbidrag ska dras av från boendeutgifterna. I serviceboende med heldygnsomsorg är klienten i öppen vård och betalar i regel själv sitt boende. De skäligen boendeutgifterna för serviceboende med heldygnsomsorg beaktas som avdrag vid bestämmandet av klientavgiften. Om en klient i långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg betalar hyran direkt till hyresvärden, ska som avdrag vid bestämmandet av klientavgiften beaktas skäligen boendeutgifter. När kriterierna enligt lagen om allmänt bostadsbidrag (FFS 938/2014), vilken tillämpas på Åland genom landskapslag (2015:4) om tillämpning på Åland av lagen om allmänt bostadsbidrag, lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (FFS 571/2007) samt landskapslagen (2006:17) om studiestöd uppfylls är de klienter som omfattas av serviceboende med heldygnsomsorg berättigade till bostadsbidrag, som ska dras av från boendeutgifterna. Boendeutgifterna ska dras av från de inkomster som utgör grund för bestämmandet av avgiften innan det minimibelopp som klienten ska ha till förfogande för personligt bruk beräknas.

Som boendeutgifter avdras skäligen hyra och andra nödvändiga boendeutgifter som åtminstone innefattar de utgifter för el och vatten som betalas separat. Syftet med beaktandet av boendeutgifterna är att trygga klientens boende. I regel är det de faktiska beloppen av boendeutgifterna som ska beaktas. Vid bedömningen av skäligheten är det dock också möjligt att beakta den allmänna kostnadsnivån i området. När boendeutgifterna beaktas ska man alltid beakta helheten av de kostnader som långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg föranleder samt vilka faktiska möjligheter klienten har att välja ett sådant ställe för serviceboendet som motsvarar hans eller hennes behov och betalningsförmåga. Vid bedömningen av boendeutgifternas skälighet ska således även klientens servicebehov och ekonomi som helhet beaktas.

Av rapporten Äldres roll i ekonomin på Åland framgår att de äldre och deras läkemedelskostnader spelar en stor roll i äldres ekonomi. Generellt

ökar läkemedelskostnaderna och ersättningarna per person ju äldre personen är. År 2021 uppgick nettokostnaden för 75 år och äldre till i genomsnitt 320 euro per år. Folkpensionsanstaltens (FPA) årssjälvrisk år 2023 för läkemedel är 592,16 euro vilken omfattar en initialsjälvrisk om 50 euro per kalenderår. Under resten av året betalar klienten en självrisk på 2,50 euro för varje ersättningsgillt läkemedel.

I 2 mom. föreslås ett avdrag för läkemedelskostnader när avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård fastställs. Serviceboendet med heldygnsomsorg är öppen vård och innefattar inga läkemedel, utan klienten måste själv bekosta dem. Klienten är dock berättigad till ersättning för läkemedel enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004). Inte heller kostnadsersättningen för familjevårdare inbegriper läkemedel utan en klient inom långvarig familjevård betalar dem själv av sitt minimibelopp för personligt bruk. Därför föreslås det att sådana läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor som har skaffats på ordination av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården och som klienten har rätt att få ersättning för enligt sjukförsäkringslagen ska beaktas som avdrag från inkomsterna vid bestämmandet av klientavgiften. Utifrån en utredning av klienten eller klientens företrädare dras läkemedelskostnaderna av från de inkomster som utgör grund för bestämmandet av avgiften enligt klientens läkemedelskostnader, dock högst till beloppet av den årssjälvrisk som avses i 5 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen.

Även då en klient eller en klients företrädare lämnar en fritt formulerad ansökan bör kommunen som avdrag beakta kostnader även för andra läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor än sådana som ska ersättas enligt sjukförsäkringslagen, till den del en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården har bedömt att de behövs med tanke på personens hälsa. I praktiken förutsätts det att klienten i sin ansökan bifogar ett utlåtande av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller någon annan utredning om att läkemedlet, näringspreparatet eller bassalvan behövs med tanke på klientens hälsa.

Läkemedelsutgifter ska beaktas som avdrag från de inkomster som utgör grund för bestämmandet av avgiften före beräkningen av minimibeloppet för personligt bruk. När beslutet om avgiften fattas kan läkemedelskostnaderna beaktas på basis av de faktiska eller uppskattade kostnaderna på så sätt att de fördelas på perioder vid bestämmandet av avgiften. På så sätt behöver det inte fattas ett nytt beslut om avgiften varje månad, utan läkemedelsavdraget kan beaktas även vid ett beslut som gäller tills vidare. Om klientens läkemedelskostnader förändras väsentligt, ska läkemedelskostnaderna i beslutet om avgiften dock justeras enligt en utredning från klienten eller klientens företrädare med stöd av lagens 24 §.

Utöver dessa avdrag kan klienten även dra av alla sjukdomskostnader i kommunalbeskattningen. Sjukdomskostnader är till exempel kostnad för vård på sjukhus, läkarbesök, tandvård, apoteksinköp med momssats 10 %, fysioterapi med läkarremiss, glasögon och linser, medicinsk fotvård. Övriga sjukdomsrelaterade kostnader enligt behovsprövning och ordination av läkare. Kostnaderna är inte avdragbara till den del de ersätts av FPA, försäkring eller dylik. Sjukdomskostnader omfattar även kostnader för effektiverat serviceboende samt institutionsvård. Institutionsvård eller effektiverat serviceboende kan dras av till 25 % (resterande del utgör levnadskostnader) enligt beslut av Ålands förvaltningsdomstol (81/2008).

20 § *Avgift för fortlöpande och regelbunden hemservice*. Det föreslås att rubriken ändras till *Avgift för fortlöpande och regelbunden hemservice*. I nuvarande bestämmelse föreskrivs om avgift för hemservice. I och med föreslagen 15 § 2 mom. om fortlöpande och regelbunden hemservice föreslås 20 § ändras så att den omfattar månadsavgift för fortlöpande och

regelbunden hemservice. Avgiften föreslås grunda sig på antalet servicetimmars som skrivits in i servicebeslutet, klientens betalningsförmåga och familjens storlek. Avgiften bestäms per kalendermånad.

Avgiften bestäms enligt de inkomster som anges i 21 § med beaktande av avdragen i 19 § 1 mom. Om en klient lever i äktenskap eller samboförhållande ska makens eller sambons inkomster räknas ihop vid bestämmandet av avgiften.

Om servicen inleds eller upphör i mitten av månaden, ska en avgift tas ut för de dagar då klienten har fått service. I lagens 25 § föreskrivs om hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften. Om antalet servicetimmars varierar från månad till månad får kommunen använda ett betalningsprocenttal som motsvarar det genomsnittliga antalet servicetimmars. Servicetimmarna räknas i hela timmar och avrundas till närmaste hela timme uppåt eller neråt. Med servicetimme avses en timme som en yrkesutbildad person inom socialvården använder för sådana tjänster som skrivits in i klientplanen. I servicebeslutet antecknas antalet servicetimmars efter klientens servicebehov. Om servicebehovet förändras fattas det ett nytt servicebeslut och avgiften justeras. Detta framgår av 24 §.

Med hemservice avses enligt 19 § socialvårdslagen, att fullgöra eller bistå vid fullgörandet av uppgifter och funktioner som hör till boende, vård och omsorg, upprätthållande av funktionsförmågan, vård och fostran av barn, uträttande av ärenden samt till det övriga dagliga livet. Det vill säga, i den inkomstbaserade månadsavgiften ingår således även utöver vård och omsorg sådana i klientplanen avsedda tjänster som tillhandahålls fortlöpande och regelbundet och som har ett nära samband med omsorgen och vården. Sådana tjänster kan till exempel vara att bistå klienten vid klädvård, bad, måltider i hemmet och hjälp i skötsel av barns uppfostran. Utanför hemmet kan det bestå av att personen får stöd för att uträta ärenden. Stöd för uträttande av ärenden kan även omfatta stöd för skötseln av ärenden via webben, med begränsningar för användningen av nätkoder i banktjänster. Om städning i hemmet innefattar normal skötsel av den dagliga städningen av hemmet i samband med ett vanligt hembesök, ska den ingå i omsorgen och således vara en del av den månatliga serviceavgiften.

Det kan fortsättningsvis tas ut en separat avgift för stödtjänster som till exempel klädvård, bad och bastu som sker någon annanstans än i klientens hem, måltidsservice och verksamhet som upprätthåller och främjar funktionsförmågan utanför klientens hem. För säkerhetstjänster som till exempel trygghetstelefon får fortsättningsvis även tas ut en särskild avgift.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om avgiftens maximibelopp. Månadsavgiften föreslås få uppgå till högst det belopp som betalningsprocenttalet enligt 5 mom. anger av de månadsinkomster som överskrider den i 3 mom. föreslagna angivna inkomstgränsen.

I 3 mom. anges inkomstgränserna vilka föreslås oförändrade i jämförelse med nuvarande bestämmelse. Inkomstgränserna kommer dock att indexjusteras första gången 2023 i enlighet med 33 § 2 mom.

I 4 mom. finns en tabell med avgiftssatser som bestäms enligt antalet servicetimmars. Avgiftssatserna står i proportion till familjens storlek på så sätt att satserna sjunker om familjen växer. Om antalet personer i familjen är större än sex, fortsätter avgiftssatsen dock inte att sjunka.

När det gäller de första fyra timmarna är avgiftssatsen således inte beroende av antalet servicetimmars. Produktionen av en service är i allmänhet förknippad med vissa fasta kostnader som är lika stora oberoende av antalet servicetimmars. Därför är det ändamålsenligt att det för de första servicetimmarna kan tas ut en avgift som inte direkt beror på antalet servicetimmars. För den del som överstiger fyra timmar ska antalet servicetimmars inverka direkt på avgiftssatsen.

Servicetimmarna och avgiftssatserna delas in i fyra olika timklasser. I en familj med en person tas det för de första fyra timmarna ut en avgift som oberoende av timantalet uppgår till 8 procent av de inkomster som överstiger inkomstgränsen. För de följande fyra timmarna, 5–8 timmar, tas det ut 2 procent per servicetimme. För de följande åtta timmarna, 9–16 timmar, tas det ut 1 procent per servicetimme. När timantalet överstiger 16 timmar tas det ut 0,5 procent per servicetimme. Den högsta avgiftssatsen för ett hushåll med en person är 35 procent av de månadsinkomster som överstiger inkomstgränsen, vilket motsvarar nuläget.

Enligt samma princip bestäms också avgiftssatserna för familjer med två eller flera personer, men dock på så sätt att avgiftssatserna är lägre än för hushåll med en person. I en familj med två personer tas det för de första fyra timmarna ut en avgift som oberoende av timantalet uppgår till 7 procent av de inkomster som överstiger inkomstgränsen. För de följande fyra timmarna, 5–8 timmar, tas det ut 1,75 procent per servicetimme. För de följande åtta timmarna, 9–16 timmar, tas det ut 0,75 procent per servicetimme. När timantalet överstiger 16 timmar tas det ut 0,5 procent per servicetimme. Den högsta avgiftssatsen för familjer med två personer är 24 procent av de månadsinkomster som överstiger inkomstgränsen. Den högsta avgiftssatsen stiger något från nuvarande 22 procent.

Hos familjer med tre eller flera personer tas det för de första fyra timmarna ut en avgift som oberoende av timantalet uppgår till 6 procent av de inkomster som överstiger inkomstgränsen. För de följande fyra timmarna, 5–8 timmar, tas det ut 1,5 procent per servicetimme och för de timmar som överstiger åtta timmar 0,5 procent per servicetimme.

De högsta avgiftssatserna är beroende av familjestorleken. Den högsta avgiftssatsen för en familj med tre personer är 19 procent av de månadsinkomster som överstiger inkomstgränsen, medan den för närvarande är 18 procent. Den högsta avgiftssatsen för en familj med fyra personer är 16 procent, medan den för närvarande är 15 procent. Den högsta avgiftssatsen för familjer med fem personer är 14 procent, medan den för närvarande är 13 procent. Den högsta avgiftssatsen för familjer med sex eller fler personer är 12 procent, medan den för närvarande är 11 procent.

Kommunen får till exempel hos en ensamboende klient som får fortgående och regelbunden hemservice tre timmar i månaden ta ut en avgift som är högst åtta procent av de månadsinkomster som överskrider inkomstgränsen. Om klientens bruttoinkomster är 1 500 euro i månaden och han eller hon inte har poster som ska dras av från inkomsterna, blir maxavgiften 72 euro i månaden. (Från bruttoinkomsterna på 1 500 euro dras inkomstgränsen för ensamboende på 598 euro av (2023 års belopp), varav 902 euro återstår. 8 procent av 902 blir avrundat 72 euro). Om samma klient får service 15 timmar i månaden är klientavgiften högst 207,50 euro i månaden ($1\,500 - 598 = 902$. 23 procent av 902 blir 207,50). Utgående från en indexjustering på hypotetiska 9 procent så skulle motsvarande månadsavgifter uppgå till cirka 68 euro i det första exemplet och 195 euro i det andra exemplet från 2024.

Klientavgiften för makar ska bestämmas på basis av makarnas sammanlagda inkomster. Om båda makarna får service fattas separata servicebeslut för dem i enlighet med deras individuella servicebehov. Vid bestämmandet av avgiften räknas makarnas inkomster och servicetimmarna ihop och makarna påförs en gemensam avgift. Beslutet om klientavgiften ska ges till bägge makarna. När avgiften bestäms ska inkomstgränsen och avgiftssatserna motsvara de som gäller för en familj med två personer. Om endast den ena maken får service bestäms avgiften på basis av dennes servicetimmarna men makarnas sammanräknade inkomster.

Familjer som får hemservice för barnfamiljer som stöd inom barnskyddets öppenvård ska inte heller i fortsättningen betala för servicen i enlighet med lagens 8 §. Om en person eller familjs försörjning eller

underhållsskyldighet äventyras till följd av att avgiften tas ut, ska kommunen nedsätta eller efterskänka avgiften i enlighet med 27 §.

Bestämmelsens 6 mom. om att kommunen kan ta ut en skälig avgift för tillfällig hemservice behålls oförändrad. Det vill säga, kommunen kan även i fortsättningen bestämma avgiften för tillfällig hemservice, med utgångspunkt i att den anses skälig.

21 § *Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice.* Rubriken ändras till inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice. Förtydligandet sammanhänger med ändringar i 20 § vilken i fortsättningen tillämpas för avgift för fortlöpande och regelbunden hemservice.

I 1 mom. har hänvisningen till 23 § om kalkylerad inkomst av skog strukits i och med att 23 § upphävs. Kalkylerad inkomst av skog utgör således inte en grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice. De avdrag som får göras från de inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice är desamma som de avdrag som enligt 19 § 1 mom. 1 och 3 punkten får göras av klienter i långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård. I gällande lag hänvisas det till avdrag enligt 22 § men eftersom samma avdrag nämns i 19 § 1 mom. har 22 § upphävts och hänvisningen ändrats från 22 § till 19 § 1 mom. 1 och 3 punkten.

24 § *Bestämmande och justering av avgift.* Till 24 § 1 mom. 2 punkten fogas en hänvisning till 19a §. I och med detta ska avgiften även justeras, om avdrag som anges i 19a § har förändrats. Hänvisningen till 22 § har tagits bort eftersom 22 § har upphävts och de avdrag som fanns i 22 § även nämns i 19 §.

30 § *Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller kommunalförbundet.* Gällande 30 § gäller kommunen eller kommunalförbundets rätt att ta ut och lyfta pensioner, livräntor, underhållsbidrag, understöd eller andra fortlöpande eller engångsbelopp av inkomster, ersättningar eller fordringar för den tid som klienten vårdas på institution eller i familjevård. Bestämmelsen är avsedd för sådana situationer där klienten av någon anledning inte betalar den klientavgift som påförts honom eller henne. Till bestämmelsens 1 mom. fogas serviceformen serviceboende med heldygnsomsorg. Till övriga delar motsvarar momentet de gällande bestämmelserna.

3 mom. handlar om att klienten till sitt förfogande ska ha ett månatligt belopp för personligt bruk som är minst lika stort som det belopp som avses i 16 § 3 mom., om kommunen uppbär inkomster, ersättningar eller fordringar som betalas ut till klienten. Detta gäller för alla serviceformer som anges i paragrafen.

33 § *Indexjustering av belopp.* Hänvisningen till 10 § i 1 mom. stryks eftersom 10 § upphävs. I 2 mom. anges att minimibeloppen för personligt bruk för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och för långvarig institutionsvård i 16 § ska indexjusteras först 2025.

Lagtext

Landskapsregeringen föreslår att följande lag antas.

L A N D S K A P S L A G om ändring av landskapslagen om klientavgifter inom socialvården

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 10, 11, 22 och 23 §§ i landskapslagen (2022:91) om klientavgifter inom socialvården,

ändras 15 §, 16 §, rubriken till 18 § samt 18 § 1 mom., 19 §, 20 §, rubriken till 21 § samt 21 § 1 mom. 24 § 1 mom. 2 punkten, 30 § 1 och 3 mom. och 33 § samt

fogas till 8 § en ny 8 punkt och till lagen en ny 19a § som följer:

8 §

Avgiftsfri socialservice

Följande former av socialservice är avgiftsfria:

-----

8) Tjänster som kommunen eller kommunalförbundet ger en vårdbehövande under närståendevårdarens ledighet enligt 4 § 1 mom. i lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005), så som den tillämpas genom 2g § i landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård och som ersätter den vård och omsorg som närståendevårdaren ger och tjänster som kommunen ger en klient under en anhörig eller närståendes ledighet enligt 28 § 1 mom. landskapslagen om socialvård.

15 §

Långvarig service

Kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en avgift enligt 16 § för

1) familjevård enligt 1a § 1 mom. i landskapslagen (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen och professionell familjevård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller redan har pågått i minst tre månader (*långvarig familjevård*)

2) service dygnet runt som getts på en institution enligt 22 § i landskapslagen om socialvård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller redan har pågått i minst tre månader (*långvarig institutionsvård*)

3) serviceboende med heldygnsomsorg enligt 21 § 3 mom. och 4 mom. i landskapslagen om socialvård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller redan har pågått i minst tre månader (*långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg*).

Kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en avgift enligt 20 § för hemservice enligt 19 § i landskapslagen om socialvård, om klienten får service minst en gång i veckan och servicen dessutom beräknas pågå i minst två månader då den inleds eller redan har pågått i minst två månader (*fortlöpande och regelbunden hemservice*).

Avgift för den service som anges i denna paragraf får inte tas ut om servicen är avgiftsfri enligt 8 §.

16 §

Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Månadsavgiften för den service som anges i 15 § 1 mom. får uppgå till högst 85 procent av klientens månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har gjorts.

Om klienten omedelbart innan servicen inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och klientens inkomster är större än makens eller sambons inkomster, bestäms avgiften utgående från makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster. Avgiften får då vara högst 42,5 procent av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har gjorts. Om båda makarna eller samborna omfattas av långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård eller långvarig familjevård bestäms avgiften dock enligt vad som anges i 1 mom.

När kommunen eller kommunalförbundet bestämmer avgiften ska den se till att klienten till sitt förfogande har ett belopp för personligt bruk, som för klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg ska vara minst 250 euro per månad, för klienter inom långvarig familjevård minst 167 euro per månad och för klienter i långvarig institutionsvård minst 150 euro per månad.

18 §

Inkomster som utgör grund för klientavgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Som i 16 § avsedda månadsinkomster beaktas klientens, och i de fall som anges i 16 § 2 mom. även makens eller sambons, fortlöpande eller årligen återkommande inkomster efter förskottsinnehållning och förskottsbetalning minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande och skattefria inkomster.

-----

19 §

Avdrag från inkomsterna vid bestämmande av avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Innan avgiften för den service som anges i 15 § 1 mom. bestäms ska följande avdrag göras från klientens, och i de fall som anges i 16 § 2 mom., klientens och dennes makes eller sambos sammanräknade månadsinkomster:

- 1) underhållsbidrag som klienten ska betala samt andra motsvarande kostnader som motiveras av hans eller hennes faktiska familjeförhållanden
- 2) gottgörelse som förordnats av en skiftesman eller domstol enligt lagen om upplösning av sambos gemensamma hushåll (FFS 26/2011) som klienten ska betala
- 3) förmån som klienten ska betala i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid
- 4) grundavgift som ingår i en intressebevakares arvode och vars storlek bestäms med stöd av 44 § 5 mom. i lagen om förmyndarverksamhet (FFS 442/1999), när en domstol eller förmyndarmyndigheten har förordnat en intressebevakare för klienten, samt fullmäktigens arvode enligt 22 § i lagen om intressebevakningsfullmakt (FFS 648/2007), dock högst till beloppet av den grundavgift som ingår i intressebevakarens arvode.

Med avvikelse från 1 mom. 1 punkten görs inte avdrag för underhållsbidrag om mottagaren av bidraget är make till klienten och makarna har levt i gemensamt hushåll omedelbart innan servicen inleddes.

Avdrag för klientens boendeutgifter före flytten görs enligt följande:

- 1) i fråga om ägarbostad de nödvändiga och skäligen kostnaderna för bostaden under de senaste sex månaderna,
- 2) hyran för en hyresbostad och övriga nödvändiga och skäligen kostnader för boendet under hyresgästens uppsägningstid enligt 46 § i hyreslagen (1999:19) för landskapet Åland,

3) det bruksvederlag för tre månader för en bostadsrättsbostad som avses i 32 § i lagen om bostadsrättsbostäder (FFS 393/2021) och övriga nödvändiga och skäligen kostnader för boendet.

19a §

Särskilda avdrag från inkomsterna vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och vid långvarig familjevård

Utöver vad som föreskrivs i 19 § ska kommunen eller kommunalförbundet vid bestämmandet av storleken på månadsavgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg dra av skäligen boendeutgifter som föranleds av det långvariga serviceboendet med heldygnsomsorg från klientens, och i de fall som anges i 16 § 2 mom., klientens och dennes makes eller sambos sammanräknade månadsinkomster. Eventuella bostadsbidrag dras av från boendeutgifterna.

För klienter i långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och i långvarig familjevård görs avdrag för kostnader för läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor om de är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) och har skrivits ut av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994). Med utgångspunkt från den redovisning som klienten eller dennes företrädare lämnar räknas läkemedelskostnaderna av från klientens månadsinkomst, dock högst till beloppet av den årssjälvrisk som avses i 5 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen. Kostnaden för läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor som inte är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen dras av efter ansökan av klienten eller klientens företrädare, om den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som har skrivit ut dem har bedömt att de är behövliga för klientens hälsa.

20 §

Avgift för fortlöpande och regelbunden hemservice

Månadsavgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice bestäms utifrån antalet servicetimmarna som skrivits in i servicebeslutet, klientens betalningsförmåga och familjens storlek.

Månadsavgiften får uppgå till högst det belopp som betalningsprocenttalet enligt 4 mom. anger av de månadsinkomster som överskrider den i 3 mom. angivna inkomstgränsen.

Inkomstgränserna är följande:

Antal personer i familjen	Inkomstgräns i euro per månad
1	598
2	1 103
3	1 731
4	2 140
5	2 591
6	2 976

Om familjen består av fler än sex personer höjs inkomstgränsen med 363 euro för varje därpå följande familjemedlem.

Betalningsprocenttalen är följande:

Servicetimmar per månad	Betalningsprocenttal enligt familjens storlek					
	1	2	3	4	5	6 eller fler
4 eller färre	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 eller fler	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

För tillfällig hemservice kan en skälig avgift tas ut som kommunen bestämmer.

21 §

Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice

Som i 20 § avsedd månadsinkomst ska kommunen eller kommunalförbundet beakta klientens och klientens makes eller sambos fortlöpande eller

årligen återkommande skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster och skattefria inkomster minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande. Från inkomsterna ska de avdrag som anges i 19 § 1 mom. 1 och 3 punkten göras.

-----

24 §

Bestämmande och justering av avgift

I fråga om avgifter som bestäms enligt betalningsförmågan fattar kommunen eller kommunalförbundet ett beslut som gäller tills vidare. Avgiften ska emellertid justeras på ansökan av klienten eller klientens företrädare eller på initiativ av kommunen eller kommunalförbundet om:

-----

2) klientens eller dennes makes eller sambos rätt till avdrag enligt 19 eller 19a § har förändrats,

-----

30 §

Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller kommunalförbundet

Kommunen eller kommunalförbundet har, trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag rätt att uppbära pension, livränta, underhållsbidrag, understöd och andra löpande eller som engångsbelopp inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar för den tid som en klient får serviceboende med heldygnsomsorg, service på en institution och familjevård som ordnas av kommunen eller kommunalförbundet. Kommunen eller kommunalförbundet kan använda dessa medel för att betala klientavgiften om klienten av någon anledning inte gör det, dock med beaktande av vad som föreskrivs om inkomsterna, ersättningarna och fordringarna någon annanstans i lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag.

Kommunen eller kommunalförbundet får inte uppbära en så stor del av klientens inkomster, ersättningar eller fordringar att de minimibelopp för personligt bruk som anges i 16 § 3 mom. blir mindre än vad som anges i paragrafen.

-----

33 §

Indexjustering av belopp

De eurobelopp som anges i 7, 9, 12, 13 och 14 §§ justeras första gången 2023 och därefter vartannat år utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum kalenderåret före justeringsåret. Beräkningen görs utifrån den förändring i konsumentprisindexet som ägt rum från oktober till oktober. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet avrundas till närmaste 0,1 euro. De indexjusterade beloppen börjar tillämpas den 1 januari året efter justeringsåret. Landskapsregeringen fastställer de belopp som indexjusteras med det åländska konsumentprisindexet i november.

De eurobelopp som anges i 16 och 20 §§ justeras första gången 2023, med undantag för minimibeloppen för personligt bruk för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och för långvarig institutionsvård i 16 § som indexjusteras första gången 2025. Därefter justeras eurobeloppen vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006). Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft den 1 januari året efter justeringsåret. Social- och hälsovårdsministeriet publicerar de

indexjusterade eurobeloppen i Finlands författningssamling senast två månader före ingången av det kalenderår från och med vilket de tillämpas.

Denna lag träder i kraft

Mariehamn den

L a n t r å d

Föredragande minister

Parallelltext

- Parallelltext till landskapsregeringens lagförslag nr xx/2022-2023

Parallelltexter till landskapsregeringens lagförslag
Förnyad klientavgiftslagstiftning

Landskapsregeringens lagförslag nr x/200X-200X

LANDSKAPSLAG
om ändring av landskapslagen om klientavgifter inom socialvården

I enlighet med lagtingets beslut
upphävs 10, 11, 22 och 23 §§ i landskapslagen (2022:91) om klientavgifter inom socialvården,

ändras 15 §, 16 §, rubriken till 18 § samt 18 § 1 mom., 19 §, 20 §, rubriken till 21 § samt 21 § 1 mom. 24 § 1 mom. 2 punkten, 30 § 1 och 3 mom. och 33 § samt

fogas till 8 § en ny 8 punkt och till lagen en ny 19a § som följer:

Gällande lydelse

8 §

Avgiftsfri socialservice

Följande former av socialservice är avgiftsfria:

Ny 8 punkt

10 §

Tjänster under närståendevårdarens ledighet

För tjänster som kommunen eller kommunalförbundet tillhandahåller en vårdbehövande under en närståendevårdarens lediga dagar enligt 4 § 1 mom. i lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005), vilken gäller med stöd av landskapslag (1995:101) om tillämpning

Föreslagen lydelse

8 §

Avgiftsfri socialservice

Följande former av socialservice är avgiftsfria:

-----
8) Tjänster som kommunen eller kommunalförbundet ger en vårdbehövande under närståendevårdarens ledighet enligt 4 § 1 mom. i lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005), så som den tillämpas genom 2g § i landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård och som ersätter den vård och omsorg som närståendevårdaren ger och tjänster som kommunen ger en klient under en anhörig eller närståendes ledighet enligt 28 § 1 mom. landskapslagen om socialvård.

Paragrafen upphävs

i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård och som ersätter den vård och omsorg som närstående vårdaren ger kan det bestämmas att den vårdbehövande ska betala en avgift på högst 11,60 euro per dag utan hinder av vad som bestäms någon annanstans i lag eller förordning om avgiftsbelopp.

På avgifter som tas ut för i 1 mom. avsedda tjänster tillämpas dock de bestämmelser i lag och förordning enligt vilka en tjänst helt eller delvis är avgiftsfri. Dessa avgifter ingår dock inte i avgiftstaket i enlighet med 9 §.

11 §

Tjänster under ledighet för personer som vårdar en anhörig eller närstående

Vad som i 10 § föreskrivs om avgift för tjänster under närståendevårdarens ledighet tillämpas också på den avgift som tas ut för de tjänster som ska ordnas under den i 28 § 1 mom. landskapslagen (2020:12) om socialvård avsedda ledigheten för personer som vårdar en anhörig eller närstående.

15 §

Långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en avgift enligt 16 § för **följande service:**

1) Familjevård som avses i 1a § 1 mom. i landskapslagen (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen och professionell familjevård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader från det att den inleds eller om servicen de facto har varat i minst tre månader (*långvarig familjevård*). **Avgift får emellertid inte tas ut för familjevård som getts med stöd av barnskyddslagen, vilken gäller med stöd av landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen, specialomsorgslagen, vilken gäller med stöd av landskapslagen om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda eller handikappservice-lagen, vilken gäller med stöd av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp.**

2) Socialservice dygnet runt som getts på en institution som avses i 22 § i

Paragrafen upphävs

15 §

Långvarig service

Kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en avgift enligt 16 § för

1) familjevård enligt 1a § 1 mom. i landskapslagen (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen och professionell familjevård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller **redan har pågått** i minst tre månader (*långvarig familjevård*)

2) **service** dygnet runt som getts på en institution enligt 22 § i landskapslagen om socialvård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader **då** den inleds eller **redan har pågått** i minst tre månader (*långvarig institutionsvård*)

3) **serviceboende med heldygnsoomsorg** enligt 21 § 3 mom. och 4 mom. i landskapslagen om socialvård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller **redan har pågått** i minst tre månader (*långvarigt serviceboende med heldygnsoomsorg*).

Kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en avgift enligt 20 § för

landskapslagen om socialvård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader från det att den inleds eller om servicen de facto har varat i minst tre månader (*långvarig institutionsvård*). **Avgift får emellertid inte tas ut för rehabilitering som avses i 2 § 3 punkten i specialomsorgslagen, vilken gäller med stöd av landskapslagen om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda eller för institutionsvård som avses i 57 § i barnskyddslagen, vilken gäller med stöd av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen.**

16 §

Grunderna för avgifter som tas ut för långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en månadsavgift av klienter i långvarig institutionsvård och långvarig familjevård som bestäms enligt betalningsförmågan, om inte något annat bestäms i denna lag. Avgiften får uppgå till högst 85 procent av klientens månadsinkomster efter att avdrag enligt 19 § har gjorts. Avgiften får dock vara högst så stor att den som får långvarig institutionsvård månatligen till sitt förfogande har minst 112 euro och den som får långvarig familjevård månatligen till sitt förfogande har minst 167 euro.

Om den som är i långvarig institutionsvård och långvarig familjevård omedelbart innan institutionsvården och familjevården inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och klientens månadsinkomster är större än makens eller sambons månadsinkomster, bestäms avgiften på basis av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster. Den avgift som tas ut hos en person i långvarig institutionsvård och långvarig familjevård kan uppgå till högst 42,5 procent av de på ovan nämnda grunder sammanräknade månadsinkomsterna. Den som får institutionsvård ska dock till sitt förfogande ha minst 112 euro i månaden och den som får familjevård ska till sitt förfogande ha minst 167 euro. Om båda de makar eller sambor som avses i detta moment är i långvarig institutionsvård och långvarig familjevård, bestäms avgiften dock enligt vad som anges i 1 mom.

hemservice enligt 19 § i landskapslagen om socialvård, om klienten får service minst en gång i veckan och servicen dessutom beräknas pågå i minst två månader då den inleds eller redan har pågått i minst två månader (*fortlöpande och regelbunden hemservice*).

Avgift för den service som anges i denna paragraf får inte tas ut om servicen är avgiftsfri enligt 8 §.

16 §

Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Månadsavgiften för den service som anges i 15 § 1 mom. får uppgå till högst 85 procent av klientens månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har gjorts.

Om klienten omedelbart innan servicen inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och klientens inkomster är större än makens eller sambons inkomster, bestäms avgiften utgående från makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster. Avgiften får då vara högst 42,5 procent av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har gjorts. Om båda makarna eller samborna omfattas av långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård eller långvarig familjevård bestäms avgiften dock enligt vad som anges i 1 mom.

När kommunen eller kommunalförbundet bestämmer avgiften ska den se till att klienten till sitt förfogande har ett belopp för personligt bruk, som för klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg ska vara minst 250 euro per månad, för klienter inom långvarig familjevård minst 167 euro per månad och för klienter i långvarig institutionsvård minst 150 euro per månad.

18 §

*Inkomster som utgör grund för avgiften för
långvarig institutionsvård och långvarig
familjevård*

Såsom i 16 § avsedda månadsinkomster beaktas klientens fortlöpande eller årligen återkommande inkomster efter förskottsinnehållning och förskottsbetalning minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande och skattefria inkomster **samt i 23 § avsedd kalkylerad inkomst av skog. Om avgiften bestäms i enlighet med 16 § 2 mom. på basis av klientens och makens eller sambons sammanräknade månadsinkomster, beaktas som månadsinkomst dessutom makens eller sambons motsvarande inkomster.**

-----

19 §

*Avdrag från inkomsterna vid
bestämmande av avgift för långvarig
institutionsvård och långvarig familjevård*

Innan den avgift som tas ut för långvarig institutionsvård och långvarig familjevård bestäms ska följande avdrag göras från en i 18 § 1 mom. avsedd persons månadsinkomster:

1) underhållsbidrag som personen ska betala samt andra motsvarande kostnader som motiveras av hans eller hennes faktiska familjeförhållanden

2) förmån som personen ska betala i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid.

Med avvikelse från 1 mom. 1 punkten avdras dock inte underhållsbidraget, om den som är mottagare av underhållsbidraget är make till den som betalar underhållsbidraget och makarna har levt i gemensamt hushåll omedelbart innan familjevården och institutionsvården inleddes.

18 §

*Inkomster som utgör grund för
klientavgiften för långvarigt
serviceboende med heldygnsomsorg,
långvarig institutionsvård och långvarig
familjevård*

Som i 16 § avsedda månadsinkomster beaktas klientens, **och i de fall som anges i 16 § 2 mom. även makens eller sambons**, fortlöpande eller årligen återkommande inkomster efter förskottsinnehållning och förskottsbetalning minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande och skattefria inkomster.

-----

19 §

*Avdrag från inkomsterna vid
bestämmande av avgift för långvarigt
serviceboende med heldygnsomsorg,
långvarig institutionsvård och långvarig
familjevård*

Innan avgiften för den service som anges i 15 § 1 mom. bestäms ska följande avdrag göras från klientens, **och i de fall som anges i 16 § 2 mom., klientens och dennes makes eller sambos sammanräknade månadsinkomster:**

1) underhållsbidrag som klienten ska betala samt andra motsvarande kostnader som motiveras av hans eller hennes faktiska familjeförhållanden

2) gottgörelse som förordnats av en skiftesman eller domstol enligt lagen om upplösning av sambos gemensamma hushåll (FFS 26/2011) som klienten ska betala

3) förmån som klienten ska betala i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid

4) grundavgift som ingår i en intressebevakares arvode och vars storlek bestäms med stöd av 44 § 5 mom. i lagen om förmyndarverksamhet (FFS 442/1999), när en domstol eller förmyndardmyndigheten har förordnat en intressebevakare för klienten, samt fullmäktigens arvode enligt 22 § i lagen om intressebevakningsfullmakt (FFS 648/2007), dock högst till beloppet av den

grundavgift som ingår i intressebevakarens arvode.

Med avvikelse från 1 mom. 1 punkten görs inte avdrag för underhållsbidrag om mottagaren av bidraget är make till klienten och makarna har levt i gemensamt hushåll omedelbart innan servicen inleddes.

Avdrag för klientens boendeutgifter före flytten görs enligt följande:

1) i fråga om ägarbostad de nödvändiga och skäligena kostnaderna för bostaden under de senaste sex månaderna,

2) hyran för en hyresbostad och övriga nödvändiga och skäligena kostnader för boendet under hyresgästens uppsägningstid enligt 46 § i hyreslag (1999:19) för landskapet Åland,

3) det bruksvederlag för tre månader för en bostadsrättsbostad som avses i 32 § i lagen om bostadsrättsbostäder (FFS 393/2021) och övriga nödvändiga och skäligena kostnader för boendet.

Ny paragraf

19a §

Särskilda avdrag från inkomsterna vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och vid långvarig familjevård

Utöver vad som föreskrivs i 19 § ska kommunen eller kommunalförbundet vid bestämmandet av storleken på månadsavgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg dra av skäligena boendeutgifter som föranleds av det långvariga serviceboendet med heldygnsomsorg från klientens, och i de fall som anges i 16 § 2 mom., klientens och dennes makes eller sambos sammanräknade månadsinkomster. Eventuella bostadsbidrag dras av från boendeutgifterna.

För klienter i långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och i långvarig familjevård görs avdrag för kostnader för läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor om de är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) och har skrivits ut av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994). Med utgångspunkt från den redovisning som klienten eller dennes företrädare lämnar räknas läkemedelskostnaderna av från klientens

20 §

Avgift för hemservice

För hemservice enligt 19 § i landskapslagen om socialvård kan en skälig månadsavgift tas ut som bestäms efter servicens art och omfattning, klientens betalningsförmåga och familjens storlek.

Månadsavgiften får uppgå till högst det belopp av de månadsinkomster som överskrider inkomstgränsen som nedan nämnda betalningsprocent anger.

Inkomstgränserna och betalningsprocenten är följande:

Antal personer	Inkomstgräns euro/månad	Betalningsprocent
1	598	35
2	1 103	22
3	1 731	18
4	2 140	15
5	2 591	13
6	2 976	11

Är antalet personer fler än sex höjs inkomstgränsen med 363 euro och betalningsprocenten sänks med 1 procentenhet för varje därpå följande person.

För tillfällig hemservice kan en skälig avgift tas ut som kommunen bestämmer.

månadsinkomst, dock högst till beloppet av den årssjälvrisk som avses i 5 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen. Kostnaden för läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor som inte är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen dras av efter ansökan av klienten eller klientens företrädare, om den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som har skrivit ut dem har bedömt att de är behövliga för klientens hälsa.

20 §

Avgift för fortlöpande och regelbunden hemservice

Månadsavgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice bestäms utifrån antalet servicetimmor som skrivits in i servicebeslutet, klientens betalningsförmåga och familjens storlek.

Månadsavgiften får uppgå till högst det belopp som betalningsprocenttalet enligt 4 mom. anger av de månadsinkomster som överskrider den i 3 mom. angivna inkomstgränsen.

Inkomstgränserna är följande:

Antal personer i familjen	Inkomstgräns i euro per månad
1	598
2	1 103
3	1 731
4	2 140
5	2 591
6	2 976

Om familjen består av fler än sex personer höjs inkomstgränsen med 363 euro för varje därpå följande familjemedlem.

Betalningsprocenttalen är följande:

r				
Betalningsprocenttal enligt familjer				
1	2	3	4	
8,00	7,00	6,00	6,00	6
10,00	8,75	7,50	7,50	7
12,00	10,50	9,00	9,00	9
14,00	12,25	10,50	10,50	10
16,00	14,00	12,00	12,00	12
17,00	14,75	12,50	12,50	12
18,00	15,50	13,00	13,00	13
19,00	16,25	13,50	13,50	13
20,00	17,00	14,00	14,00	14

13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 eller fler	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

För tillfällig hemservice kan en skälig avgift tas ut som kommunen bestämmer.

21 §

Inkomster som utgör grund för avgiften för hemservice

Som i 20 § avsedd månadsinkomst ska kommunen eller kommunalförbundet beakta klientens och klientens makes eller sambos fortlöpande eller årligen återkommande skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster och skattefria inkomster minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande **samt i 23 § avsedd kalkylerad inkomst av skog. Från inkomsterna ska det göras i 22 § avsedda avdrag.**

-

21 §

*Inkomster som utgör grund för avgiften för **fortlöpande och regelbunden** hemservice*

Som i 20 § avsedd månadsinkomst ska kommunen eller kommunalförbundet beakta klientens och klientens makes eller sambos fortlöpande eller årligen återkommande skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster och skattefria inkomster minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande. **Från inkomsterna ska de avdrag som anges i 19 § 1 mom. 1 och 3 punkten göras.**

Paragrafen upphävs

22 §

Avdrag från inkomsterna som utgör grund för avgiften för hemservice

Såsom avdrag från inkomsterna enligt 21 § ska betalda underhållsbidrag och andra motsvarande kostnader som orsakas av de faktiska familjeförhållandena beaktas samt förmån som ska betalas i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller livstid (sytning).

23 §

Kalkylerad inkomst av skog

Med kalkylerad inkomst av skog avses i denna lag den enligt 7 § 3 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (FFS 1142/2005) fastställda genomsnittliga årliga avkastningen för skog per hektar multiplicerad med arealen skogsmark. Från detta belopp dras det av 10 procent samt räntorna från skogsbruket.

24 §

Bestämmande och justering av avgift

I fråga om avgifter som bestäms enligt betalningsförmågan fattar kommunen eller kommunalförbundet ett beslut som gäller tills vidare. Avgiften ska emellertid justeras på ansökan av klienten eller klientens företrädare eller på initiativ av kommunen eller kommunalförbundet om:

-----
2) klientens eller dennes makes eller sambos rätt till avdrag enligt 19 eller 22 §§ har förändrats,
-----

30 §

Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller kommunalförbundet

Kommunen eller kommunalförbundet har, trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag rätt att uppbära pension, livränta, underhållsbidrag, understöd och andra löpande eller som engångsbelopp inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar för den tid som en klient får familjevård och service på en institution som ordnas av kommunen eller kommunalförbundet. Kommunen eller kommunalförbundet kan använda dessa medel för att ersätta en

Paragrafen upphävs

24 §

Bestämmande och justering av avgift

I fråga om avgifter som bestäms enligt betalningsförmågan fattar kommunen eller kommunalförbundet ett beslut som gäller tills vidare. Avgiften ska emellertid justeras på ansökan av klienten eller klientens företrädare eller på initiativ av kommunen eller kommunalförbundet om:

-----
2) klientens eller dennes makes eller sambos rätt till avdrag enligt 19 eller **19a §** har förändrats,
-----

30 §

Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller kommunalförbundet

Kommunen eller kommunalförbundet har, trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag rätt att uppbära pension, livränta, underhållsbidrag, understöd och andra löpande eller som engångsbelopp inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar för den tid som en klient får **serviceboende med heldygnsomsorg**, service på en institution **och familjevård** som ordnas av kommunen eller kommunalförbundet. Kommunen eller kommunalförbundet kan

avgift som bestämts för klienten om denna av någon anledning inte betalar avgiften, dock med beaktande av vad som föreskrivs om inkomsterna, ersättningarna och fordringarna någon annanstans i lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag.

använda dessa medel för att **betala** klientavgiften om klienten av någon anledning inte **gör det**, dock med beaktande av vad som föreskrivs om inkomsterna, ersättningarna och fordringarna någon annanstans i lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag.

Om en kommun eller ett kommunalförbund uppbär inkomster, ersättningar eller fordringar som betalas ut till en klient, ska kommunen eller kommunalförbundet se till att klienten månatligen till sitt förfogande har ett belopp för personligt bruk, som för klienter inom familjevård och klienter som får service på institution är minst lika stort som det belopp som avses i 16 § 1 mom.

Kommunen eller kommunalförbundet får inte uppbära en så stor del av klientens inkomster, ersättningar eller fordringar att de minimibelopp för personligt bruk som anges i 16 § 3 mom. blir mindre än vad som anges i paragrafen.

33 §

Indexjustering av belopp

De eurobelopp som anges i 7, 9, 10, 12, 13 och 14 §§ justeras första gången 2023 och därefter vartannat år utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum kalenderåret före justeringsåret. Beräkningen görs utifrån den förändring i konsumentprisindexet som ägt rum från oktober till oktober. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet avrundas till närmaste 0,1 euro. De indexjusterade beloppen börjar tillämpas den 1 januari året efter justeringsåret. Landskapsregeringen fastställer de belopp som indexjusteras med det åländska konsumentprisindexet i november.

De eurobelopp som anges i 16 och 20 §§ justeras första gången 2023 och därefter vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006). Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft den 1 januari året efter justeringsåret. Social- och hälsovårdsministeriet publicerar de indexjusterade eurobeloppen i Finlands författningssamling senast två månader före ingången av det kalenderår från och med vilket de tillämpas.

33 §

Indexjustering av belopp

De eurobelopp som anges i 7, 9, 12, 13 och 14 §§ justeras första gången 2023 och därefter vartannat år utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum kalenderåret före justeringsåret. Beräkningen görs utifrån den förändring i konsumentprisindexet som ägt rum från oktober till oktober. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet avrundas till närmaste 0,1 euro. De indexjusterade beloppen börjar tillämpas den 1 januari året efter justeringsåret. Landskapsregeringen fastställer de belopp som indexjusteras med det åländska konsumentprisindexet i november.

De eurobelopp som anges i 16 och 20 §§ justeras första gången 2023, **med undantag för minimibeloppen för personligt bruk för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och för långvarig institutionsvård i 16 § som indexjusteras första gången 2025. Därefter justeras eurobeloppen** vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006). Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft den 1 januari året efter justeringsåret. Social- och hälsovårdsministeriet publicerar de indexjusterade eurobeloppen i Finlands författningssamling senast två månader före ingången av det kalenderår från och med vilket de tillämpas.

Ärende: Utlåtande över lagförändringar gällande Klientavgiftslagen

Hänvisning: Landskapets begäran om Lemlands och Lumparlands kommuners utlåtande

Yttrande om lagförslag på begäran av landskapets socialvårdsbyrå samt bedömning av lagförslagets ekonomiska konsekvenser

Landskapsregeringen föreslår att klientavgiftslagen ändras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer och för att styra socialservicen från service på institution till service inom öppenvården, med fokus på tidiga insatser inom hemservice. Avsikten är att den föreslagna lagändringen ska träda i kraft den 1 januari 2024.

Lagförändringarna innebär i huvudsak att vissa förändringar kommer att göras gällande hur avgiften räknas ut och hur den debiteras. Inkomster från skogsavverkning kommer inte längre att utgöra avgiftsgrund och ett reserverat belopp för eget bruk kommer att införas. Vidare föreslås att närståendevårdans avlastningstjänster via hemservicen befrias från avgift.

Lemland och Lumpaland har redan tidigare fastställt reserverade belopp för eget bruk, så i den meningen kommer lagförslaget inte att påverka kommunerna ekonomiskt. Det är bra att inkomster från skog fräntas avgiftsuträkningen eftersom beräkningen är komplicerad och kan upplevas som administrativt betungande.

Det är rimligt att vårdbidraget inte utgör grund för avgiftsuträkningarna eftersom vårdbidraget fastställs som ett bidrag som klienten ska kunna använda för att betala sina vårdkostnader. Det är ologiskt att sedan avgiftsbelägga det bidrag som är tänkt att bidra till betalningen av avgiften.

I övrigt blir det ett administrativt merarbete att införa undantag för vissa läkemedelskostnader i avgiftsuträkningen. För dessa utgifter kan klienten redan erhålla vårdbidrag och avdrag i beskattningen.

Den största skillnaden i sättet att fakturera är att vårdavgiften ska fastställas per utförd hemservicetimme istället för per utfört besök. Det ställer utökade krav på hemservicepersonalen att anteckna den exakta tiden för varje hembesök och i praktiken fordras även datastöd för den här typen av sammanställningar av utförda minuter. Då kommunerna är i ett mellanläge där man håller på avslutar Abilita för att gå över till nya VIS kommer det ännu att ta något år innan kommunerna har tillgång till de datastöd som den nya Klientavgiftslagen fordrar från 1.1.2024.

Det är inte verksamhetsmässigt ändamålsenligt att hemservicepersonalen lägger väldigt mycket tid på att anteckna minutlistor samtidigt som verksamheterna brottas med personalbrist och tidvis utmattnings bland personalen. Kommunerna bör därför beviljas dispens från timuträkningarna tills det nya VIS tagit i bruk och arbetet kan utföras på ett rationellt sätt via datastödsappar i telefonen.

Avgiftsfri avlastning för närståendevården blir i viss mån fördyrande för kommunerna och *frågan är om det blir rättvist gentemot andra som behöver motsvarande service av andra skäl?*

I lagförslaget omnämns att klienterna idag kan välja institutionsvård framom hemservice på ESB för att få lägre avgifter. Klientavgiftslagens syfte är att omstyra klienternas val till hemservice framom institution. I praktiken är detta ett problem som inte finns eftersom klienterna tilldelas en plats inom ESB eller institutionsvård på basen av fastställda vårdkriterier. Besluten fattas tillsammans med klienten och dennes anhöriga – men någon egentlig valbarhet är det inte fråga om.

Oftast är det tillgången på platser som styr om klienten beviljas plats på ESB eller hemservice i hemmet. För rätt till ESB plats krävs därtill att klienten har behov av minst 4 hemservicebesök per dygn av vårdpersonal eller motsvarande.

Förändringarna i Klientavgiftslagen kan i viss mån förbättra de enskilda klienternas ekonomiska situation vilket är bra. Kommunernas inkomster påverkas inte nämnvärt trots att man inför en rad förbättringar för klienterna.

Förändringarna i klientavgiftslagen kan antas ha ringa effekt på förskjutningen av servicenivåer men ha en viss förbättrande effekt för de enskilda klienter som oavsett nyttjar servicen på de olika nivåerna.

Äldreomsorgens avgiftsintäkter påverkas fortsättningsvis främst av pensionernas nivåer, tillgången på privata servicealternativ och volymerna av klienter som faktureras.

I tjänsten,

Cecilia Dahlström
Äldreomsorgschef